

Holy Bible

Aionian Edition®

Muqeddes Kalam (latin yéziq)
Uyghur Bible (latin script)
Gospel Primer

Table of Contents

- Preface
- Genesis 1-4
- John 1-21
- Revelation 19-22
- 66 Verses
- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- History
- Destiny
- Illustrations, Doré

Welcome to the *Gospel Primer*. The Aionian Bible invites you to review popular Christian understanding. Is it possible that the most well-known verse in the Bible is mistranslated, John 3:16? Are the destinies of Heaven and Hell really the whole story? And are misunderstandings of this magnitude even possible? First, know that the Aionian Bible does not abandon Christian heritage. We have much to learn from godly people throughout all ages. Yet, this booklet is a new primer to the truly good news of Jesus Christ, the savior of all mankind.

Holy Bible Aionian Edition ®

Muqeddes Kalam (latin yéziq)
Uyghur Bible (latin script)
Gospel Primer

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org
Source version: 7/25/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 5.1.16 (Pro) on 7/30/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>
All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

Ademni qoghliewtip, hayatlıq derixige baridighan yolni muhapizet qilish üçhün, u Érem béghining meshriq teripige kérublarnı we töt terepke pirqiraydighan yalqunluq bir shemsherni qoyup qoydi.

Yaritilish 3:24

Yaritilish

Hemde yene yultzlarnimu yaratti. 17

Xuda bularni yerge yoruqluq béríp, kündüz

1 Muqeddemde Xuda asmanlar bilen zéminni bilen kéchini bashqurup, yoruqluq bilen yaratti. **2** U chaghda yer bolsa shekilsiz qarangghuluqni ayrisun dep asmanlarning we qupquruq halette boldi; qarangghuluq gümbizige orunlashturdi. Xuda buning yaxshi chongqur sularning yüzini qaplidi; Xudaning Rohi chongqur sular üstide lerzan perwaz qilatti. **3** Xuda: «Yoruqluq bolsun!» déwidi, qanatlar yerning üstide, asman boshluqida yaxshi ikenlikini kördi; Xuda yoruqluq bilen qarangghuluqni ayridi. **5** Xuda yoruqluqni «kündüz», qarangghuluqni «kéche» dep atidi. Shu teriqide kech bilen seher ötti, bu tötinchi kün boldi. **6** Andin Xuda: — Sularning arılıqida bir boshluq bolsun we sular [yuqiri-töwen] ikkige ayrılıp tursun, dédi. **7** Shuning bilen Xuda bir boshluq hasil qilip, sularni boshluqning astigha we boshluqning üstige ayriwetti; ish ene shundaq boldi. **8** Xuda bu boshluqni dep atidi. Shu teriqide kech bilen janiwarlarni öz türlicher ötti, bu beshinchı kün boldi. **9** Andin Xuda: «Asmanning astidiki sular bir yerge yighilsun, quruq tupraq körünsün!» déwidi, del shundaq boldi. **10** Xuda quruq tupraqni «yer», yighilghan sularni bolsa «déngizlar» dep atidi. Xuda bularning yaxshi bolghanlıqını kördi. **11** Andin Xuda yene: «Yer herxil ösümlükleri, uruqluq otyashlarnı, méwe bérídighan derexlerni türlicher boyiche özide ündürsun! Mewilerning ichide uruqlırı bolsun!» déwidi, del shundaq boldi; **12** yerdiki ösümlükleri, yeni uruq chiqidighan otyashlarnı öz türlicher boyiche, méwe bérídighan, yeni méwilirining ichide uruqlırı bolghan derexlerni öz türlicher boyiche ündürdi. Xuda bularning yaxshi bolghanlıqını kördi. **13** Shu teriqide kech bilen seher ötti, bu üchinchi kün boldi. **14** Xuda yene: «Kündüz qilip yaratti. **15** bilen kéchini ayrip bérish üçhün asmanlarda yoruqluq jisimlar bolsun. Ular künler, pesillar asmanlarda turup nur chiqarghuchi bolup, yer yoruqluq jisimni yaratti; chong nur chiqarghuchini

bilen kéchini bashqurup, yoruqluq béríp, kündüz bolgħanlıqını kördi. **19** Shu teriqide kech bilen seher ötti, bu tötinchi kün boldi. **20** Xuda yene: «Sularda migh-migh janiwarlar bolsun, uchar-yoruqluq peyda boldi. **4** Xuda yoruqluqning qanatlar yerning üstide, asman boshluqida uchsun» dédi. **21** Shundaq qilip Xuda sudiki chong-chong mexluqlarnı, shundaqla sularda migh-migh janiwarlarnı öz türlicher boyiche we herxil uchar-qanatlarnı öz türlicher boyiche yaratti. Xuda buning yaxshi bolghanlıqını kördi. **22** Xuda bu janliqlargha bext-beriket ata qilip: «Nesillinip, köpiyip, déngiz sulirini toldurunqlar, uchar-qanatlarmu yer yüzide awusun» dédi. **23** Shu teriqide kech bilen seher ötti, bu beshinchı kün boldi. **24** Xuda yene: «Yer «asman» dep atidi. Shu teriqide kech bilen janiwarlarnı öz türlicher boyiche chiqarsun — mal-seher ötti, bu ikkinchi kün boldi. **9** Andin Xuda: charwilarnı, ömülügüchi janiwarlarnı we yawayı «Asmanning astidiki sular bir yerge yighilsun, haywanlarnı öz türlicher boyiche apiride qilsun» quruq tupraq körünsün!» déwidi, del shundaq boldi. **25** Shundaq qilip Xuda yerdiki yawayı haywanlarnı öz türlicher boyiche, mal-charwilarnı öz türlicher boyiche we bularning yaxshi bolghanlıqını kördi. **11** Andin Xuda yene: «Yer herxil ösümlükleri, uruqluq otyashlarnı, méwe bérídighan derexlerni türlicher boyiche yaratti. Xuda buning yaxshi bolghanlıqını kördi. **26** Andin Xuda: «Öz süret-obrazımızda, Bizge oxshaydighan qilip insanni yaritaylı. Ular déngizdiki béliqlargha, asmandiki uchar-qanatlargha, barlıq mal-charwilargha, pütkül yer yüzigue we yer yüzdikli barlıq ömülügüchi janiwarlargha igidarchiliq qilsun» dédi. **27** Shundaq qilip, Xuda insanni Öz süret-obrazida yaratti; Uni kördi. **13** Shu teriqide kech bilen seher ötti, bu Özining süritide yaratti; Ularnı erkek-chishi üchinchi kün boldi. **14** Xuda yene: «Kündüz qilip yaratti. **28** Xuda ulargha bext-beriket bilen kéchini ayrip bérish üçhün asmanlarda ata qilip: «Siler nesillinip, köpiyip, yer yüzini toldurup boysundurunqlar; déngizdiki béliqlar, we yillarnı ayrip turushqa belge bolsun; **15** ular asmandiki uchar-qanatlargha, shuningdek asmanlarda turup nur chiqarghuchi bolup, yer yer yüzide yürídighan herbir haywanlarga yüzigue yoruqluq bersun!» déwidi, del shundaq igidarchiliq qilinglar» dédi. **29** Andin Xuda boldi. **16** Xuda ikki chong nur chiqarghuchi yene: «Mana, Men pütkül yer yüzdikli uruqluq jisimni yaratti; chong nur chiqarghuchini otyashlar bilen uruqluq méwe bérídighan kündüzni bashquridighan, kichik nur herbir derexlerni silerge ozuqluq bolsun dep chiqarghuchni kéchini bashquridighan qildi.

berdim; **30** shundaqla yerdiki barlıq janiwarlar

bilen asmandiki barliq uchar-qanatlar we yer yerge qoyup qoydi. **16** Perwerdigar Xuda ademge yüzide barliq ömiligüchilerge, yeni barliq jan- emr qilip: baghdiki herbir derex méwiliridin janiwarlarga ozuqluq bolsun dep barliq gül- xalighiningche ye; **17** emma «yaxshi bilen giyahlarni berdim» déwidi, del shundaq boldi. yamanni bilgüzgüchi derex»ning méwisidin **31** Xuda yaratqanlirining hemmisige sepsélip yémigin; chünki uningdin yégen künündede qaridi, we mana bularning hemmisi nahayiti jezmen ölisen, — dédi. **18** Andin Perwerdigar yaxshi bolghanidi. Shu teriqide kech bilen Xuda yene söz qilip: — Ademning yalghuz seher ötti, bu altinchi kün boldi.

2 Shundaq qilip asman bilen zémin, pütkül mewjudatliri bilen qoshulup yaritilip boldi. **2** Xuda yettinchi künigiche qilidighan ishini tamamlidi. U yettinchi kuni barliq yaritish ishini toxtitip aram aldi. **3** Yettinchi kuni Xuda barliq yaritish ishliridin aram alghan kün bolghanliqi üchün, shu künni bektlik kün qilip, uni «muqeddes kün» dep bekitti. **4** Perwerdigar Xuda zémin bilen asmanni yaratqan künide, asman-zéminning yaritilish jeryanining tarixliri mundaq: — **5** Zéminda téxi héch gül-giyah, yerde héch otyash ünmigenidi; chünki Perwerdigar Xuda yer yüzige hól-yéghin yaghdurmaghanidi, shundaqla yer tériydighan ademmu yoq idi. **6** Lékin yerdin bulaq süyi chiqip, tamam yer yüzini sughardi. **7** Andin Perwerdigar Xuda ademni yerning topisidin yasap, hayatliq nepesini uning burnigha püwlidi; shuning bilen adem tirik bir jan boldi. **8** Andin keyin Perwerdigar Xuda meshriq terepte Érem dégen jayda bir bagh bina qilip, yasigan ademni shu yerge orunlashturdi. **9** Perwerdigar Xuda yerdin közni qamlashturidighan chirayliq, [méwiliri] yéyishlik herxil derexni ündürdi; u yene baghning otturisida «hayatliq derixi» we «yaxshi bilen yamanni bilgüzgüchi derex»ni ündürdi. **10** Baghni sughirishqa Éremdin bir derya éqip chiqti; andin bölünüp, töt éqin boldi. **11** Birinchi éqinning nami Pishon bolup, altun chiqidighan pütkül Hawilah zéminini aylinip ötidu. **12** Bu yurtning altuni nahayiti ésil idi; yémenglar, dédimu? — dep soridi. **2** Ayal shu yerde puraqliq déwirqay bilen aq héqiqmu yilan'gha jawab bérip: — Baghdiki derexlerning chiqidi. **13** Ikkinci deryaning nami Gihon méwilirini yések bolidu. **3** Emma baghning bolup, pütkül Kush zéminini aylinip ötidu. **14** otturisidiki derexning méwisi toghrisida Xuda: Üchinchi deryaning nami Dijle bolup, Ashurning «Buningdin yémenglar, qolmu tegküzmenglär, shergidin éqip ötidu, tötinchi deryaning nami bolmisa ölisiler» dégen, dédi. **4** Yilan ayalgha: Efrat idi. **15** Perwerdigar Xuda ademni élip Érem — Undaq emes! Hergiz olmeysiler! **5** Belki siler béghigha ishlep, perwish qilsun dep uni shu uni yégen kününglarda, Xuda közünglarning

turushi yaxshi emes; Men uningha mas kélédighan bir yudemchi hemrahni yasap béréy, — dédi. **19** Perwerdigar Xuda tupraqtin daladiki barliq janiwarlar bilen asmandiki hemme uchar-qanatlarni yasiganidi; ulargha ademning néme dep at qoyidighanlıqini bilish üchün, U ularni ademning aldigha keltürdi. Adem herbir janiwargha néme dep at qoyghan bolsa, uning éti shu bolup qaldi. **20** Bu teriqide adem hemme mal-charwilargha, asmandiki uchar-qanatlargha we daladiki herbir janiwarlarga at qoysi; wehalenki, adem özige mas kélédighan héchbir yudemchi hemrah uchratmadi. **21** Shuning bilen Perwerdigar Xuda adembe bir qattiq uyqu saldi; u uxlap qaldi. U uxlawatqanda, U uning biqinidin bir az élip, andin uning ornini et-gösh bilen étip qoysi. **22** Shuning bilen Perwerdigar Xuda ademning biqinidin alghan shu qisimdin bir ayalni yasap, uni ademning qéshiga ekeldi. **23** Adem'ata xushal bolup: — Mana bu söneklerimdiki sönek, étimdiki et bolghach, «ayal» dep atalsun; chünki u erdin élín'ghandur, — dédi. **24** Shuning üchün er kishi ata-anisidin ayrılip, öz ayaligha baghlinip bir bolup, ikkisi bir ten bolidu. **25** Adem'ata bilen ayali her ikkisi yalingach bolsimu, héch uyalmaytti.

3 Yer yüzide yilan Reb Perwerdigar yaratqan daladiki haywanlarning hemmisidin hiyliger idi. U ayaldin: — Xuda rasttinla baghdiki derexlerning héchqaysisining méwisidin ötidu. **1** Ayal shu yerde puraqliq déwirqay bilen aq héqiqmu yilan'gha jawab bérip: — Baghdiki derexlerning chiqidi. **3** Emma baghning bolup, pütkül Kush zéminini aylinip ötidu. **14** otturisidiki derexning méwisi toghrisida Xuda: Üchinchi deryaning nami Dijle bolup, Ashurning «Buningdin yémenglar, qolmu tegküzmenglär, shergidin éqip ötidu, tötinchi deryaning nami bolmisa ölisiler» dégen, dédi. **4** Yilan ayalgha: Efrat idi. **15** Perwerdigar Xuda ademni élip Érem — Undaq emes! Hergiz olmeysiler! **5** Belki siler béghigha ishlep, perwish qilsun dep uni shu uni yégen kününglarda, Xuda közünglarning

échilip, Xudagha oxshash yaxshi bilen yamanni Men sanga yéme, dep emr qilghan derextin bilidighan bolup qalidighanlıqlıqları bilidu, yégining tüpeylidin, Séning tüpeylingdin — dédi. **6** Ayal derexning [méwisiñ] yer-tupraq lenitimgə uchraydu; Ömrüngning yémeklik üchün yaxshılıqını, uning közni barlıq künliride peqet japalıq ishlepla, andın qamlashturidighanlıqını körüp, hemde uningdin ozuqlılinisen. **18** Yer sanga tiken derexning ademni eqilliq qılıdighan bilen qamghaq ündürudu; Shundaqtımu sen jelpkarlıqını körüp, méwidin yedi we uningdin yerdiki ziraet-otyashlarnı yeşen. **19** Taki yénida turghan érigimu berdi; umu yedi. sen tupraqqa qaytqache yüz-közüng terge **7** Yéyishi bilenla her ikkisining közləri chümgende, andın nan yéyeleyesen; Chünki échilip, özlirining yalingach ikenlikini bilip, sen esli tupraqtin élin'ghansen; Sen eslide enjür yopurmaqlırını élip bir-birige ulap topa bolghach, Yene topığha qaytisen» — tikip, özlirige yapquch qılıp tarttı. **8** Kún dédi. **20** Uning ayali barlıq jan igilirining anisi salqınlıghanda, ular Perwerdigar Xudanıng bolidighını üchün adem uningha «Hawa» dep bagħda mangħan shepisini anglap qélip, at qoysi. **21** Perwerdigar Xuda Adem'ata bilen adem ayali bilen Perwerdigar Xudanıng hazır uning ayalıgha haywan térliridin kiyim qılıp bolghimidan qéchip bagħdiki derexlerning kiydtürüp qoysi. **22** Perwerdigar Xuda söz qılıp: arisığha yosħurunuwaldi. **9** Lékin Perwerdigar — Mana, adem Bizlerdin birige oxshap qaldı, Xuda towlap ademni chaqırıp uningha: Sen yaxshi bilen yamanni bildi. Emdi qolını uzitip nede? — dédi. **10** Adem'ata jawab bérüp: — Men hayatlıq derixidin élip yewélip, ta ebedigie bagħda shepengni anglap, yalingach turghinim yashawermesliki üchün [uni tosushimiz kérek], üchün qorquq kétip, yosħuruniwaldim, — dédi. dédi. **23** Shuning bilen Perwerdigar Xuda uni **11** [Xuda] uningha: — Yalingach ikenlikingni Érem bagħdin qogħlap chiqiriwetti; shundaq sanga kim éytti? Men sanga yéme, dep emr qılıp uni yerge ishleydighan, yeni özi esli qilghan derexning méwisiñin yédingmu-ya? apiride qilin'ghan tupraqqa ishleydighan qılıp — dédi. **12** Adem jawab bérüp: — Sen manga qoysi. **24** Ademni qoghliwétip, hayatlıq derixige hemraħ bolusħqa bergen ayal derexning baridighan yolni muhapizet qılısh üchün, u méwisiñin manga bergenidi, men yédim, — Érem bégħining meshriq teripige kérublarnı dédi. **13** Perwerdigar Xuda ayalıgha: — Bu néme we töt terepke pirqiraydighan yalqunluq bir qilghining? — dédi. Ayal jawab bérüp: — Yilan shemsherni qoyp qoysi.

ményi aldat azdursa, men yep saptimen, — dédi.

14 Perwerdigar Xuda yilan'gha mundaq dédi: — «Bu qilghining üchün, Sen hemme mal-charwilardin, Daladiki barlıq haywanatlardın bekrek lenetke qalisen; Qorsiqing bilen békħirlap méngip, Ömrüngning barlıq künliride topa yeşen. **15** We men sen bilen ayalning arisığha, Séning nesling bilen ayalning neslining arisığha öchmenlik salımen; U séning bésħingni dessep zeximlendürudu, Sen qopup uning tapinini [chéqip] zeximlendürisen». **16** Andın Xuda ayalıgha: — «Séning hamilidarlığıqning japa-musheqqetlirini köpeytimen; Sen qattiq tolħaq ichide boshinisen; Sen éringdin üstün turuħħqa hewes qilsangmu, U üstüngdin xojiliq qılıdu» — dédi. **17** Andın U Adem atıgha: — «Sen ayalıgning sözige qulaq sélip,

4 Adem'ata ayali Hawa bilen bille boldi; Hawa hamilidar bolup Qabilni tugħup: «Men bir ademge ige boldum — U Perwerdigardur!» — dédi. **2** Andın u yene Qabilning inisi Habilni tugħdi. Habil padichi boldi, Qabil bolsa tériqchi boldi. **3** Békitilgen shundaq bir waqt-saette shundaq bir ish boldiki, Qabil tupraqning hosulidin Perwerdigargħa hediye keltürdi. **4** Habilmu padisidin qoylirining tunjiliridin, yeni ularning yéghidin hediye sundi. Perwerdigar Habilni we uning sun'ghan hediyesini qobul qıldı. **5** Lékin Qabil we uning sun'ghiniga qarimidi. Shu wejjidin Qabilning tolimu achchiqi kélip, chirayi tutuldi. **6** Shuning bilen Perwerdigar Qabilha: Némishqa achchiqlinisen? Néme üchün chiraying tutulup kétidu? **7** Eger durus ish qilsang, sen

kötürülmemsen? Lékin durus ish qilmisang, soqquchi idi. Tubal-qayinning Naamah isimlik mana gunah ishik aldida [séni paylap] béghirlap bir singlisi bar idi. **23** Lemex bolsa ayallirigha yatidu, u séni öz ilkige almaqchi bolidu; lékin söz qilip: — «Ey Adah bilen Zillah, sözümni sen uningdin ghalip kélishing kérek, dédi. **8** anglanglar! Ey Lemexning ayalliri, gépimeg Qabil inisi Habilgha: «Daligha chiqip kéleyli!» qulaq sélinglar! Méni zeximlendürgini üchün dédi. Dalada shu weqe boldiki, Qabil inisi men adem öltürdüm, Ténimni zéde qilghanliqi Habilgha qol sélip, uni öltürdi. **9** Perwerdigar üchün bir yigitni öltürdüm. **24** Eger Qabil Qabilgha: Ining Habil nede? — dep soridi. üchün yette hesse intiqam élinsa, Lemex üchün U jawab béríp: Bilmeymen, men inimning yetmish yette hesse intiqam élinidul» — dédi. baqquchisimu? — dédi. **10** Xuda uningga: **25** Adem'ata yene ayali bilen bille boldi. Ayali — Sen néme qilding? Mana, iningning qéni bir oghul tughup, uningga Shét dep at qoyup: yerdin manga peryad kötüriwatidu! **11** Emdi Qabil Habilni öltürüwetkini üchün Xuda uning iningning qolungda tökülgén qénini qobul ornigha manga bashqa bir ewlad tiklep berdi, qilishqa aghzini achqan yerdin qoghlining, dédi. **26** Shéttinmu bir oghul tughului; u lenetke uchraysen. **12** Sen yerge ishlisengmu u uningga Énosh dep at qoydi. Shu waqittin buningdin keyin sanga quwwitini bermeydu; tartip ademler Perwerdigarning namigha nida sen yer yüzide sersan bolup, sergerdan bolisen, qilishqa bashlidi.

— dédi. **13** Buni anglap Qabil Perwerdigargha jawab qilip: — Méning bu jazayimni adem kötürelmiğüdek! **14** Mana, Sen bugün méni yer yüzidin qoghliding, men emdi Séning yüzungdin yoshrunup yürimen; yer yüzide sersen bolup sergerdanlıqta yürimen; shundaq boliduki, kimla méni tépiwalsa, öltürüwétidu!, — dédi. **15** Lékin Perwerdigar uningga jawab béríp: — Shundaq boliduki, kimki Qabilni öltürse, uningdin yette hesse intiqam élinidu, — dédi. Shularni dep Perwerdigar Qabilgha uchrigan birsi uni öltürüwetmisun dep uningga bir belge qoyup qoydi. **16** Shuning bilen Qabil Perwerdigarning huzuridin chiqip, Éremning meshriq teripidiki Nod dégen yurtta olturaqlıship qaldı. **17** Qabil ayali bilen bille bolup, ayali hamilidár bolup Hanoxni tughdi. U waqitta Qabil bir sheher bina qiliwatatti; u sheherning namini oghlining ismi bilen Hanox dep atidi. **18** Hanoxtin Irad töreldi, iradtin Mehuyail töreldi, Mehuyaiddin Metushail töreldi, Metushaidin Lemex töreldi. **19** Lemex özige ikki xotun aldi. Birining ismi Adah, yene birining ismi Zillah idi. **20** Adah Yabalni tughdi. U chédirda olturidighan köchmen malchilarining bowisi idi, **21** uning inisining ismi Yubal idi. Bu chiltar bilen ney chalghuchilarining bowisi idi. **22** Zillah yene Tubal-qayin dégen bir oghulni tughdi. U mis-tömür eswablarni

Eysa: — I Ata, ularni kechürgin, chünki ular özining néme qiliwatqanlıqını bilmeydu, — dédi.

[Leshkerler] chek tashlap, uning kiyimlirini bölüşüwaldi.

Luqa 23:34

Yuhanna

Lawiylarni uning yénigha ewetkende, uning ulargha jawaben bergen guwahliqi mundaq idi:

1 Muqeddemde «Kalam» bar idi; Kalam Xuda bilen bille idi hem Kalam Xuda idi. **2** «Men Mesih emesmen» — dep éniq étirap U muqeddemde Xuda bilen bille idi. **3** U qildi. **21** Ular uningdin: — Undaqta özüng arqliq barliq mewjudatlar yaritildi we barliq yaritilghanlarning héchbiri umingsiz yaritilghan dep soridi. — Yaq, men u emesmen, — dédi emes. **4** Uningda hayatliq bar idi we shu u. — Emise, sen héliqi peyghembermusen? hayatliq insanlarga nur élip keldi. **5** We nur qarangghuluqa parlaydu we qarangghuluq bolsa nurni héch bésip chüsheligen emes. **6** Bir adem Xudadin keldi. Uning ismi Yehya idi. **7** U guwahliq bérish üchün, yeni hemme insan özi arqliq ishendürulsun, dep nurgha guwahchi bolushqa kelgenidi. **8** [Yehyaning] özi shu nur emes, belki peqet shu nurgha guwahliq bérishke kelgenidi. **9** Heqiqiy nur, yeni pütküll insanni yorutquchi nur dunyagha kéliwatqanidi. **10** U dunyada bolghan we dunya u arqliq barliqqa keltürülgen bolsimu, lékin uni tonumidi. **11** U öziningkilerge kelgen — dep jawab berdi: — Men kishilerni sughila Shundaqtimu, u özini qobul qilghanlar, yeni öz namigha étiqad qilghanlarning hemmisige Xudaning perzenti bolush hoquqini ata qildi. **12** Uni qobul qilghan mushular ya qandin, ya etlerdin, ya insan iradisidin emes, belki Xudadin törelgen bolidu. **14** Kalam insan boldi hem arimizda makanlashti we biz uning shansheripige qariduq; u shan-sherep bolsa, Atining yénidin kelgen, méhir-shepget we heqiqetke tolghan birdinbir yégane Oghliningkidur. **15** (Yehya uningha guwahliq béríp: — Mana, men [silerge]: «Medin kényin kelguchi medin üstünür, chünki u men dunyagha kélishtin burunla bolghanidi» déginim del mushu kishidur! — dep jar qildi) **16** Chünki hemmimiz uningdiki tolup tashqanlardan iltipat üstige iltipat alduq. **17** Chünki Tewrat qanuni Musa [peyghember] arqliq yetküzülgene; lékin méhir-shepget we heqiqet Eysa Mesih arqliq yetküzüldi. **18** Xudani héchkim körüp baqqan emes; biraq Atining quchiqida turghuchi, yeni birdinbir Oghul Uni ayan qildi. **19** kishilerni sughaha chomüldürüşke Ewetküchi Yérusalémdiki Yehudiylar Yehyadin «Sen manga: «Sen Rohning chüshüp, kimning üstige kimsen?» dep sürüshte qilishqa kahinlar bilen qon'ghanlıqını körseng, u kishilerni Muqeddes Lawiylarni uning yénigha ewetkende, uning ulargha jawaben bergen guwahliqi mundaq idi: **20** U étirap qilip, héch ikkilenmey: — kim bolisen? Ilyas [peyghember]musen? — dep soridi. — Yaq, men u emesmen, — dédi emes. **22** Shunga ular uningdin: — Undaqta, sen zadi kim bolisen? Bizni ewetkenlerge jawab bérishimiz üchün, [bizge éytqin], özüng togruluq néme deysen? — dep soridi. **23** Yehya mundaq jawab berdi: — Yeshaya peyghember burun éytqandek, chölde «Rebning yolini tüz qilinglar» dep towlaydigan awazdurmen! **24** Emdi [Yérusalémdin] ewetilgenler Perisiyelerdin idi. Ular yene Yehyadin: — Sen ya Mesih, ya Ilyas yaki héliqi peyghember bolmisang, néme dep kishilerni sughaha chomüldürisen? **25** Bu ishlar Iordan deryasining sherkiy qétidiki **26** Yehya ulargha mundaq bolsimu, biraq uni öz xelqi qobul qilmidi. **27** dep jawab berdi: — Men kishilerni sughila chomüldürimen, lékin aranglarda turghuchi siler tonumigan birsi bar; **28** u mendin kényin kelguchi bolup, men hetta uning keshining boghquchini yéshishkimu layiq emesmen! **29** Etisi, Yehya Eysanining özigue qarap kéliwatqanlıqını körüp mundaq dédi: **30** Mana, pütküll dunyaning gunahlirini élip tashlaydigan Xudaning qozisi! **31** Mana, men [silerge]: «Medin kényin kelguchi birsi bar, u mendin üstünür, chünki u men dunyada bolushtin burunla bolghanidi» déginim del mushu kishidur! **32** Men burun uni bilmisem, lékin uni Israilgha ayan bolsun dep, kishilerni sughaha chomüldürgili keldim. **33** Men eslide uni bilmigenidim; lékin méni Yehya yene guwahliq béríp mundaq dédi: — Men Rohning paxtek halitide asmandin chüshüp, uning üstige qon'ghanlıqını kördüm. **34** Men eslide uni bilmigenidim; lékin méni kishilerni sughaha chomüldürüşke Ewetküchi manga: «Sen Rohning chüshüp, kimning üstige qon'ghanlıqını körseng, u kishilerni Muqeddes

Rohqa chömüldürgüchi bolidu!» dégenidi. Oghli, Israilning Padishahisen! — dédi. **50** Eysa **34** Men derweqe shu ishni kördüm, shunga uninggha jawaben: — Séni enjür derixining uning heqiqeten Xudaning Oghli ikenlikige tüwide körgenlikimni éytqanlıqim üçün guwahlıq berdim! **35** Etisi, Yehya ikki muxlisi ishiniwatamsem? Buningdinmu chong ishlarni bilen yene shu yerde turatti. **36** U [u yerdin] körisen! — dédi **51** we yene: — Berheq, berheq méngip kétihatqan Eysani körüp: — Qaranglar! silerge éytip qoyayki, siler asmanlar échilip, Xudaning qozisi! — dédi. **37** Uning bu sözini Xudaning perishtilirining Insan'oghlining anglıghan ikki muxlis Eysaning keynidin üstidin chiqip-chüshüp yüridighanlıqını méngishti. **38** Eysa keynige burulup, ularning körisiler! — dédi.

egiship kéliwatqinini körüp ulardin: — Néme izdeysiler? — dep soridi. Ular: — Rabbi (bu [ibraniyche söz bolup], «ustaz» dégen menide), qeyerde turisen? — dédi. **39** — Bérip körünglar, — dédi u. Shuning bilen, ular bérip uning qeyerde turidighanlıqını kördi we u künü uning bilen bille turdi (bu waqit shu künning oninchi saiti idi). **40** Yehya [peyghemberning] yuqırıqi sözini anglap, Eysaning keynidin mangghan ikkiylenning biri Simon Pétrusning inisi Andriyas idi. **41** Andriyas awwal öz akisi Simonni tépip, uninggha: — Biz «Mesih»ni taptuq! — dédi («Mesih» ibraniyche söz bolup, grék tilida «Xristos» dep terjime qilinidu) **42** we akisini Eysaning aldığa élip bardı. Eysa uninggha qarap: Sen Yunusning oghli Simon; buningdin kényin «Kifas» dep atilisen, — dédi (menisi «tash»tur). **43** Etisi, Eysa Galiliye ölkisige yol almaqchi idi. U Filipni tépip, uninggha: — Manga egiship mang! — dédi. **44** (Filip Beyt-Saidaliq bolup, Andriyas bilen Pétrusning yurtdishi idi). **45** Filip Nataniyelni tépip, uninggha: — Musa peyghember Tewratta we bashqa peyghemberlermu [yazmılırida] besharet qılıp yazghan zatni taptuq. U bolsa Yüsüpnıng oghli Nasaretlik Eysa iken! — dédi. **46** Biraq Nataniyel: — Nasaret dégen jaydin yaxshi birnéme chiqamdu?! — dédi. Kélip körüp baq! — dédi Filip. **47** Eysa Nataniyelning özining aldığa kéliwatqanlıqını körüp, u toghruluq: — Mana, ichide qılche hiyile-mikrısı yoq heqiqiy bir Israilliq! — dédi. **48** Nataniyel: — Méni qeyérımdın bilding? — dep soridi. Eysa uninggha jawab bérip: — Filip séni chaqırıshitin awwal, séning enjür derixining tüwide olturghanlıqıngı körgenidim, — dédi. **49** Nataniyel jawaben: — Ustaz, sen Xudaning

2 Üchinchi küni, Galiliyediki Kana yézisida bir toy boldı. Eysanı anisi [Meryem] u yerde idi **2** hem Eysa we uning muxlislirimu toygha teklip qilin'ghanidi. **3** Toyda sharab tügep qalghanda, Eysanı anisi uninggha: — Ularning sharablıri tügep qaptu, — dédi. **4** Eysa uninggha: — Xanim, néming sen bilen néme karım? Méning waqtı-saitim téxi kelmidi, — dédi. **5** Anisi chakarlarga: — U silerge néme qıl dése, shuni qilinglar, — dédi. **6** Emdi shu yerde Yehudiyalarning taharet aditi boyiche ishlitlidighan, herbirige ikki-üch tungdin su sighidighan alte tash kúp qoyulghanidi. **7** Eysa chakarlarga: — Küplerge su toldurunglar, — dédi. Ular küplerni aghzıgħiche toldurushti. **8** Andin u ulargha yene: — Emdi buningdin usup toy bashqurghuchiga béringlar, — dédi. Ular uni apirip berdi. **9** Toy bashqurghuchi sharabqa aylandurulghan sudin tétip körgende (u uning qeyerdin keltürülgenlikini bilmidi, emma buni su toshughan chakarlar biletti) toy bashqurghuchi toyi boluwatqan yigitni chaqırıp, **10** uninggha: — Herbir [toy qilghuchi] yaxshi sharabni toyning běshida quyidu, andin méhmanlar qan'ghuche ichkendin kényin, nachirini quyidu. Ejeba, sen yaxshi sharabni mushu chaghqiche saqlapsen! — dédi. **11** Bu bolsa, Eysa körsetken möjizilik alametlarning deslepksi bolup, Galiliyening Kana yézisida körtsitilgenidi. Buning bilen u özining shansheripini ayan qıldı, we uning muxlisliri uninggha étiqad qıldı. **12** Bu ishtin kényin u, anisi, iniliri we muxlisliri bilen Kepernahum shehirige chüshüp, u yerde birnechche kün turdi. **13** Yehudiyalarning «ötüp kétish héyti»gha yéquin qalghanda, Eysa Yérusalémha bardı. **14** U ibadetxana [hoylilirida] kala, qoy we kepter-

paxtek satquchilarни hem u yerde olturghan qoyayki, héchkim yuqiridin tughulmighiche, pul tégisheküchilerni kördi. **15** U tanidin qamcha Xudaning padishahliqini körelmes! — dédi. yasap, ularning hemmisini qoy-kaliliri bilen **4** Nikodim: — Adem qérighinida qandaqmu qoshup ibadetxanidin heydep chiqardi. Pul qaytidin tughulsun? Anisining qorsiqiga tégishküchilerning pullirini chéchip, shirelirini qayta kirip tughulushi mumkinmu?! — dep örütwetti **16** we paxtek-kepter satquchilargha: — sordi. **5** Eysa mundaq jawab berdi: — Berheq, Bu nersilerni bu yerdin élip kétish! Atamning berheq, men sanga shuni éytip qoyayki, hem öyini soda-sétiq öyi qilishiwalma! — dédi. sudin, hem Rohtin tughulmighiche, héchkim **17** Buni körgen muxlisliri [Zeburda] mundaq Xudaning padishahliqiga kirelməs! **6** Ettin püttülgini ésige élishti: «Sénинг [muqeddes] tughulghan bolsa ettur; rohtin tughulghan bolsa öyungge bolghan otluq muhebbitim özümnı rohtur. **7** Sanga: «Yuqiridin tughulushunglar chulgħiwaldi!». **18** Shuning bilen Yehudiylar u kérek» déginimge heyran qalma. **8** Shamal ishlargha inkas bildürüp uningdin: — Bundaq xalighan terepke soqidu, sen uning awazini ishlarni qilghaniķensen, qéni, bizge néme anglaysen, lékin qeyerdin kélip, qeyerge möjizilik alametni körsitip bérisen?! — dep baridighinini bilmeysen. Rohtin tughulghan soridi. **19** Eysa ulargha jawab béríp: — Ushbu herbirimu shundaqtur. **9** Nikodim yene ibadetxanini chuwuwetsenglar, men üch kün jawaben Eysagħa: — Bu ishlar qandaqmu ichide uni yéngiwashtin qurup chiqimen, mumkin bolar? — dédi. **10** Eysa uningga — dédi. **20** Shuning bilen bu Yehudiylar jawaben mundaq dédi: — «Sen Israilning yene uningga: — Bu ibadetxanini yasawatqili ölimasi turup, bunimu bilmemsen? **11** Berheq, hazirghiche qiriq alte yil bolghan tursa, sen uni berheq, men sanga shuni éytip qoyayki, biz qandaqsige üch kündila qurup chiqlaysen?! bilginimizni éytimiz we körginimize guwahliq — dédi. **21** Halbuki, uning «ibadetxana» bérizimiz, lékin siler bizning guwahliqimizni dégini uning öz ténni körsetkenidi. **22** qobul qilmaysiler. **12** Silerge zémindiki Shunga, u ölümdin tirilgendifin kényin, muxlisliri ishlarni éytsam ishenmigen yerde, ershtiki uning bu déginini ésige aldi we shundaqla ishlarni éytsam qandaqmu ishinisiler? **13** muqeddes yazmilardiki bu heqtiki bészaretkə Özi ershte bolup, ershtin chüshküchidin, hemde Eysanıng éytqan sözige ishendi. **23** yeni İnsan'oghlidin bashqa héchkim ershke Ötüp kétish héytida, nurghun kishiler uning chiqmidi. **14** Musa chöilde [tuch] yilanni Yérusalémda körsetken möjizilik alametlerni kötürgendek, İnsan'oghlimu oxshashla shundaq körgen bolup, uning namığha étiqad qilishti. **15** Shundaq bolghanda, **24** Lékin Eysa pütkül insanlarning [qelbining] uningga étiqad qilghanlarning hemmisi halak qandaq ikenlikini bilgechke, özini ulargha tapshurmatty. **25** Insan toghruluq héchkimning uningga guwahliq bérishining hajiti yoq idi; chünki u insanlarning qelbide néme bar ikenlikini özi bilette.

3 Yehudiylar [kéngeshmisining] Perisiylerdin bolghan Nikodim isimlik bir yolbashchisi bar idi. **2** Bu adem bir kékchisi Eysanıng aldigha kélip: — Ustaz, séning Xudadin kelgen telim bergüchi ikenlikingni bilimiz. Chünki Xuda uning bilen bille bolmisa, héchkimning sen körsetken bu möjizilik alametlerni körsitishi qet'iy mumkin emes, — dédi. **3** Eysa uningga jawaben: — Berheq, berheq, men sanga shuni éytip

uningha étiqad qilghanlarning hemmisi halak bolmay, menggülükkhayatqa érisheleydu». (aiōnios g166) **16** Chünki Xuda dunyadiki insanlarni shu qeder söyiduki, Özining birdinbir yégane Oghlini pida bolushqa berdi. Meqsiti, uningga étiqad qilghan herbirining halak bolmay, menggülükkhayatqa érishishi üchündür. (aiōnios g166) **17** Xuda Oghlini dunyadiki insanlarni gunahqa békítish üçün emes, belki ularning u arqılıq qutquzulushi üçün dunyagha ewetti. **18** Kimki uningga étiqad qilghuchi bolsa, gunahqa békítilmeydu; lékin étiqad qilmaghuchi bolsa alliqachan gunahqa békítilgendor; chünki u Xudanıng yekke-yégane Oghlining namığha étiqad qilmaghan. **19** We

gunahqa békítish sewebi mana shuki, nur möhürini basqan bolidu. **34** Chünki Xuda dunyagha kelgen bolsimu, insanlar nurni emes, ewetkini Xudanining sözlerini sözleydu; chünki belki qarangghuluqni yaxshi kördi; chünki Xuda Rohni [uninggħha] ölcem bilen kemlep ularning emelliri rezil idi. **20** Chünki rezillik bermes. **35** Ata Oghulni söyüdu we hemme qilghuchi herbiri nurni yaman körüp we özining ishlarni uning qoligha tapshurghandur. **36** qilghan-etkenlirining ashkara qilinmaslıqı üchün nurgha kelmeydu; **21** lékin heqiqetni yürgüzgüči bolsa, emellirini Xudagħa tayinip qilghanlıqı ayan bolsun dep, nurgha kéldiu.

22 Bu ishlardin kényin, Eysa muxlisliri bilen Yehudiye zéminigha bardi; u u yerde ular bilen bille turup, kishilerni chömüldürdü. **23** Shu chaghda Yehya [peyghembermu] Salim yézisining yénidiki Aynon dégen yerde kishilerni chömüldürüwatatti. Chünki u yerning süyi mol idi. Kishiler uning aldigħa kélisħip, chömüldürüşni qobul qilishatti **24** (chünki shu chaghda Yehya téxi zindan'gha tashlanmighanidi). **25** [shu waqtılarda] Yehyaning muxlisliri bir Yehudi kishi bilen taharet qaidiliri toghrisida bes-munazire qiliship qaldi. **26** Andin muxlislars Yehyaning yénigha kélip: — Ustaz, Iordan deryasining u qétida sen bilen birge bolghan, özüng [teriplep] guwahliq bergen hélio kishi mana hazır özi kishilerni chömüldürüwatidu, we hemme adem uning yénigha kétishiwatidu, — dédi. **27** Yehya mundaq jawab berdi: — Eger uningħha ershtin ata qilinmighan bolsa, insan héchnersige ige balolmaydu. **28** Méning silerge: «Men Mesih emes, peqet uning aldida ewetilgenmen» déginimge özüngħar guwahħisiler. **29** Kélinchekni emrige alghuchi yigittur; qoldishi yigitning awazini kütidu; qoldash uning awazini anglap, qelbide tolimu xurseren bolidu. Shuningħha oxhash, mendimu xurserenlik tolup tashidu. **30** Uning yüksılıshi, méning ajizlishishim muqerrerdur. **31** Üstündin kelgħuchi hemmidin üstündur. Zémindin kelgħuchi zémin'gha tewe bolup zémindiki ishlarni sözleydu. Ershtin kelgħuchi hemmidin üstündur; **32** özining [ershte] körgen we anglihanliri bolsa, u bular togruluq guwahliq bérividu; biraq héchkim uning guwahliqini qobul qilmaydu. **33** [Halbuki], kimki uning guwahliqini qobul qilghan bolsa, Xudanining heq ikenlikigimu

Oghulgha étiqad qilghuchi menggħi l-kemmha. Lékin Oghulgha itaet qilmighuchi hayatni héch kormeydu, belki Xudanining ghezpi shundaqlarnergyn ütide turidu. (al-ħoni għiġi)

4 Emđi Perisiylerning «Eysaning muxlis qilip chömüldürġenliri Yehyaningkidin köp iken» dégen xewerni anglighimini Reb uqqandin kényin **2** (emiliyyette Eysa özi emes, muxlisliri chömüldüretti) **3** u Yehudiye ölkisidin chiqip yene Galiliyege ketti. **4** Emđi u yol ütide Samariye ölkisidin ötüşi kerek idi. **5** Shuning bilen u Yaqup öz oghli Yüsüpke bergen yerge yéqin bolghan Samariyening Sixar dégen bir shehirige keldi. **6** Shu yerde «Yaqupning quduqi» bar idi. Eysa sepride charchiġinidin quduqning qéshīha kélip olturdi. Bu texminen altinchi saet idi. **7** Eysaning muxlisliri yémeklik sétiwélish üchħun sheherge kirip ketkenidi. Shu chaghda, Samariyelik bir ayal su alghili keldi. Eysa uningħha: — Manga ichkili su bergen, — dédi. **9** Ayal uningdin: — Özingiz Yehudi tursingiz, mendek Samariyelik bir ayal din qandaqlache ichkili su telep qilip qaldingiz? — dep soridi (chünki Yehudiylar Samariyelikler bilen héchqandaq barda-keldi qilmaytti). **10** Eysa uningħha jawaben: — Eger sen Xudanining sowghtining némiliki we sendin su sorighuchining kim ikenlikini bilsengidi, undaqta sen uningdin tileytting we u sanga hayatliq süyini béretti. **11** Ayal uningdin: — Teqsir, su tartqudek héchnersingiz bolmisa, uning üstige quduq chongqur tursa, hayatliq süyini nedin alisiz? **12** Ejeba, bu quduqni bizżeġ [miras] qaldurghan atimiz Yaquptin ulughmusiz? Bu quduqtin özi, oghulliri we mal-wararlirimu su ichken — dédi. **13** Eysa uningħha jawaben: — Bu suni ichken herkim yene ussaydu. **14** Emma men bérídighan suni ichkūchi herkim menggiġe ussimaydighan bolidu we belki men uningħha bérídighan su uning ichide uni menggħi l-kemmha.

élip baridighan, urghup chiqidighan bir bulaq — Ustaz, bir nerse yewalsangchu? — dep bolidu, — dédi. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Ayal: ötüniüshti. 32 Lékin u ulargha: — Méning — Teqsir, manga bu sudin bergeysizki, men siler bilmeydighan bir yémeklikim bar, — yene ussimaydighan we mushu yerge su tartqili dédi. 33 Muxlislar bir-birige: — Ejeba, birsi ikkinchi kelguchi bolmaydighan bolay! — dédi. uningha yégili bir nerse ekélip bergenmidu? 16 Eysa: — Bérip éringni bu yerge chaqirip — déyishti. 34 Eysa ulargha mundaq dédi: — kelgin, — dédi. 17 — Érim yoq, — dep jawab berdi Méning yémeklikim — méni Ewetküchining ayal. — Érim yoq dep, rast éytting. 18 Chünki iradisini emelge ashurush we uning [manga besh erge tegding we hazir sende bolghini tapshurghan] xizmitini tamamlashtur. 35 séning éring emes. Buni toghra éytting! — — Siler: «Hosul yéghishqa yene töt ay dédi Eysa. 19 Ayal uningha: — Teqsir, emdi qaldis» dewatmamsiler? Mana, silerge éytayki, kördümki, siz eslide peyghember ikensiz! 20 bésinglarni kötüüp étizlarga qaranglar, Ata-bowlirimiz bu taghda ibadet qilip kelgen, ziraetler sarghiyip orushqa teyyar boldi! 36 lékin siler [Yehudiylar] «İbadetni Yérusalémda We ormichi ish heqqini alidu we mengüllük qilish kérek!» dewalisilerghu? — dédi. 21 Eysa hayatqa toplan'ghan hosulni yighidu, shuning uningha mundaq dédi: — Xanim, manga bilen térighuchi bilen ormichi teng shadlinidu. ishen'gin, shundaq bir waqtı-saiti kéléduki, (aiōnios g166) 37 Chünki bu ishta «biri tériydu, yene silerning Atığha ibadet qilishinglar üçhün ne bu biri yighidu» dégen söz emelge ashurulidu. taghda yaki ne Yérusalémda bolushunglarning 38 Men silerni özünglar emgek singdürmigen hajiti qalmaydu. 22 Siler ibadet qilghininglarni hosulni yighishqa ewettim; bashqilar emgek bilmeyesiler; biraq biz kimge ibadet qilghinimizni qildi we siler ularning emgikining méwisini bilimiz. Chünki nijat-qutquzulush Yehudiylar élishqa nésip boldunglar. 39 Shu sheherdiki arqliq bolidu. 23 Lékin shundaq bir waqtı kélédu nurghun Samariyelikler héliqi ayalning: «U — we shundaqla hazır keldiki, heqiqiy ibadet hayatimda qilghanlirimning hemmisini manga qilghuchilar Atığha roh we heqiqet bilen ibadet étip berdi» dégen guwahliq sözini anglap, qilidu. Ata Özige ene shundaq heqiqiy ibadet Eysagha étiqad qildi. 40 Shunga, ular uning qilghuchilarini izdimekte. 24 Xuda rohtur we aldigha kélép, uning özliri bilen bille turushini uningha ibadet qilghuchilar roh we heqiqet ötüniüşkili turdi; shuning bilen u u yerde bilen Uningha ibadet qilishi kérektur. 25 ikki kün turdi. 41 Uning söz-kalamı arqliq Ayal uningha: — Mesihning, yeni «Xristos» téximu köp adem uningha étiqad qildi. 42 dégenning kélédighanlıqını bilimen. U kelgende, Ular ayalgha: — Bizning étiqad qilishimiz bizge hemme ishlarni étip bérifu — dédi. 26 emdi séning sözliring sewebidin emes, chünki Eysa uningha: — Sen bilen sözlisiwatquchi özimiz uni angliduq we bilduqki, dunyaning men del shudurmen! — dédi. 27 Shu chaghda Qutquzghuchisi del shu kishidur! — déyishti. uning muxlisliri qaytip keldi. Ular uning bir 43 Bu ikki kündin keyin u shu yerdin chiqip ayal bilen sözlisiwatqanlıqicha hang-tang Galiliyege qarap mangdi (chünki Eysa özi: qélishti; lékin héchqaysisi uningdin: «Uningdin «Héchbir peyghemberning öz yurtida izziti néme izdeysem?» yaki «Némishqa uning bilen yoqtur» dep guwahliq bergenidi). 45 Shuning sözlishisen?» depmu sorimidi. 28 Shuning bilen u Galiliyege kelginide, Galiliyelikler uning bilen ayal kozisini tashlap qoyup, sheherge [ötüp kétish] héytida Yérusalémda qilghan qaytip bérif, kishilerge: 29 — Yürüngler, emellirining hemmisini körgechke, uni qarshi hayatimda qilghanlirimning hemmisini manga élishti (chünki ularmu héytqa chiqqanidi). 46 étip bergen bir kishini körüp kelinglar. Ejeba, Emdi Eysa bu qétim Galiliyediki Kana yézisigha Mesih shumidu? — dédi. 30 Buning bilen yene bardi (u del shu yerde suni sharabqa xalayıq sheherdin chiqip, Eysanıg aldigha aylandurghanidi). [Shu künlerde], Kepernahum kélishti. 31 Shu arılıqta muxlisliri uningha: shehiride oghli késel bolup yatqan bir orda

emeldari bar idi. **47** U Eysaning Yehudiyedin mangghin! — dédi. **9** Héliqi adem shuan Galiliyege kelgenlikini anglap, uning aldigha saqiyip, orun-körpisini yighishturup kötüüp bardı we: — [Öyümge] chüshüp, sekratta yatqan mangdi. Shu küni shabat küni idi. **10** Shunga oghlumni saqaytip bergeyla! — dep toxtimay [bezi] Yehudiyalar saqayghan kishige: — Bugün iltija qildi. **48** Shuning bilen, Eysa uningga: shabat küni tursa, orun-körpengni kötüüş — Siler [Galiliyelikler] möjizilik alametler [Tewratta] sanga men'i qilin'ghan! — dédi. **11** we karametlerni körmigüche, héch étiqad Lékin u ulargha jawaben: — Méni saqaytqan qilmaysiler! — dédi. **49** Orda emeldari Eysagha: kishi özi manga: «Orun-körpengni yighishturup — Teqsir, balam ölmeste chüshkeyla! — dédi. mangghin» dégenidi! — dédi. **12** Ular uningdin: **50** Eysa uningga: — Barghin, oghlung hayat — Emdi sanga: «Orun-körpengni yighishturup qaldı! — dédi. Héliqi adem Eysaning éytqan mangghin» dégen kishi kim iken? — dep sözige ishinip, öyige qarap mangdi. **51** Yolda sorashti. **13** Biraq saqayghan adem uning kétip barghinida, uning qulliri aldigha chiqip, kim ikenlikini bilmeytti. Chünki u yerde baliliri hayat, dep uqturdi. **52** Emeldar ulardin adem köp bolghanlıqtin, Eysa özini daldigha oghlining qaysi saettin bashlap yaxshilinishqa élip, astighina kétip qaldı. **14** Bu ishlardin yüzlen'genlikini soriwidi, ular: — Tünüğün kényin Eysa héliqi ademni ibadetxanida tépip yettinchi saette qizitmisi yandi, — déyishti. uningga: — Mana, saqayding. Emdi qayta **53** Balining atisi buning del Eysaning özige: gunah sadir qilma, beshinggħha téximu éghir «Oghlung hayat qaldı!» dégen saet ikenlikini külpet chüshüp qalmisun! — dédi. **15** Héliqi bilip yetti. Shuning bilen özi pütkü ailisdikiler adem Yehudiyarning qeshiga bérüp, özini bilen bille étiqad qilishti. **54** Bu Eysaning saqaytqan Eysa ikenlikini uqturdi. **16** Eysa Yehudiyedin Galiliyege kelgendifin kényinki bu ishlarni shabat küni qilghanlıqi üchün, körsetken ikkinchi möjizilik alamiti idi.

5 Bu ishlardin kényin, Yehudiyarning bir héyti yétip keldi we Eysa Yérusalémgha chiqtı. **2** Yérusalémdiki «Qoy derwazisi»ning yénida ibraniy tilida «Beyt-Esda» dep atılıdighan bir kölchek bolup, uning etrapida besh péshaywan bar idi. **3** Bu péshaywanlar astida bir top bimarlar, yeni qarighu, tokur we palechler yétishatti. Ular u yerde yétip kölchekning süyining chayqılıshını kütetti. **4** Chünki bir perishte melum waqtılarda kölchekke chüshüp suni urghutidiken; su urghughanda kölchekke birinchi bolup chüshken kishi özini basqan herqandaq késeldin saqiyidiken. **5** Emdi u yerde ottuz seküz yıldın béri aghriq azabi tartqan bir bimar bar idi. **6** Eysa bu ademning shu yerde yatqinini kördi we uning uzundın shu halette ikenlikini bilip, uningdin: — Saqiyishni xalamSEN? — dep soridi. **7** Bimar uningga jawaben: — Teqsir, su chayqalghanda méni sugha chüshüridighan adimim yoq. Men chüshey dégüche, bashqilar méning aldimda chüshüwalidu, — dédi. **8** Eysa uningga: — Ornundin tur, orun-körpengni yighishturup

Yehudiyalar uningga ziyankeshlik qilishqa bashlidi. **17** Lékin Eysa ulargha: — Atam ta hazirghiche toxtimastin ish qilip kelmekte, menmu ishleymen! — dédi. **18** Shu sewebtin Yehudiyalar uni öltürüşke téximu urunattı; chünki u shabat künining qaidisini buzupla qalmastın, yene Xudani «Atam» dep chaqirip, özini Xudagħha barawer qilghanidi. **19** Shunga Eysa ulargha jawaben mundaq dédi: — Berheq, berheq, men silerge shuni étyp qoyayki, Oghul özlükidin héchnéme qilalmaydu, belki peqet Atining néme qiliwatqanlıqini körüp, andin shu ishni qilidu. Ata néme ish qilsa, Oghulmu shu ishni oxhashla qilidu. **20** Chünki Ata Oghulni sóyüdu we Özining qilidighan barlıq ishlirini uningga ayan qilidu hem silerni heyran qaldurushqa bulardın téximu zor we ulugh ishlarni uningga ayan qilidu. **21** Chünki ögenlerni Ata qandaq tirildürüp, ulargha hayatlıq ata qilghan bolsa, Oghulmu shuningħha oxhash özı xalighan kishilerge hayatlıq ata qilidu. **22** Shuningdek, Ata Özi héchkimning üstidin höküm chiqarmaydu, belki barlıq höküm ishlirini Oghulħa tapshurghan. **23** Buningdin

meqset, — insanlarning hemmisi Atigha hörmet méning toghramda Atining méni ewetkinige qilghandek, Oghulghimu oxshashla hörmet guwahliq bérídu. 37 We méni ewetken Ata qilishi üchündür. Kimki Oghulni hörmetlimise, Özimu men üchün guwahliq bergendur. Siler uni ewetküchi Atinimu hörmetlimigenlerdin héchqachan uning awazini anglimidinglar, bolidu. 24 — Berheq, berheq, men silerge shuni éytip qoyayki, sözümmi anglap, méni Ewetküchige ishen'gen herkim menggülük hayatqa érishken bolidu; u adem soraqqa tartilmaydu, belki ölümdin hayatliqqa ötken bolidu. (aiōnios g166) 25 — Berheq, berheq, men silerge shuni éytip qoyayki, öltüklerning Xudanining Oghlining awazini anglaydiganha g166) 26 Chünki Ata Özide qandaq hayatliqqa ige qobil qilmaymen; 42 lékin men silerni bilimenki, bolsa, Oghulghimu özide shundaq hayatliqqa ichinglarda Xudanining muhebbiti yoq. 43 Men ige bolushni ata qildi 27 we yene uningha Atamning nami bilen kelgenmen, emma siler soraq qilish hoquqinimu berdi, chünki u méni qobil qilmaysiler. Halbuki, bashqa birsi öz Insan'oghlidur. 28 Buningha teejjüp qilmanglar; nami bilen kelse, siler uni qobil qilisiler. 44 Siler chünki barlıq görde yatqanlar uning awazini bir-biringlardin izzet-shöhret qobil qilisiler-anglaydighan waqt kéléidu 29 we ular shuan yu, yégane Xudadin kelgen izzet-shöhretke yerlikliridin chiqishdu, yaxshılıq qilghanlar intilmisengler, undaqta siler qandaqmu étiqad hayatqa tirilidu, yamanlıq qilghanlar soraqqa qilalaysiler?! 45 Biraq méni üstimizdin Atigha tartilishqa tirilidu. 30 Men özlükümdin shikayet qilidu, dep oylimanglar. Üstüngardin héchnéme qilalmaymen, peqet [Atamdin] shikayet qilghuchi men emes, belki siler anglighinim boyiche höküüm qilimen; we ümid baghlighan Musa [peyghemberdur]. 46 méning hökümüm heqqaniydur, chünki méning Chünki eger siler rasttin Musa [peyghemberge] izdiginim özümning iradisi emes, belki méni ishen'gen bolsanglar, mangimu ishen'gen ewetküchingin iradisini emelge ashurushtur. bolattingilar. Chünki u [muqeddes yazmilarda] 31 — Eger özüm üchün özüm guwahliq bersem men toghruluq pütkendur. 47 Lékin uning guwahliqim heqiqet hésablanmaydu. 32 Lékin pütkenlirige ishenmisenglar, méning sözlirimge men üchün guwahliq bérídighan bashqa birsi qandaqmu ishinisiler?!

bar. Uning manga bérídighan guwahliqining rastliqini bilimen. 33 Siler Yehyagha elchi ewetkininglarda, u heqiqetke guwahliq bergen 34 ([emeliyyette], manga insanning guwahliqini qobil qilishimning kériki yoq; méning [Yehya toghruluq] shundaq étyiwaqinim peqetla silerning qutquzulushunglar üchündür). 35 [Yehya] bolsa köyüp nur chéchip turghan bir chiragh idi we siler uning yoruqida bir mezgil shadlinishqa razi boldunglar. 36 Lékin Yehyaning men üchün bergen guwahliqidinmu ulugh bir guwahliq bar. U bolsimu, ata manga ada qilishqa tapshurghan emeller, yeni men qiliwatqan emeller, bular

méning toghramda Atining méni ewetkinige qilghandek, Oghulghimu oxshashla hörmet guwahliq bérídu. 37 We méni ewetken Ata qilishi üchündür. Kimki Oghulni hörmetlimise, Özimu men üchün guwahliq bergendur. Siler uni ewetküchi Atinimu hörmetlimigenlerdin héchqachan uning awazini anglimidinglar, bolidu. 24 — Berheq, berheq, men silerge shuni éytip qoyayki, sözümmi anglap, méni Ewetküchige ishen'gen herkim menggülük hayatqa érishken bolidu; u adem soraqqa tartilmaydu, belki ölümdin hayatliqqa ötken bolidu. (aiōnios g166) 25 — Berheq, berheq, men silerge shuni éytip qoyayki, öltüklerning Xudanining Oghlining awazini anglaydiganha g166) 26 Chünki Ata Özide qandaq hayatliqqa ige qobil qilmaymen; 42 lékin men silerni bilimenki, bolsa, Oghulghimu özide shundaq hayatliqqa ichinglarda Xudanining muhebbiti yoq. 43 Men ige bolushni ata qildi 27 we yene uningha Atamning nami bilen kelgenmen, emma siler soraq qilish hoquqinimu berdi, chünki u méni qobil qilmaysiler. Halbuki, bashqa birsi öz Insan'oghlidur. 28 Buningha teejjüp qilmanglar; nami bilen kelse, siler uni qobil qilisiler. 44 Siler chünki barlıq görde yatqanlar uning awazini bir-biringlardin izzet-shöhret qobil qilisiler-anglaydighan waqt kéléidu 29 we ular shuan yu, yégane Xudadin kelgen izzet-shöhretke yerlikliridin chiqishdu, yaxshılıq qilghanlar intilmisengler, undaqta siler qandaqmu étiqad hayatqa tirilidu, yamanlıq qilghanlar soraqqa qilalaysiler?! 45 Biraq méni üstimizdin Atigha tartilishqa tirilidu. 30 Men özlükümdin shikayet qilidu, dep oylimanglar. Üstüngardin héchnéme qilalmaymen, peqet [Atamdin] shikayet qilghuchi men emes, belki siler anglighinim boyiche höküüm qilimen; we ümid baghlighan Musa [peyghemberdur]. 46 méning hökümüm heqqaniydur, chünki méning Chünki eger siler rasttin Musa [peyghemberge] izdiginim özümning iradisi emes, belki méni ishen'gen bolsanglar, mangimu ishen'gen ewetküchingin iradisini emelge ashurushtur. bolattingilar. Chünki u [muqeddes yazmilarda] 31 — Eger özüm üchün özüm guwahliq bersem men toghruluq pütkendur. 47 Lékin uning guwahliqim heqiqet hésablanmaydu. 32 Lékin pütkenlirige ishenmisenglar, méning sözlirimge men üchün guwahliq bérídighan bashqa birsi qandaqmu ishinisiler?!

6 Bu ishlardin keyin, Eysa Galiliye déngizi (Tibériyas déngizi depmu atıldı)ning u qétigha ötti. 2 Zor bir top xalayıq u késellerni saqyatqan möjizilik alametlirini kördi we uning keynidin egiship mangdi. 3 Eysa taghqa chiqip, u yerde muxlisliri bilen bille olturdu. 4 U chaghda Yehudiylarning héti, yeni «ötüp késhit héti»gha az qalghan waqt idi. 5 Eysa beshini kötürüp, zor bir top xalayıqning özining aldigha kéliwatqanlıqını körüp, Filiptin: — Bulargha yeydighan'gha nanni nedin alımız? — dep soridi 6 (lékin u bu sözni Filipni sinash üchün éytqanidi. Chünki u özining néme qilidighanlıqını bilettili). 7 Filip jawaben: — İkki yüz dinargha nan

alsaqmu, herbirige kichikkine bir chishlemdin nan yégen yerge yéqin kélép toxtidi. **24** Shuning yéyishkimu yetmeydu! **8** Muxlislardın biri, yeni bilen xalayıq Eysanıng we muxlislirining u yerde Simon Pétrusning inisi Andriyas Eysagha: **9** yoqluqını körüpla, kémilerge olturup, Eysanı — Bu yerde kichik bir oghul bala bar, uningda izdigili Kepernahum shehirige mangdi. **25** Ular besh arpa nan bilen ikki kichik béliq bar. uni déngizning u teripide tépip uninggha: — Lékin shunche köp xelqqe bu néme bolidu?! — Ustaz, bu yerge qachan kelding? — dep sorashti. dédi. **10** Eysa: — Köpchilikni olturghuzunglar, — **26** Eysa ulargha jawaben: — Berheq, berheq, dédi (u yerde ot-chöp mol öskenidi). Shuning men silerge shuni étyp qoyayki, siler méni bilen er kishiler olturdu; ularning sani besh möjizilik alametlerni körgenlikinglar üçün mingche bar idi. **11** Eysa nanlarnı qoligha emes, belki nanlardın yep toyun'ghininglar élip, [Xudaghı] teshekkür éytqandin kényin, üchün izdeysiler. **27** Buzulup kétidighan paniy olturghanlarga tıleshtürüp berdi. Béliqlarnimu ozuqluqqa emes, belki menggü hayatlıqqa baqıy shundaq qildı; köpchilik xalighanche yédi. **12** qalidighan ozuqluqqa intilip ishlenglär; buni Hemmeylen yep toyun'ghanda, u muxlislirıgha: Insan'oghli silerge bérifu; chünki uni Ata, yeni — Ashqan parchiları yığinglar, héch nerse Xuda Özi möhürlep testiqlighan, — dédi. (*aiōnios* zaye bolmisun, — dédi. **13** Shuning bilen ular **g166** **28** Shuning bilen ular uningdin: — Némige besh arpa nénidin yep ashqan parchilirini intilip ishlisek andin Xudanıng ish-xizmitide on ikki séwetke toldurup yighiwaldi. **14** ishlichen bolimiz? — dep sorashti. **29** Eysa ulargha Emdi xalayıq Eysanıng körsetken bu möjizilik jawab bérif: — Xudanıng ish-xizmiti del shuki, alamitini körüp: «Dunyagha kélishi muqerrer U ewetkinige étiqad qılıshinglardur, — dédi. **30** bolghan peyghember heqiqeten mushu iken!» Shuning bilen ular yene: — Undaq bolsa sen bizni déyishti. **15** Shuning bilen Eysa ularning körüp özüngge ishendürgüdek qandaq möjizilik kélép özini padishah bolushqa zorlimaqchi alamet yaritisen? Zadi néme ish qılıp bérisen? **31** bolghanlıqını bilip, ulardin ayrılip, qaytidin Ata-bowilirimiz chölde yürgende, [Zeburda]: «U tagħha yalghuz chiqip ketti. **16** Kechqurun, ulargha ershtin chüshürülgen nan teqdim qildi» Eysanıng muxlisliri déngiz boyığha chüshüshti. dep pütlügdedek, «manna»ni yégen — déyishti. **17** Ular bir kémige olturup, déngizning u **32** Eysa ulargha mundaq dédi: — Berheq, qétidiki Kepernahum shehirige qarap yol élishti berheq, men silerge shuni étyp qoyayki, silerge (qarangħu chüshüp ketkenidi we Eysa téxiche asmandin chüshken nanni bergüchi Musa emes, ularning yénigha kelmigenidi). **18** Qattiq boran belki méning Atamdur; U [hazirmu] silerge chiqip, déngiz dolqunlap kötürülüwatatti. **19** asmandin chüshken heqiqiy nanni bériwatidu. Muxlislar palaq urup on-on bir chaqirimche **33** Chünki Xudanıng néni bolsa pütkül dunyagha mangħanda, Eysanıng déngizning üstide hayatlıq ata qılıdighan, ershtin chüshkücidur. méngep kémige yéqinlishiwatqanlıqını körüp, **34** — Teqsir, hemishe bizge shu nanni bérif qorpushup ketti. **20** Lékin u ulargha: — Bu men, turghayen! — déyishti ular. **35** Eysa ulargha qorqmanglar! — dédi. **21** Shuni anglap ular uni mundaq dédi: — Hayatlıq néni özümdurmen! kémige chiqırıwalghusi keldi; u kémige chiqipla, Méning yénimgha kelgen herkim héchqachan kéme derhal ular baridighan yerge yétip bardı. ach qalmaydu, manga étiqad qılghan herkim **22** Etisi déngizning u teripide qalghan xalayıq héchqachan ussimaydu. **36** Lékin silerge [aldinqi küni] u yerde Eysanıng muxlisliri éytqinimdek, siler méni körgen bolsanglarmu, chiqqan kémidin bashqa kémining yoqluqını, étiqad qilmaywatisiler. **37** Ata manga Eysanıng muxlisliri shu kémige chiqqanda, tapshurghanlarning herbiri yénimgha kélédu we Eysanıng ular bille chiqmaghanlıqını, belki méning yénimgha kelgenlerdin héchqaysisini muxlislirining özlirila ketkenlikini körgenidi. hergiz tashliwetmeymen. **38** Chünki öz irademni **23** Halbuki, birneħċċe kéme-qolwaq Tibériyas emes, belki méni Ewetküchining iradisini shehiridin Reb teshekkür éytqandin kényin xelq emelge ashurush üchün ershtin chüştüm. **39**

Méni Ewetküchining iradisi bolsa del shuki, silerde hayatlıq bolmaydu. **54** Et-ténimni uning manga tapshurghanlıridin héchbirini yéguchi we qénimni ichküchi menggülüq yittürmey, belki axırkı künü ularning hemmisini tirildürüşümde ibaret. **40** Chünki méning Atamning iradisi shuki, Oghulgha köz tikip qarap, uningha étiqad qilghanlarning herbirini menggülüq hayatqa érishtürüştür; we men axırkı künü ularni tirildürimen. (**aiōnios g166**) **41** yashaymen. **55** Chünki et-ténim heqiqiy ozuqluq, qénim bolsa heqiqiy ichimlikтур. **56** Et-ténimni yéguchi we qénimni ichküchi mende yashaydu we menmu uningda yashaymen. **57** Hayat Ata méni ewetken we Emdi Yehudiylar Eysanı: «Ershtin chüshken men Atining bolghanlıqidin yashawatqinimdek, nan özümdurmen!» dégini üchün uningha méri yéguchi kishi hem méning wasitem bilen narazi bolup ghotuldishishqa bashlıdi: **42** yashaydu. **58** Mana bu ershtin chüshken nandur. — «Bu Yüsüpning oghli Eysa emesmu? Bu nan ata-bowliringlar yégen «[manna]»dekk Atisnimu, anisnimu tonuydigan tursaq, emes; chünki ular «[manna]»ni yéyishi biledi; biraq bu nanni istémal qilghuchi bolsa désun?» — déyishetti ular. **43** Eysa jawaben menggü yashaydu! (**aiōn g165**) **59** Bu sözlerni u ulargha mundaq dédi: — [Méning toghramda] Kepernahumdiki sinagogda telim bergenide özara ghotuldashmanglar. **44** Méni ewetken éytqanidi. **60** Shuning bilen uning muxlisliridin Ata Özi kishilerning qelbini tartquzmisa, nurghunliri buni anglighanda: — Bu telim héchkim méning yénimgha kélelmeydu; bek éghir iken! Buni kim anglap kötürelisin? méning yénimgha kelgen herbirini axırkı künü — déyishti. **61** Biraq öz ichide muxlislirining tirildürimen. **45** Peyghemberlerarning yazmılırıda: bu toghrisida ghotuldashqinini bilgen Eysa «Ularning hemmisige Xuda teripidin öğitiliğu» ulargha: — Bu sözüm silerni taydurdimu? dep pütülgendor. Shunga, Atining [sözini] **62** Emdi mubada Insan'oghlining esli kelgen tingshighan we uningdin ögen'gen herbiri jaygha kötürülüwatqinini körsenglar, qandaq méning yénimgha kélélidu. **46** Biraq bu birerkim bolar?! **63** [Insan'gha] hayatlıq bergüchi — Atini körgen dégenlik emes; peqet Xudanı Rohtur. Insanning etliri bolsa héchqandaq yénidin kelgüchi bolsa, u Atini körgendur. payda bermeydu. Men silerge éytqan sözlirim **47** Berheq, berheq, men silerge shuni éytip bolsa hem rohtur we hem hayatlıqtur. **64** Lékin qoyayki, manga étiqad qilghuchi menggülüq aranglardın étiqad qilmighan beziler bar, — dédi hayatqa igidur. (**aiōnios g166**) **48** Hayatlıq néni (chünki Eysa étiqad qilmighanlarning we özige özümdurmen. **49** Ata-bowliringlar chöllerde satqunluq qilidighanning kim ikenlikini bashtila «manna» yégini bilen yenila öldi. **50** Lékin biletti). **65** Shuning bilen u mundaq dédi: — Men mana, ershtin chüshken nan del shundaqki, shu sewebtin silerge shuni éyttimki, Atamdin bırsı uningdin yégen bolsa ölmeydu. **51** ata qilinmisa, héchkim méning yénimgha Ershtin chüshken hayatlıq néni özümdurmen; kimdekim bu nandin yése, ebedil'ebedigiche yashaydu. Men bérídighan shu nan bolsa méning et-ténimdir, pütkül dunyadikiler hayatqa ige bolsun dep, men uni atimaqchımen. (**aiōn g165**) **52** Bu söz bilen Yehudiylar özara talash-tartish qılışıqa bashlap: — Bu adem bizning yéyishimizge özining et-ténini qandaq béréisun?! — déyishetti. **53** Shunga Eysa ulargha ishenduq we shuni bilip yettuqki, sen Xudanı mundaq dédi: — Berheq, berheq, men silerge Muqeddes Bolghuchisidursen! — dédi. **70** Eysa shuni éytip qoyayki, siler Insan'oghlining ulargha jawaben: — Men siler on ikkinglarnı et-ténini yémigüche we qénini ichmigüche, tallidim emesmu, biraq aranglarda bırsı iblistur!

— dédi 71 (uning bu dégini Ishqariyotluq étyiwatqanlıqimni bilidu. 18 Öz aldığa sözligen Simonning oghli Yehudani körsetkenidi, chünki kishi öz shan-sheripini izdeydu, lékin özini Yehuda on ikkiylenning biri bolghini bilen, ewetküchining shan-sheripini izdeydighan kishi kényin özige satqunluq qildu).

7 Bu ishlardin kényin, Eysa Galiliyede aylinip yürdü. U Yehudiyede aylinip

yürüshni xalimaytti, chünki [shu yerdiki] Yehudiylar uninggha qest qilmacha idi. 2 Bu chaghda, Yehudiylarning «kepiler héyi»gha az qalghanidi. 3 Shunga Eysaning iniliri uninggha:

— Mushu yerdin ayrılıp Yehudiyeye barghin, shuning bilen muxlisliringmu [karamet] emelliringni köreleydu! 4 Chünki özini xelq-alemge tonutmaqchi bolghan héchkim yoshurun jayda ish qilmaydu. Bu emellerni qiliwatqanikensen, özüngni dunyagha körset!

— déyishti. 5 Chünki uning inilirimu uninggha étiqad qilmaghanidi. 6 Shunga Eysa ulargha:

— Méning waqt-saitim téxi kelmedi. Lékin silerge nisbeten herwaqit munasiptur. 7 Bu dunyadiki kishiler silerge hergiz öch bolmaydu; lékin méni öch köridu. Chünki men ularning qilmishlirini rezil dep guwahlıq bériwatiplen. 8 Siler bu héytqa bériweringlar. Men bu héytqa barmaymen, chünki méning waqt-saitim téxi yétip kelmedi, — dédi. 9 Eysa bu sözlerni qılıp, Galiliyede qaldı. 10 Eysaning iniliri héytqa chiqqandin kényin, u özimu uningha bardi.

Emma ashkara emes, yoshurun bardi. 11 Héytta Yehudiylar uni izdep: «U qeyerdidur?» dep sorawatatti. 12 Kishiler arisida uning toghrisida köp għulghula boldi. Beziler uni:

«Yaxshi adem!» dése, yene beziler: «Yaq, u xalayiqni azduruwatidu!» déyishti. 13 Biraq Yehudiy [chongliridin] qorqup, héchkim ochuq-ashkare uning gépini qilmaytti. 14 Héytning ýrimi ötkende, Eysa ibadetxana hoylilirigha kirip xelqqe telim bérishke bashlidi. 15 Yehudiylar: — Bu adem héchqandaq telim almighan turuqluq, uning qandaqmu munche köp bilimi bolsun? — dep hang-tang qélishti.

16 Eysa ulargha: — Bu telimler méning emes, belki méni Ewetküchiningkidur. 17 Uning iradisige emel qilishqa öz iradisini bagħlighan herkim bu telim togruluq — uning Xudadin kelgenlikini yaki özlükümdin

heq-sadiqtur, uningda heqqanısysızlıq yoqtur. 19

Musa [peyghember] silerge Tewrat qanunini tapshurghan emesmu? Lékin héchqaysinglar bu qanun'gha emel qilmaywatisiler! Némishqa méni öltürmekchi bolisiler? — dédi. 20 Köpçilik: — Sanga jin chaplishiptu! Séni öltürmekchi bolghan kim iken? — déyishti.

21 Eysa ulargha mundaq jawab berdi: — Men bir karametni yaritishim bilen hemminglar hang-tang qélishtinglar. 22 — Emdi Musa [peyghember] silerge xetne qilish togruluq emr qaldurghan (emeliyyette bolsa xetne qilish Musa peyghemberdin emes, ata-bowlardin qalghan), shunga siler shabat künige [toghra kélib qalsimu] shu künide ademning xetnisini qiliwérисiler. 23 Emdi Tewrat qanunigha xilaplıq qilinmisun dep shabat künide adem xetne qilin'ghan yerde, men shabat künide bir ademni sellimaza saqaytsam, siler néme dep manga achchiqlenisiler? 24 Sirtqi qiyapetke qarap höküm qilmanglar, belki heqqanıy höküm qilinglar! 25 U waqitta Yérusalémliqlarning beziliri: — [Chonglar] öltürmekchi bolghan kishi bu emesmid? 26 Ashkara sözlewatsimu, uninggha qarshi héch nerse démidighu! Derweqe, aqsaqallarning uning Mesih ikenlikini bilip yetkenmu? 27 Halbüki, bu ademning qeyerdin kelgenlikini biz éniq bilimiz. Lékin Mesih kelgende, uning qeyerdin kelgenlikini héchkim bilmestighu, — déyishti. 28 Shunga Eysa ibadetxana hoylisida telim bériwetip, yuqiri awaz bilen mundaq dédi: — Siler méni tonuyimiz hemde méning qeyerdin kelgenlikimni bilimiz, [dewatisiler]?! Biraq men özlükümdin emes, men méni Ewetküchidin [keldim], U heqtur; biraq siler Uni tonumaysiler. 29 Men Uni tonuymen. Chünki men Uning ýenidin keldim, méni U ewetti. 30 Shunga ular uni tutush yolını izdeyti, lékin héchkim uninggha qol salmidi; chünki uning waqt-saiti téxi yétip kelmigenidi.

31 Lékin xalayiq arisidiki nurghun kishiler uninggha étiqad qildi. Ular: «Mesih kelgende bu kishi körsetken möjizilik alametlerdin artuq

[möjize] yaritalarmu?!» déyishti. **32** Perisiyler qanunini bilmeydighan bu chüprendiler lenetke xalaiqning u toghruluq ghulghula boluwatqan qalidu! — déyishti. **50** Ularning arisidin biri, bu gep-sözlirini angldi; shuning bilen Perisiyler yeni burun axshamda Eysaning aldigha kelgen bilen bash kahinlar uni tutush üçhün birnechche Nikodim ulargha: **51** — Tewrat qanunimiz awwal qarawullarni ewetti. **33** Shuning bilen Eysa: kishining néme qilghinini özidin anglap bilmey — Yene bir'az waqt siler bilen bille bolimen, turup, uningha höküm chiqiramu! **52** Ular andin méni Ewetküchining yénigha kétimen. jawab qilip: — Senmu Galiliyedinmu? [Muqeddes **34** Méni izdeysiler, lékin tapalmaysiler. Men yazmilarni] kör, qétirqinip oqup baq, Galiliyedin baridighan yerge baralmaysiler, — dédi. **35** héchqandaq peyghember chiqmaydu! — dédi. Buning bilen, Yehudiylar bir-birige: — U **53** Shuning bilen [ularning] herbiri öz öyige biz tapalmighudek qeyerlerge barar? Grékler ketti.

arisidiki tarqaq Yehudiy muhajirlarning yénigha bérif, gréklargha telim béremdighandu?

36 «Méni izdeysiler, lékin tapalmaysiler. Men baridighan yerge baralmaysiler» dégini némisidu? — déyishti. **37** Héytning axirqi hem eng katta küni, Eysa ornidin turup, yuqiri awaz bilen: — Kimdekim ussisa, méning yénimha kélip ichsun!

38 Manga étiquad qilghuchi kishining xuddi muqeddes yazmilarda éytigchinidek, ich-baghridin hayatlıq süyining deryaliri épip chiqidu! — dep jakarlidi **39**

(u bu sözni özige étiquad qilghanlarga ata qilinidighan Muqeddes Rohqa qarita éytqanidi. [Xudaning] Rohi téxi héchkimge ata qilinmaghanmidi, chünki Eysa téxi shansheripige kirmigenidi). **40** Xalayıq ichide beziler bu sözni anglap: — [Kélishi muqerrer bolghan] peyghember heqiqeten mushu iken! — déyishti.

41 Beziler: «Bu Mesih iken!» déyishetti. Yene beziler bolsa: «Yaq, Mesih Galiliyedin kélettimu?

42 Muqeddes yazmilarda, Mesih [padishah] Dawutning neslidin hem Dawutning yurti Beyt-Lehem yézisidin kélidu, déyilmigenmidi?» — déyishti. **43** Buning bilen, xalayıq uning wejidin ikkige bölünüp ketti. **44** Beziliri uni tutayli dégen bolsimu, lékin héchkim uninggha qol salmidi.

45 Qarawullar [ibadetxanidin] bash kahinlar bilen Perisiyerning yénigha qaytip kelgende, ular qarawullargha: — Néme üçhün uni tutup kelmidinglar? — dep sorashti. **46** Qarawullar: — Héchkim héchqachan bu ademdek sözligen emes! — dep jawab bérishi. **47** Perisiyler ulargha jawaben: — Silermu azduruldunglarmu?

48 Aqsaqallardin yaki Perisiylerdin uninggha étiquad qilghanlar bolghanmu?! **49** Lékin Tewrat

8 Eysa bolsa Zeytun téghigha chiqip ketti. **2**

Etisi seherde, u yene ibadetxana hoyliliriga kirdi we xalaiqning hemmisi uning yénigha kélişkenidi. U olturup, ulargha telim bérishke bashlidi. **3** [Shu chaghda], Tewrat ustazliri bilen

Perisiyler zina qilip tutulup qalghan bir ayalni uning aldigha élip kéishti. Ular ayalni otturigha chiqirip, **4** uningdin: — Ustaz, bu ayal del zina üstide tutuwélini. **5** Musa [peyghember]

Tewrat qanunida bizge mushundaq ayallarni chalma-kések qilip öltürüşni emr qilghan. Emdi senche, uni qandaq qilish kérek? — dep

sorashti. **6** Emdi ularning bundaq déyishtiki niyiti, uni tuzaqqa chüshürüp, uning üstidin erz qilghudek birer bahane izdesh idi. Emma Eysa éngiship, barmiqi bilen yerge bir némilerni yazghili turdi. **7** Ular shu soalni toxtimay

sorawatatti, u ruslinip ulargha: — Aranglardiki kim gunahsiz bolsa, [bu] [ayalgha] birinchi tashni atsun! — dédi. **8** Andin u yene éngiship,

yerge yézishni dawamlashturdi. **9** Ular bu sözni anglap, aldi bilen yashan'ghanlari, andin qalghanlari bir-birlep [hemmisi] u yerdin chiqip kétishti. Axirida Eysa otturida öre turghan héliqi ayal bilen yalghuz qaldi. **10** Eysa ruslinip

turup, shu ayaldin bashqa héchkimni körmigen bolup, uningdin: Xanim, sanga héliqi shikayet qilghanlar qénii? Séni gunahqa békítidighan héchkim chiqmidimu? — dep soriwidı, **11** — Hezretliri, héchkim chiqmidı, — dédi ayal. Eysa:

— Menmu séni gunahqa békítmeyen. Barghin, buningdin kényin yene gunah qilmighin! — dédi. **12** Shunga Eysa yene köpchlilikke söz

qilip: — Dunyaning nuri özümdurmen. Manga egeshenkenler qarangghuluqta mangmaydu,

eksiche hayatlıq nurigha érishidu, — dédi. 13 sözlirim bar; lékin méni Ewetküchi heqtur Perisiyler: — Sen özüngge özüng guwahliq we men Uningdin némini anglighan bolsa, bériwatisen. Shunga séning guwahliqing rast bularnila dunyadikilerge uqturup éytimen, — hésablanmaydu, — déyishti. 14 Eysa ulargha dédi. 27 Ular uning özlirige éytqanlırinining jawaben mundaq dédi: — Hetta men özümge Ata toghruluq ikenlikini chüshinelmidi. 28 guwahliq bersemmu, guwahliqim heqtur, Shunga Eysa mundaq dédi: Siler Insan'oghlini chünki men özümning qeyerdin kelgenlikimni kötürgendifin kényin, méning «[Ezeldin] Bar we qeyerge baridighanlıqimni bilimen. Lékin Bolghuchi» ikenlikimni bilisiler we shundaqla siler qeyerdin kelgenlikimni we qeyerge héch ishni özlükümdin qilmaghanlıqimni, peqet baridighanlıqimni bilmeyisiler. 15 Siler et Atining manga ögetkininila sözligenlikimnimu igilirining ölcими boyiche höküm qılısiler. Biraq bilisiler. 29 Méni Ewetküchi men bilen billidur, men héchkimning üstige höküm qilmaymen. 16 U méni esla yalghuz qoymidi, chünki men Men höküm qılsammu, hökümüm heqiqiydur; hemishe Uni xursen qılıdighan ishlarnı qılımen. chünki men yalghuz emes, belki méni ewetken 30 Eysa bu sözlerni qiliwatqan chaghning Ata [bu ishta] men bilen billidur. 17 özide, nurghun kishiler uningga étiqad qıldı. Silerge tewe bolghan Tewrat qanunida: «Ikki 31 Eysa özige étiqad qılghan Yehudiyarlarga: ademning guwahliqi bolsa rast hésablinidu» — Eger méning söz-kalamimdin chiqmay dep pütilgendifur. 18 Rast, men özüm toghramda tursanglar, méning heqiqiy muxlislirim bolghan özüm guwahliq bérimen, we méni ewetken bolisiler, 32 we heqiqetni bilisiler we heqiqet Atimu méning toghramda guwahliq bériodu. 19 silerni azadlıqqa érishtürudu, — dédi. 33 Ular uningdin: — Atang qeyerde? — dep sorashti. Ular jawaben: — Biz Ibrahimning neslimiz, — Eysa ulargha jawab béríp: — Siler ya méni héchqachan héchkimning qulluqida bolmiduq, tonumaysiler, ya Atamni tonumaysiler; méni Sen qandaqsige: Azadlıqqa érishsiler, deysem? tonughan bolsanglar, Atamnimu tonuyttunglar, — dédi. 34 Eysa ulargha jawab béríp: — Berheq, — dédi. 20 Eysa bu sözlerni ibadetxanida berheq, men silerge shuni éytip qoyayki, gunah telim bergenide, sediye sanduqining aldida sadır qılghan kishi gunahning qulidur. 35 Qul turup éytqanidi. Biraq héchkim uni tutmidi, ailide menggü turmaydu, lékin oghul menggü chünki uning waqit-saiti téxi ýetip kelmigenidi. turidu. (aión g165) 36 Shuning üchün Oghul 21 Shuning bilen u ulargha yene: Men bu silerni azad qilsa, heqiqiy azad bolisiler. 37 yerdin kétimen; siler méni izdeysiler, lékin öz Silerning Ibrahimning nesli ikenliklarnı gunahinglar ichide ölisiler. Men kétidighan bilimen. Biraq méni öltürmekchi boluwatisiler, yerge siler baralmaysiler, — dédi. 22 Buning chünki méning sözüm ichinglardın orun bilen Yehudiyalar: — U: «Men kétidighan yerge alındı. 38 Men Atamning yénida körgenlirimni siler baralmaysiler» deydu. Bu uning özini éytihatımen; siler bolsanglar öz atanglardın öltürüwali men déginimidu? — déyishti. 23 körgenliringlarnı qiliwatisiler! 39 Ular jawab Eysa ulargha: — Siler tòwendindursiler, men béríp: — Bizning atımız Ibrahimidur, — dédi. yuqiridindurmen. Siler bu dunyadindursiler, Eysa ulargha: — Eger Ibrahimning perzentliri men bu dunyadin emesmen. 24 Shuning üchün bolsanglar, Ibrahimning emellirini qılghan silerge: «Gunahliringlar ichide ölisiler» dédim. bolattinglar! 40 Biraq hazır eksiche méni, Chünki siler méning «[Ezeldin] Bar Bolghuchi» yeni Xudadin anglighan heqiqetni silerge ikenlikimge ishenmisenglar, gunahliringlar yetküzgen ademni öltürüşke qestleysiler. ichide ölisiler, — dédi. 25 Sen zadi kim? Ibrahim undaq ishni qilmaghan. 41 Siler öz — dep sorashti ular. Eysa ulargha: — atanglarning qilghinini qiliwatisiler! — dédi. — Bashta silerge néme dégen bolsam, men Biz haramdin bolghan emesmiz! Bizning peqet shu. 26 Özümning silerning toghranglarda birla atımız bar, U bolsa Xudadur! — déyishti we üstünglardın höküm qılıdighan nurghun ular. 42 Eysa ulargha: — Atanglar Xuda bolghan

bolsa, méni söygen bolattinglar; chünki men tutimen. **56** Atanglar Ibrahim méning künümni Xudaning baghridin chiqip, bu yerge keldim. köridighanlıqidin yayrap-yashnidi hem derweqe Men özlükümdin kelgen emesmen, belki Uning uni aldin'ala körüp shadlandı. **57** — Sen téxi ellik teripidin ewetilgenmen. **43** Sözlirimni némishqa yashqa kirmey turup, Ibrahimni kördüngmu? — chüşhenmeysiler? Éniqki, méning söz-kalamim déyishti ular. **58** Eysa ulargha: — Berheq, berheq, qulinqinglarga kirmeywatidu! **44** Siler atanglar men silerge shuni éytip qoyayki, Ibrahim Iblistin bolghansiler we uning arzu-heweslirige tughulmastila, men Bar Bolghuchidurmen! — emel qilishni xalaysiler. U alem apiride dédi. **59** Buning bilen ular uni chalma-kések bolghandin tartip qatil idi we uningda heqiqet qilgili qollırıgha yerdin tash aldi; lékin Eysa bolmighachqa, heqiqette turmighan. U yalghan ulargha körünmey, ularning otturisidin ötüp sözligende, öz tebiitidin sözleydu, chünki u ibadetxanidin chiqip ketti.

yalghanchi we shundaqla yalghanchiliqning atisidur. **45** Lékin men heqiqetni sözliginim üçhün, manga ishenmeysiler. **46** Qaysinglar méni gunahi bar dep delilliyeleysiler, qéni? Heqiqetni sözlisem, néme üçhün manga ishenmeysiler? **47** Xudadin bolghan kishi Xudaning sözlirini anglaydu; siler ularni anglimaysiler, chünki siler Xudadin bolghan emessiler! **48** Yehudiylar uningga jawaben: — Ejeba, bizning séni: «Samariyelik hem jin chaplashqan adem»sen déginizmiz toghra emesmu? — déyishti. **49** Eysa jawaben: — Manga jin chaplashqini yoq, belki men Atamni hörmət qilimen; lékin siler manga hörmetsizlik qiliwatisiler. **50** Men öz shansheripimni izdimeymen; lékin buni izdigüchi hem [uning üstidin] höküm qilghuchi Birsi bar. **51** Berheq, berheq, men silerge shuni éytip qoyayki, méning söz-kalamimni tutidighan kishi ebedil'ebed ölüm körmeye. (*aiōn g165*) **52** Shuning bilen Yehudiylar uningga: — Sanga derweqe jin chaplashqanlıqını emdi bildiug! Hetta [hezriti] Ibrahim we peyghemberlermu ölgen tursa, sen qandaqsige: «Méning söz-kalamimni tutidighan kishi ebedil'ebed ölüm tétimaydu» deyisen? (*aiōn g165*) **53** Ejeba, sen atımız Ibrahimdin ulughmusen? U öldi, peyghemberler hem öldi!? Sen özüngi kim qilmaqchisen? **54** Eysa jawaben mundaq dédi: — Eger men özünni ulughlisam, undaqta ulughluqum héchnerse hésablanmaytti. Biraq méni ulughlıghuchi — siler «U bizning Xidayimiz» dep ataydighan Atamning Özidur. **55** Siler Uni tonumidinglar, lékin men Uni tonuymen. Uni tonumaymen désem, silerdek yalghanchi bolattim; biraq men Uni tonuymen we Uning söz-kalamimi

9 We u yolda kétiwétip, tughma qarigu bir ademni kördi. **2** Muxlisliri umingdin: — Ustaz, kim gunah qilip uning qarigu tughulghinigha seweb bolghan? U özimu ya atanisimu? — dep sorashti. **3** Eysa mundaq jawab berdi: — Özى yaki ata-anisining gunah sadir qilghanlıqidin emes, belki Xudaning Öz emelliri uningga ayan qilinsun dep shundaq bolghan. **4** Künning yoruqida, méni Ewtüküchingin emellirini ada qilishim kérek. Kech kirse, shu chaghda héchkim ish qilalmaydu. **5** Men dunyada turghan waqtimda, dunyaning nuri özümdurmen. **6** Bu sözlerni qilghandin kéyin, u yerge tükrürüp, tükrüktilay qilip, layni héliqi ademning közlirige sürüp qoydi **7** we uningga: «Siloam kölchiki»ge béríp yuyuwetkin» dédi («Siloam» [ibraniyche söz bolup], «ewetilgen» dégen menini bildürudu). Shuning bilen héliqi adem béríp yuyuwidi, közi köridighan bolup qaytip keldi. **8** Qoshniliri we u ilgiri tilemchilik qilghinida uni körgenler: — Bu olturup tilemchilik qilidighan héliqi adem emesmu? — déyiship ketti. **9** Beziler: «Hee, shu iken» dése, yene beziler: «Yaq. u emes, lékin uningga oxshaydiken» déyishti. Biraq u özi: — Men del shu kishi bolimen! — dédi. **10** — Undaqta közliring qandaq échildi? — dep sorashti ular. **11** U jawaben mundaq dédi: — Eysa isimlik bir kishi [tükrükidin] lay qilip közlirime sürüp qoyuwidi, manga: «Siloam kölchikige béríp yuyuwetkin» dégenidi. Men béríp yuyuwidim, köreleydighan boldum. **12** — U hazir qeyerde? — dep sorashti ular. — Bilmeymen, — dédi u. **13** Xalayıq ilgiri qarigu bolghan bu ademni Perisiylerning aldığha élip

bérishti 14 (eslide Eysa lay qilip bu ademning — Silerge alliqachan éyttim, biraq qulaq közlerini achqan kün del shabat künü idi). 15 salmidinglar. Siler néme dep qaytidin anglashni Shuning bilen Perisiyler qaytidin bu ademdin xalap qaldinglar? Silermu uning muxlisliri bolay qandaq köreleydighan bolghinini soriwidi, u dewatamsiler?! — dédi. 28 Buning bilen, ular uni ulargha: — U közliringe lay [sürüp] qoydi, men qattiq tillap: — Sen héliqining muxlisi! Biz bolsaq yuyuwidim we mana, köreleydighan boldum! Musa [peyghemberning] muxlislirimiz. 29 — dédi. 16 Shuning bilen Perisiylerdin beziliri: Xudaning Musagha sözlichenlikini bilimiz; lékin — U adem Xudaning yénidin kelgen emes, bu némining bolsa qeyerdin kelgenlikinimu chünki u shabat künini tutmaydu, — déyishti. bilmeymiz, — déyishti. 30 Héliqi adem ulargha Yene beziliri: — U gunahkar adem bolsa, mundaq jawab qayturdi: — Ajayip ishqu qandaqlarche bundaq möjizilik alametlerni bu! Gerche siler uning qeyerdin kelgenlikini yaritalaytti? — déyishti. Buning bilen ularning bilmigininglar bilen, u ménинг közlerimni achi. arisida bölünüş peyda boldi. 17 Ular qarighu 31 Biz bilimizki, Xuda gunahkarlarning tileklirini ademdin yene: — U közliringni échiptu, emdi anglimaydu; biraq Özige ixlasmen bolup sen u toghruluq néme deyseñ? — dep sorashti. iradisige emel qilghuchilarngkini anglaydu. U: — U bir peyghember iken, — dédi. 18 32 Dunya apiride bolghandin tartip, birersining Yehudiylar köreleydighan qilin'ghan kishining tughma qarighuning közini achqanlıqını anglap ata-anisini térip kelmigüche, burun uning baqqan emes. (aión g165) 33 Eger bu adem qarighu ikenlikige we hazır köreleydighan Xudadın kelmigen bolsa, héchnéme qılalmıghan qilin'ghanlıqığha ishenmeyti. Shunga ular bolatti. 34 Ular uni: — Sen tüptin gunah uning ata-anisini chaqirtip, 19 ulardin: — Bu ichide tughulghan turuqluq, bizge telim silerning oghlunglarmu? Tughma qarighu, bermekchimuseñ? — déyiship, uni [sinagogtin] dewatattinglar? Emđi hazır qandaqlarche qogħlap chiqirwétishti. 35 Eysa ularning uni köreleydighan bolup qaldi? — dep sorashti. 20 [sinagogtin] qogħlap chiqargħanlıqını anglap, Ata-anisi ulargha: — Uning bizning oghlimiz uni izdep térip: Sen, Xudaning Oghligha étiqad ikenlik, shundaqla tughulushidinla qarighu qilamsen? — dep soridi. 36 U jawaben: — Teqsir, ikenlikini bilimiz; 21 lékin hazır qandaqlarche u kim? Men uningga étiqad qilay, — dédi. 37 köreleydighan bolup qalghanlıqını, közlerini kim — Sen hem uni kördüng hem mana, hazır sen achqanlıqını bilmeymiz. U chong adem tursa, bilen sözlishiwaqtqan del shuning özi, — dédi [buni] özidin soranglar, u özi dep bersun, — dep Eysa uningga. 38 Héliqi adem: — I Reb, étiqad jawab berdi. 22 Ata-anisining shundaq déyishi qilimen! — dep, uningga sejde qildi. 39 — Men Yehudiylardin qorqqanlıqı üçhün idi; chünki korlarnı körigidighan bolsun, körigidighanlarnı kor Yehudiylar kimdekim Eysani Mesih dep étirap bolsun dep bu dunyagha höküm chiqirishqa qilsa, u sinagog jamaitidin qogħlap chiqirilsun keldim, — dédi Eysa. 40 Uning yénidiki bezi dep qarar qilghanidi. 23 Shu sewebtin uning Perisiyler bu sözlerni anglap uningdin: — Bizmu ata-anisi: «U chong adem tursa, [buni] özidin kormu? — dep sorashti. 41 Eysa ulargha: — soranglar» dégenidi. 24 Perisiyler eslide qarighu Kor bolghan bolsanglar, gunahinglar bolmaytti; bolghan ademni yene chaqirip uningga: — lékin siler hazır «köriūwatimiz» dégininglar Xudagħha shan-sherep béríp [qesem qil!]! Biz üçhün silerge gunah hésabliniwéridu, — dédi. bu ademning gunahkar ikenlikini bilimiz, — déyishti. 25 U mundaq jawab berdi: — U gunahkarmu, emesmu, bilmeymen. Biraq men shu birla ishni bilimenki, qarighu idim, hazır köreleydighan boldum. 26 Ular uningdin yene bir qétim: — U séni qandaq qildi? Közliringni qandaq achi? — dep sorashti. 27 U jawaben:

10 Berheq, berheq, men silerge shuni éytip qoyayki, qoy qotinigha ishiktin kirmey, bashqa yerdin yamship kirgen kishi oghri we qaraqchidur. 2 Ishiktin kirdighan kishi bolsa qoylarning padichisidur. 3 Ishik baqar uningga ishknı échip bérídu we qoylar uning awazini anglap tonuydu; u öz qoylirining isimlirini bir-

birlep chaqirip ularni sirtqa bashlap chiqidu. 4 ademler: — Uningha jin chaplishiptu, u U qoylirining hemmisini sirtqa chiqirip bolup, jöylüwatidu, néme üchün uning sözige qulaq ularning aldida mangidu, qoylarmu uning salghudeksiler? — déyishti. 21 Yene beziler bolsa: keynidin egiship méngishidu; chünki ular uning — Jin chaplashqan ademning sözliri bundaq awazini tonuydu. 5 Lékin ular yat adernning bolmaydu. Jin qandaqmu qarighularning keynidin mangmaydu, belki uningdin qachidu; közlirini achalisun?! — déyishti. 22 Qish chünki ular yatlarning awazini tonumaydu. 6 pesli bolup, Yérusalémda «Qayta béghishlash Eysa bu temsilni ulargha sözlep bergini bilen, héyi» ötküzülüwatattı. 23 Eysa ibadetxanidiki lékin ular uning özlirige néme dewatqanlıqını «Sulaymanning péshaywini»da aylinip yuretti. héch chüşhenmidi. 7 Shunga Eysa ulargha 24 Yehudiylar uning etrapigha olishiwélip: — yene mundaq dédi: — Berheq, berheq, men Bizni qachan'ghiche tit-tit qilip tutuqluqta silerge shuni éytip qoyayki, qoylarning ishiki qaldurmaqchisen? Eger Mesih bolsang, bizge özümdurmen. 8 Mentin ilgiri kelgenlerning ochuqını éyt, — déyishti. 25 Eysa mundaq hemmisi oghri we qaraqchidur, lékin qoylar jawab berdi: — Men silerge éyttim, lékin ulargha qulaq salmidi. 9 Ishik özümdurmen. ishenmeysiler. Atamning nami bilen qilghan Men arqılıq kirgını qutquzulidu hem kirip- emellirimning özi manga guwahliq bérídu. 26 chiqip, ot-chöplerni tépip yéyeleydu. 10 Biraq men silerge éytqinimdek, siler étiqad Oghri bolsa peqet oghrilash, öltürüş we qilmidinglar, chünki méning qoylirimdin buzush üchünlə kélidu. Men bolsam ularni emessiler. 27 Méning qoylirim méning awazimni hayatlıqqa érishsun we shu hayatlıqi mol bolsun angelaydu, men ularni tonuymen we ular dep keldim. 11 Yaxshi padichi özümdurmen. manga egishidu. 28 Men ulargha menggülük Yaxshi padichi qoylar üchün öz jénini pida hayat ata qilimen; ular esla halak bolmaydu. qilidu. 12 Lékin medikar undaq qilmaydu. Héchkim ularni qolumdin tartiwalalmaydu. U belki ne qoylarning igisi ne padichisi (aión g165, aiōnios g166) 29 Ularnı manga teqdim bolmighachqa, börining kelginini körse, qilghan atam hemmidin üstündür we héchkim qoylarnı tashlap qachidu we böre kélép qoylarnı ularni atamning qolidin tartiwalalmaydu. titip tiripire qiliwétidu. 13 Emdi medikar 30 Men we Ata [eslidinla] birdurmız. 31 bolsa peqet heqqini dep ishlep, qoylarga Buning bilen Yehudiylar yene uni chalma-köngöl bölmey beder qachidu. 14 Yaxshi padichi késék qilishmaqchi bolup, yerdin qollırığa özümdurmen. Ata méni tonughinidek men tash élishti. 32 Eysa ulargha: — Atamdin kelgen atini tonughinidek, men özümningkilerni nurghun yaxshi emellerni silerge körsettim. Bu tonuymen we özümningkilermi méni tonuydu; emellernerinqaysisi üchün méni chalma-késék qoylar üchün jénim pida. 16 Bu qotandin qilmaqchisiler? — dédi. 33 — Séni yaxshi bir bolmighan bashqa qoylirimmi bar. Ularnimu emel üchün emes, belki kupurluq qilghining élip bashlishim kérek we ularmu awazimni üchün chalma-késék qilimiz. Chünki sen bir angelaydu; shuning bilen bir pada bolidu, insan turuqluq, özüngni Xuda qilip körsetting! shundaqla ularning bir padichisi bolidu. 17 — dédi Yehudiylar jawaben. 34 Eysa ulargha Ata méni shu sewebtin söyiduki, men jénimni mundaq jawab berdi: — Silerge tewe muqeddes qayturuwélishim üchün uni pida qilimen. 18 qanunda «Men éyttim, siler ilahlarsiler» dep Jénimni héchkim mendin alalmaydu, men pütülgén emesmu? 35 Xuda öz söz-kalamını uni öz ixtiyarım bilen pida qilimen. Men yetküzgenlerni «ilahlar» dep atıghan yerde (we uni pida qilishqa hoquqluqmen we shundaqla muqeddes yazmilarda éytılghini hergiz küchtin uni qayturuwélishqimu hoquqluqmen; bu qalmaydu) 36 néme üchün Ata Özige xas-emrni Atamdin tapshuruwalghanmen. 19 Bu muqeddes qilip paniy dunyagha ewetken zat sözler tüpeylidin Yehudiylar arısida yene «Men Xudanıq Oghlimen» dése, u togruluq bölünüş peyda boldi. 20 Ulardin köp «kupurluq qilding!» deysiler? 37 Eger Atamning

emellirini qilmisam, manga ishenmenglar. **38** **13** Halbuki, Eysa Lazarusning ölümi toghruluq Biraq qilsam, manga ishemmigen halettimu, éytqanidi, lékin ular u dem élishtiki uyquni emellerning özlirige ishininglar. Buning bilen dewatidu, dep oylashti. **14** Shunga Eysa ulargha Atining mende ikenlikini, méningmu Atida ochuqini éytip: — Lazarus öldi, — dédi. **15** — ikenlikimni heq dep bilip étiqad qilidighan Biraq silerni dep, silerning étiqad qilishinglar bolisiler. **39** Buning bilen ular yene uni tutmaqchi üchiün, [uning qéshida] bolmighanlıqimgha boldi, biraq u ularning qolliridin qutulup, u xushalmen. Emdu uning yénigha barayli, — yerdin ketti. **40** Andin u yene Iordan deryasining dédi. **16** «Qoshkézek» dep atilidighan Tomas u qétiga, yeni Yehya [peyghember] deslipide bashqa muxlisdashliriga: — Bizmu uning bilen ademlerni chömüldürgen jaygha béríp, u yerde bille barayli hem uning bilen bille öleyli, — turdi. **41** Nurghun kishiler uning yénigha dédi. **17** Eysa muxlisliri bilen Beyt-Aniyagha keldi. Ular: — Yehya héch möjizilik alamet barghanda, Lazarusning yerlikke qoyulghinigha körsetmigen, lékin uning bu adem toghrisida alliqachan tööt kün bolghanlıq uninggħha melum barliq éytqanliri rast iken! — déyishti. **42** boldi. **18** Beyt-Aniya Yérusalémħa yéqin Shuning bilen nurghunlighan kishiler bu yerde bolup, uningdin alte chaqirimche yiraqlıqta uninggħha étiqad qildi.

11 Lazarus dégen bir adem késel bolup qalghanidi. U Meryem we hedisi Marta turghan, Beyt-Aniya dégen kentte turatti **2** (bu Meryem bolsa, Rebge xushbuy mayni sürkigen, putlirini öz chachliri bilen értip qurutqan héliqi Meryem idi; késel bolup yatqan Lazarus uning inisi idi). **3** Lazarusning hediłli Eysagħa xewerchi ewetip: «I Reb, mana sen söygen [dostung] késel bolup qaldi» dep yetküzdi. **4** Lékin Eysa buni anglap: — Bu késeldin ölüp ketmeydu, belki bu arqliq Xudaning Oghli ulugħlinip, Xudaning shan-sheripi ayan qilnidu — dédi. **5** Eysa Marta, singlisi we Lazarusni tolimu söyetti. **6** Shunga u Lazarusning késel ikenlikini anglıghan bolsimu, özi turuwatqan jayda yene ikki kün turdi. **7** Andin kéyin u muxlislirigha: — Yehudiye qayta barayli! — dédi. **8** Muxlisliri uningħha: — Ustaz, yéqindila [u yerdiki] Yehudiylar séni chalma-kések qilmaqchi bolghan tursa, yene u yerge qayta baramsen? — déyishti. **9** Eysa mundaq dédi: — Kündüzde on ikki saet bar emesmu? Kündüzü yol mangħan kishi putlashmas, chünki u bu dunyaning yoruqini körīdu. **10** Lékin kékħi is-yol mangħan kishi putlħishar, chünki uningda yoruqluq yoqtur. **11** Bu sözlerni éytqandin kéyin, u: — Dostimiz Lazarus uxlap qaldi; men uni uyqusidin oyghaqiqli barimen, — dep qoshup qoydi. **12** Shunga muxlislar uningħha: — I Reb, uxligħan bolsa, yaxshi bolup qalidu, — dédi.

Marta bilen Meryemge inisi toghrisida teselli bergili ularning yénigha kelgenidi. **20** Marta emdi Eysanġing kéliwatqinini anglapla, uning aldigha chiqt. Lékin Meryem bolsa öyide oltrup qaldi. **21** Marta emdi Eysagħa: — I Reb, bu yerde bolghan bolsang, inim ölmigen bolatti. **22** Hélihem Xudadin némini tiliseng, Uning sanga shuni bérīdīghanlıqini bilimen, — dédi. **23** — Ining qayta tirilidu, — dédi Eysa. **24** Marta: — Axirqi künide, yene tirilish künide uning jezmen tirilidīghanlıqini bilimen, — dédi. **25** Eysa uningħha: — Tirilish we hayatliq men özüm-durmen; manga étiqad qilghuchi kishi ölsimu, hayat bolidu; **26** we hayat turup, manga étiqad qilghuchi ebedil'ebed ölmes; uningħha ishinemsen? (aiōn g165) **27** U uningħha: — Ishinimen, i Reb; séning dunyagħa kélishi muqerrer bolghan Mesih, Xudaning Oghli ikenlikingge ishinimen. **28** Buni dep bolup, u béríp singlisi Meryemni astighina chaqirip: — Ustaz keldi, séni chaqiriwatidu, — dédi. **29** Meryem buni anglap, derhal ornidin turup, uning aldigha bardi **30** (shu peytte Eysa téxi yézigha kirmigen bolup, Marta uning aldigha ménqip, uchriship qalghan yerde idi). **31** Emdu [Meryemge] teselli bériwatqan, öyde uning bilen oltrurhan Yehudiylar uning aldirap qopup sirtqa chiqip ketkinini körüp, uni qebrige béríp shu yerde yığħa-zar qilghili ketti, dep oylap, uning keynidin ménqishti. **32** Meryem emdi Eysa

bar yerge barghanda uni körüp, ayighigha özini qiliwétidu! — déyishti. **49** Ularning ichide biri, étip: — I Reb, bu yerde bolghan bolsang, inim yeni shu yili bash kahin bolghan Qayafa: — Siler ölmigen bolatti! — dédi. **33** Eysa Meryemning héchnémini bilmeydikensiler! **50** Pütün xelqning yigha-zar qilghinini, shundaqla uning bilen bille halak bolushining ornigha, birla ademning kelgen Yehudiy xelqning yigha-zar qilishqinini ular üchün ölüshining ewzellikini chüshinip körgende, rohida qattiq pighan chékip, köngli yetmeydikensiler, — dédi **51** (bu sözni u özlükidin tolimu biaram boldi we: **34** — Uni qeyerge éytmighanidi; belki u shu yili bash kahin qoydunglar? — dep soridi. — I Reb, kélip bolghanlıqi üchün, Eysaning [Yehudiy] xelqi körgin, — déyishti ular. **35** Eysa köz yéshi üchün, shundaqla peqet u xelq üchünlə emes, qildi. **36** Yehudiy xelqi: — Qaranglar, u uni belki Xudanıng her yan'gha tarqılıp ketken qanchılık söygen! — déyishti. **37** We ulardin perzentlirining hemmisini bir qılıp uyuşturush beziliri: — Qarighuning közini achqan bu kishi üchün öldiğanlıqidan aldin beshareti béril késel ademni ölümdin saqlap qalalmasmidi? shundaq dégenidi). **53** Shuning bilen ular — déyishti. **38** Eysa ichide yene qattiq pighan meslihetliship, shu kündin bashlap Eysani chékip, qebrining aldhıha bardı. Qebri bir öltürüwtishni uestlidi. **54** Shuning üchün Eysa ghar idi; uning kirish aghzığha chong bir tash emdi Yehudiylar arısında ashkara yürmeyetti, qoyuqluq idi. **39** Eysa: — Tashni éliwétinglar! u u yerde ayrılıp chölgé yéqin rayondiki — dédi. Ölgüchining hedisi Marta: — I Reb, Efrahim isimlik bir shehirige béril, muxlisliri yerlikke qoyghili tööt kün boldi, hazır u purap bilen u yerde turdi. **55** Emdi Yehudiylarning ketkendü, — dédi. **40** Eysa uningga: — Men «ötüp kétish héyi»gha az qalghanidi. Nurghun sanga: «Etıqad qılsang, Xudanıng shan-sheripini kishiler taharetni ada qılısh üchün, héyttin ilgiri körisen» dégenidimghu! — dédi. **41** Buning bilen yézilardin Yérusalémgha kéishtı. **56** Shuning xalayıq tashni éliwetti. Eysa közlirini asman'gha bilen bille shu kishiler Eysanı izdeshti. Ular tikip mundaq dua qıldı: — I Ata, tilikimni ibadetxanıda yighilghanda bir-birige: — Qandaq anglıghining üchün sanga teshekkür éytemen. oylawatıslı? U héyt ötküzgili kelməsmu? **42** Tileklirimni hemişe anglaydighanlıqingni — déyishti. **57** Bash kahinlar bilen Perisiyler bilinen; lékin shundaq bolsimu, etrapımdıki bolsa uni tutush üchün, herkimning uning mushu xalayıq séning ménı ewetkenlikingge qeyerdilikini bilse, melum qılıshi toghruluq ishensun dep, buni étyiwatimen! **43** Bu sózlerni perman chiqarghanidi.

qılghandin kényin, u yuqırı awazda: — Lazarus, tashqırıgha chıq! — dep towlidi. **44** Ölgüchi qol-putliri képenlen'gen, éngiki téngilghan halda tashqırıgha chıqtı. Eysa ularqha: — Képenni yéshiwtip, uni azad qilinglar! — dédi. **45** Meryemning yénigha pete qılıp kélip, uning emillirini körgen Yehudiylar ichidin nurghunlari uningga etıqad qıldı. **46** Lékin ularning ichide beziliri Perisiylerning yénigha béril, Eysanıq qilghan ishlirini melum qılıshti. **47** Shunga bash kahinlar we Perisiyler Yehudiylarning kengeshmisini yighip: — Qandaq qilishimiz kérek? Bu adem nurghun möjizilik alametlerni yaritiwatidu. **48** Uningha shundaq yol qoyup bériwersek, hemme adem uningga etıqad qılıp kétidu. Shundaq bolghanda, Rimliqlar kélip bu bizning jayımız we qowmımıznı weyran

12 Ötüp kétish héyidin alte kün ilgiri, Eysa özi ölümdin tirildürgen Lazarus turuwtaqan jay — Beyt-Aniyagha keldi. **2** Shu wejidin ular u yerde uningga ziyapet berdi. Marta méhmanları kütüwatatti; Lazarus bolsa Eysa bilen hemdastıxan bolghanlarning biri idi. **3** Meryem emdi nahayiti qimmet bahaliq sap sumbul etirdin bir qadaq ekilip, Eysanıq putlirığa quydi andın chachliri bilen putlirini értip qurutti. Etirning xush purıqı öyni bir aldi. **4** Lékin uning muxlisliridin biri, yeni uningga pat arıda satqunluq qilghuchi, Simonning oghlı Yehuda Ishqarıyot: **5** — Némishqa bu [qimmet bahaliq] etir kembeghellere sediqe qılıp bérilishke üch yüz dinargha sétilmidi? — dédi **6** (u bu sözni kembeghellerning ghémini ýegenlikü üchün emes, belki oghri bolghanlıqı

üchün dégenidi; chünki u [muxlislarning ortaq] — dep telep qilishi. **22** Filip bérip buni hemyanini saqlighuchi bolup, daim uningga Andriyasqa éytti. Andin Andriyas we Filip ikkisi sélin'ghinidin oghriliwalatti). **7** Emdi Eysa: Eysagha melum qildi. **23** Lékin Eysa ulargha — Ayalni öz ixtiyarigha qoyghin! Chünki u jawaben mundaq dédi: — «Insan'oghlining buni méning depne künüm üchün teyyarliq shan-sherepte ulughlinidighan waqit-saiti yétip qilip saqlighandur; **8** chünki kembegheller keldi. **24** Berheq, berheq, men silerge shuni éytip hemishe siler bilen bille bolidu, lékin men qoyayki, bughday déni tupraq ichige chüshüp hemishe siler bilen bille bolmaymen, — dédi. ölmigüche, özi yenila yalghuz qalidu; lékin olse, **9** Zor bir top Yehudiylar uning shu yerde mol hosul bérifu. **25** Kimdekim öz hayatini ayisa ikenlikidin xewer tépip, shu yerge keldi. uningdin mehrum bolidu; lékin bu dunyada Ularning kélishi yalghuz Eysani depla emes, öz hayatidin nepretlense, uni menggülükk yene u ölümdin tirildürgen Lazarusnimu körüsh hayatlıqqa saqlıyalaydu. (**aïōnos g166**) **26** Kimdekim üchün idi. **10** Lékin bash kahinlar bolsa xizmitimde bolushni xalisa, manga egeshsun. Lazarusnimu öltürüşni meslihetleshkenidi; **11** Men qeyerde bolsam, méning xizmetchimu Chünki uning sewebidin nurghun Yehudiylar shu yerde bolidu. Kémdekim méning xizmitimde özliridin chékinip Eysagha étiqad qiliwatatti. bolsa, Ata uningga izzet qilidu. **27** Hazir jénim **12** Etisi, «[ötüp kétish] héyti»ni ötküzüshke qattiq azabliniatidu. Men néme déyishim kelgen zor bir top xalayiq Eysaning kérek? «Ata, méni bu saettin qutquzghin!» Yérusalémgha kéliyatqanlıqını anglap, **13** deymu? Lékin men del mushu waqit-saet qollırigha xorma shaxlirini tutushqan halda üchün keldim. **28** Ata, namingha shan-sherep uni qarshi alghili chiqishti we: «Teshekkür- keltürgin!». Shuan, asmandin bir awaz anglinip: hosanna! Perwerdigarning namida kelguchi, — Uningha shan-sherep keltürdüüm we yene Israilning padishahigha mubarek bolghay!» uningga shan-sherep keltürimen! — déyildi. dep warqirashti. **14** Eysa bir texeyni tépip, **29** Buni anglighan shu yerde turghan xalayiq: uningga mindi; xuddi [muqeddes yazmilarda] — Hawa güldürlidi, — déyishti. Yene beziler mundaq pütülgendek: — **15** «Qorqma, i bolsa: — Bir perishte uningga gep qildi, — Zion qizi! Mana, Padishahing éshek texiyige déyishti. **30** Eysa bolsa jawaben: — Bu awaz minip kéliyatidul!». **16** Eyni chaghda uning méni dep emes, silerni dep chüshti. **31** Emdi muxlisliri bu ishlarni chüshenmeytti, lékin dunyaning üstige höküm chiqirilish waqtı Eysa shan-sherepte ulughlan'ghandin kényin, keldi; hazır bu dunyaning hökümdarining bu sözlerning uning toghruluq pütügenlikini, tashqirigha qoghnish waqtı keldi. **32** We men shundaqla bu ishlarning derweqe uningda bolsam, yerning üstidin kötürülginimde, pütkül shundaq yüz bergenlikini ésige keltürdi. **17** insanlarni özümge jelp qilip tartimen, — dédi Emdi u Lazarusni qebridin chaqirip tirildürgen **33** (uning buni dégini özining qandaq ölüm chaghda uning bilen bille bolghan xalayiq bilen ölidighanlıqını körsetkini idi). **34** Xalayiq bolsa, bu ishqqa guwahliq bériwatatti. **18** Eysa buningha jawaben uningdin: — Biz muqeddes yaratqan bu möjizilik alametnemu anglighachqa, qanundin Mesihning ebedgiche qalidighinini uni qarshi élishqa shu bir top ademler anglighan; sen qandaqsige «Insan'oghli chiqishqanidi. **19** Perisiyler bolsa bir-birige: — kötürlüshi kérek» deysen?! Bu qandaqmua Qaranglar, [barliq] qilghininglar bikar ketti! «Insan'oghli» bolsun? — dep soridi. (**aïōn g165**) **35** Mana emdi pütkül jahan uningga egeshmekte! Shunga Eysa ulargha: — Nurning aranglarda — déyishti. **20** Ötüp kétish héytida ibadet bolidighan waqtı uzun bolmaydu. Shunga qilghili kelgenler arısida birnechche gréklarmu qaranghuluqning silerni bésiwalmaslıqı üchün, bar idi. **21** Bular emdi Galiliyening Beyt- nur bar waqtida [uningda] ménginglar; Saida yézisidin bolghan Filipning yénigha qaranghuluqta mangghan kishi özining kélép: — Ependim, biz Eysa bilen körüşsek, qeyerge kétiatqanlıqını bilmeydu. **36** Nur

aranglarda bar waqitta, uningha ishininglar; qandaq sözlishim kéreklikige emr bergen. 50 buning bilen nurning perzentliri bolisiler, Uning emrinining menggülük hayatlıq ikenlikini — dédi. Eysa bu sözlerni qilghandin kényin, ulardin ayrılıp yoshurunuwaldi. 37 buyrughimidek sözleymen. (aiōnios g166)

Gerche u ularning köz aldida shunche tola möjizilik alamet körsetken bolsimu, ular téxi uningha étiqad qilmidi. 38 Shuning bilen Yeshaya peyghemberning yazmisida aldin'ala körsitilgen besharet del emelge ashurdi: «I Perwerdigar, bizning yetküzgen xewirimizge kimmu ishen'gen? Hem «Perwerdigarning biliki» Bolghuchi kimgimu ayan qilin'ghan?» 39 Xalayiqning étiqad qilmighinining sewebi del shuki (xuddi Yeshaya peyghember yene aldin'ala éytqandek): «[Perwerdigar] ularning közlirini kor, Qelbini tash qildi; Meqset, ularning közlirining körüp, Qelbining chüshinip, [Gunahliridin] yénishining aldiní élish üchündür; Bolmisa, Men ularni saqyatqan bolattim, — [deydu Perwerdigar]». 41 Bu sözlerni Yeshaya [peyghember] [Mesihning] shan-sheripini körüp uningha qarita aldin'ala söz qilghinida éytqanidi. 42 Wehalenki, gerche hetta Yehudiy aqsaqalliridinmu nurghunlighan ademler uningha étiqad qilghan bolsimu, ular Perisyiler wejidin qorqup, özlirining sinagogtin qoghlaph chiqiriwétilmeslikünechün uni étirap qilmidi. 43 Buning sewebi, ular insanlardin kéléidighan izzet-shöhretni Xudadin kéléidighan izzet-shöhrettin yaxshi köretti. 44 Biraq Eysa yuqiri awaz bilen mundaq dédi: — Manga étiqad qilghuchi mangila emes, belki méni Ewetküchige étiqad qilghuchidur. 45 Kimki méni körgüchi bolsa, méni Ewetküchini körgüchi bolidu. 46 Men manga étiqad qilghuchilar qarangghuluqa qalmisun dep, nur süpitide dunyagha keldim. 47 Birsi sözlirimni anglap, ularni tutmisa, uni soraqqa tartmaymen; chünki men dunyadikilerni soraqqa tartqili emes, belki dunyadikilerni qutquzghili keldim. 48 Biraq méni chetke qaqquchini, shundaqla sözlirimni qobul qilmighanni bolsa, uni soraqqa tartquchi birsi bar. U bolsimu, men éytqan sözkalamimdu. U axirqi küni uni soraqqa tartidu. 49 Chünki men özlükümdin sözliginim yoq, belki méni ewetken Ata méning némini déyishim we

13 Ötip kétish héytidin ilgiri, Eysa bu dunyadin ayrılıp, Atining yénigha baridighan waqit-saetning ýetip kelgenlikini bildi we shuning üchün bu dunyadiki öz ademlirige körsitip kelgen méhir-muhebbitinı axirghiche tolug körsitip turdi. 2 Emdi kechlik tamaq yéyiliwatqanidi; Iblis alliburun Simonning oghli Yehuda Ishqariyotning könglige Eysagha satqunluq qilish weswesini salghanidi. 3 Eysa Atining her ishni uning qoligha tapshurghinini, we özining Xudaning yénidin kélip, Xudaning yénigha qaytidighanlıqını bilgechke, 4 dastixandin turup, ton-könglikini yéship, bir lönge bilen bélini baghlidi. 5 Andin jawurgha su quyup, muxlislarning putlirini yuyushqa we bélige baghlighan lönge bilen sürtüp qurutushqa bashlidi. 6 Nöwet Simon Pétrusqa kelgende, Pétrus uningha: — I Reb, putumni sen yusang qandaq bolghini?! — dédi. 7 Eysa uningha: — Néme qiliwatqinimni hazır bilmeysen, lékin kényin bilisen, — dédi. 8 Pétrus: — Sen méning putumni yusang hergiz bolmaydu! — dédi. Eysa uningha jawaben: — Séri yumisam, méning bilen teng nésiweng bolmaydu, — dédi. (aiōn g165) 9 Simon Pétrus: — I Reb, undaqta peqet putlirimnila emes, qollirimnimu, bëshimnimu yughaysen! — dédi. 10 Eysa uningha: — Bedini yuyulup, tamamen pakiz bolghan adem peqet putlirini yusila qayta yuyunushining hajiti bolmaydu. Siler pakiz, lékin hemminglar emes, — dédi 11 (chünki u özini kimning tutup bérídighanlıqını bilettili; shuning üchün u «Hemminglarla pakiz emes» dégenidi). 12 Shuning bilen u ularning putlirini yuyup bolghandin kényin, ton-könglikini kiyip, yene dastixan'gha olturnup ulargha mundaq dédi: — Silerge néme qilghinimni uqtunglarmu? 13 Siler méni «Ustaz» we «Reb» deysiler we rast éytisiler, men shundaqturmen. 14 Eger men Reb we ustazinglar turuqluq, putliringlarni yughanikenmen, silermu bir-

biringlarning putlirini yuyushunglar kérek, kérek, dep oylashti). **30** Yehuda bu bir chishlem
15 Men silerge qilghandek silerningmu nanni élipla tashqirigha chiqip ketti (bu chagh hem shundaq qilishinglar üçün bu ülgini kéche idi). **31** Yehuda tashqirigha chiqip qaldurdum. **16** Berheq, berheq, men silerge ketkendin kényin, Eysa mundaq dédi: — Emdi shuni étyp qoyayki, qul xojayinidin üstün Insan'oghli ulughlinidigan waqit-saet yétip turmaydu, elchimu özini ewetküchidin üstün keldi we Xuda u arqliq ulughlinidu. **32** We eger turmaydu. **17** Bu ishlarni bilgenikensiler, Xuda uningda ulughlansa, Xudamu Özide uni shundaq qilsanglar bextliksiler! **18** Men ulughlaydu, shundaqla derhal uni ulughlaydu. bularni hemminglarga qaritip éytmidim. **33** Balilirim, siler bilen bille bolidighan yene Men tallighanlimni bilimen, lékin [muqeddes azghina waqtim qaldi. Siler méni izdeysiler, yazmilarda] aldin pütülgén: «Men bilen lékin méning Yehudiyarlarga: «Men baridighan hemdastixan bolup nénimni yégenmu manga yerge siler baralmaysiler» dep éytqinimdek, put attil!» dégen bu söz emelge ashurulmay buni silergimu éytimen. **34** Silerge yéngi bir emr qalmaydu. **19** Men bu ish yüz bérishstin awwal tapshurimenki, «bir-biringlarni söyünglar». uni silerge étyp qoyayki, u ishlarni yüz bergende Silerni söyinimdek, silermu bir-biringlarni méning «Bar Bolghuchi» ikenlikime ishinisiler. söyünglar. **35** Aranglarda bir-biringlarga **20** Berheq, berheq, silerge shuni étyp qoyayki, méhir-muhebbitinglar bolsa, hemme adem kimki men ewetken herqandaq birsini qobul silerning méning muxlisirrim ikenliklarni qilghan bolsa, méni qobul qilghan bolidu; we biliidu. **36** Simon Pétrus uningdin: — I Reb, méni qobul qilghuchilar méni Ewetküchini qeyerge barisen? — dep soridi. Eysa jawaben: qobul qilghan bolidu. **21** Eysa bu sözlerni — Men kétidighan yerge hazirche egiship éytqandin kényin, rohta qattiq pighan chékip, baralmaysen, lékin kényin manga egiship mundaq guwahliq berdi: — Berheq, berheq, barisen, — dédi. **37** Pétrus uningha: — I Reb, men silerge shuni étyp qoyayki, aranglarda néme üçün hazır séning keyningdin egiship bireylen manga satqunluq qilidu! **22** Muxlislar baralmaymen? Sen üçün jénimni pida qilay! kimni dewatqanlıqini bilelmey, bir-birige — dédi. **38** Eysa jawaben mundaq dédi: — qarashti. **23** Emdi dastixanda muxlisiridin Men üçün rasttinla jéningni pida qilamsen? biri Eysaning meydisiye yölinip yatqanidi; Berheq, berheq, sanga étyp qoyayki, xoraz u bolsa «Eysa söyidighan muxlis» idi. **24** chillighuche, sen mendin üch qétim tanisen!

Simon Pétrus uningdin [Eysaning] kimni dewatqinini sorap bégishini ishareti qildi. **25** Shuning bilen u Eysaning meydisiye yölinip turup uningdin: — I Reb, u kimdur? — dep soridi. **26** Eysa jawab bérip: — Bu bir chishlem nanni ashqa tögürüp kimge sunsam, shudur, — dédi. Shuning bilen u bir chishlem nanni [ashqa] tögürüp, Simonning oghli Yehuda Ishqariyotqa sundi. **27** Yehuda nanni éliwidi, Sheyan uning ichige kirdi. — Qilidighiningni chapsan qil, — dédi Eysa uningha. **28** (Emdi dastixanda olтурghanlarning héchqaysisi uning [Yehudagha] bu sözlerni néme üçün déginini bilmidi. **29** Yehuda ularning ortaq hemyanini tutqini üçün, beziler Eysa uningha: «Bizge kéreklik héytliq nersilerni élip kel» yaki «Kembeghelleger birer nerse ber» dewatsa

14 Könglünglarni parakende qilmanglar!
Xudagha ishinisiler, mangimu ishininglar.

2 Atamning öyide nurghun makanlar bar. Bolmighan bolsa, buni silerge éytqan bolattim; chünki men herbiringlarga orun teyyarlash üçün shu yerge kétip barimen. **3** Men silerge orun teyyarlıghili baridighanikenmen, choqum qaytip kélép, silerni özümge alimen; shuning bilen, men qeyerde bolsam, silermu shu yerde bolisiler. **4** Siler méning qeyerge kétidighanlıqimni we u yerge baridighan yolni bilisiler. **5** Tomas uningha: — I Reb, séning qeyerge kétidighanlıqingni bilmeymiz. Shundaq iken, yolni qandaq bilimiz? — dédi. **6** Eysa uningha: — Yol, heqiqet we hayatlıq özümdurmen. Méningsiz héchkim Atining yénigha baralmaydu. **7** Eger méni tonughan

bolsanglar, Atamnimu tonughan bolattinglar. qilmay, bizgila ayan qilishing qandaq ish? Hazirdin bashlap uni tonudunglar hem uni — dep soridi. **23** Eysa uningga jawaben kördüngler, — dédi. **8** — I Reb, Atimi bizge körsitip mundaq dédi: — «Birkim méni söyle, sözümni quoysangla, shu kupaye, — dédi Filip. **9** Eysa tutidu; Atammu uni söyidu we [Atam] bilen uningga mundaq dédi: — «I Filip, siler bilen ikkimiz uning yénigha béríp, uning bilen bille birge bolghinimha shunche waqt boldi, méni makan qilimiz. **24** Méni söymeydighan kishi téxiche tonumidingmu? Méni körgen kishi Atini sözlirimni tutmaydu; we siler anglawatqan bu körgen bolidu. Shundaq turuqluq, sen néminhqə söz bolsa méning emes, belki méni ewetken yene: «Bizge Atini körsetkeysen» deyseñ? **10** Atiningkidur. **25** Men siler bilen bille boluwatqan Men Atida, Ata mende ikenlikige ishenmemsen? chéghimda, bularni silerge éyttim. **26** Lékin Ata Silerge éytqan sözlirimni özlükümdin éytqinim méning namim bilen ewetidighan Yardemchi, yoq; belki mende turuwatqan Ata Öz emellirini yeni Muqeddes Roh silerge hemmini ögitidu qiliwatidu. **11** Méning Atida bolghanlıqimha, hem méning silerge éytqan hemme sözlirimni Atining mende bolghanlıqigha ishininglar. ésinglarga keltüridu. **27** Silerge xatirjemlik Yaki héchbolmighanda, méning qilghan qaldurimen, öz xatirjemlikimni silerge bérímen; emellirimdin manga ishininglar. **12** Berheq, méning silerge berginim bu dunyadikilerning berheq, men silerge shuni éytip qoyayki, berginidek emestur. Könglünglarni parakende manga ishen'gen kishi méning qiliwatqan qilmanglar we jür'etsiz bolmanglar. **28** Siler emellirimni qilalaydu; we bulardinmu téximu méning: «Men [silerdin] ayrılip kétimen, ulugh emellerni qilidu, chünki men Atining kényin yéninglarga yene qaytip kélimen» yénigha [qaytip] kétimen. **13** We Atining déginimni anglidinlar. Méni söygen bolsanglar, Oghulda ulughlinishi üçhün, hernémini méning Atining yénigha kétidighanlıqim üçhün xursem namim bilen tilisenglar, shularni ijabet qilimen. bolattinglar. Chünki Ata mendin ulughdur. **29** **14** Méning namim bilen herqandaq nersini Silerner bu ishlar yüz beginide ishininglar tilisenglar, men silerge shuni ijabet qilimen». **15** üçhün bu [ishlar] yüz bérishstin awwal — «Méni söysenglar, emrlirimge emel qilisiler. silerge éyttim. **30** Mundin kényin siler bilen **16** Menmu Atidin tileyment we U silerge bashqa köp sözleshmeymen; chünki bu dunyaning bir Yardemchi ata qilidu. U siler bilen ebedgiche hökümdari kélish aldida turidu we mendin birge bolidu. (**aïon g165**) **17** U bolsimu Heqiqetning kirgüdekkéch yochuq tapalmaydu. **31** Lékin Rohidur. Uni bu dunyadikiler qobul qilalmaydu, bu dunyaning ademlirining méning Atini chünki Uni ne körmeydu, ne tonumaydu. söyidighanlıqimni bilishi üçhün Ata manga Biraq siler Uni tonusiler, chünki U siler néme emr qilghan bolsa, men del shuni emelge bilen bille turuwatidu hem silerde makan ashurimen. Turunglar, bu jaydin kéteyli». qilidu. **18** Men silerni yétim qaldurmaymen, yéninglarga yene qaytip kélimen. **19** Azghina waqittin kényin, bu dunya méni körmeye, lékin siler körüsiler. Men hayat bolghanlıqim üçhün, silermu hayat bolisiler. **20** Shu künde méning Atamda bolghanlıqim, silerning mende bolghanlıqınglar we menmu hem silerde bolghanlıqimni bilisiler. **21** Kim emrlirimge ige bolup ularni tutsa, méni söygüchi shu bolidu. Méni söygüchini Atammu söyidu, menmu uni söyimen we özümni uningga ayan qilimen». **22** Yehuda (Yehuda Ishqariyot emes) uningdin: — I Reb, sen özüngni bu dunyadikilerge ayan

15 — «Heqiqiy üzüm téli» özümdurmen, Atam bolsa baghwendur. **2** Baghwen mendiki méwe bermeydighan herbir shaxni késip tashlaydu. Méwe bergenlirini bolsa téximu köp méwe bersun dep, pak qılıp putap turidu. **3** Emdi siler men silerge yetküzen sözüm arqliq alliburun pak boldunglar. **4** Siler mende izchil turunglar, menmu silerde izchil turimen. Shax talda turmay, özi méwe bérelmeydighinidek, silermu mende izchil turmisanglar, méwe bérelmeysiler. **5** «Üzüm téli» özümdurmen, siler bolsanglar shaxlidursiler. Kim mende izchil tursa, menmu shundaqla uningda

turghinimda, u köp méwe bérifu. Chünki manga ziyankeşlik qilghan bolsa, silergimu mensiz héchnémini qılalmaysiler. **6** Birsi mende ziyankeşlik qılıdu. Méning sözümni tutqan turmisa, u [kéreksiz] shaxtek tashlinip, qurup bolsa, ular silerlarning kinimu tutidu. **21** Biraq kétidu. Bundaq shaxlar yighip kélinip otqa méning namim tüpeylidin ular silergimu shu tashlinidu. **7** Siler mende izchil tursanglar ishlarning hemmisini qılıdu, chünki ular méni we sözlirim silerde izchil tursa, némini telep Ewetküchini tonumaydu. **22** Eger men kélip qilsanglar, silerge shu ijabet bolidu. **8** Silerlarning ulargha söz qilmaghan bolsam, ularda gunah köp méwi bérishinglar, shundaqla méning yoq dep hésablinatti. Lékin hazır gunahı üçün muxlislirim ikenliklarnı ispatlıshinglar bilen ularning héch bahanisi yoqtur. **23** Kimdekim shan-sherep Atamgha keltürülidu. **9** Atam mendin nepretlense Atamdinmu nepretlen'gen méni sóyginidek, menmu silerni sóydüm; bolidu. **24** Men ularning arisida bashqa héchkim méning méhir-muhebbitimde izchil turunglar. qılıp baqmaghan emellerni qilmaghan bolsam, **10** Eger emrlirimni tutsanglar, xuddi men ularda gunah yoq dep hésablinatti. Lékin ular Atamning emrlirini tutqan we hemishe uning hazır [emellirimni] körgen turuqluq, yenila hem méhir-muhebbitide turghinimdek, silermu mendin hem Atamdin nepretlendi. **25** Lékin bu hemishe méning méhir-muhebbitimde turisiler. ishlar ulargha tewe bolghan Tewrat qanunida: **11** Méning xushalliqim silerde bolsun we «Héchqandaq sewebsizla mendin nepretlendi» shuningdek xushalliqinglar tolup tashsun dep pütülgén söz emelge ashurulushi üçün dep, men bularni silerge éyttim. **12** Méning shundaq yüz berdi. **26** Lékin men silerge Atining emrim shuki, men silerni sóyginimdek, silermu yénidin ewetidighan Yardemchi, yeni Atining bir-biringlarnı sóyünglar. **13** Insanlarning yénidin chiqquchi Heqiqetning Rohi kelgende, öz dostliri üçün jénini pida qilishtin U manga guwahliq bérifu. **27** Silermu manga chongqur méhir-muhebbiti yoqtur. **14** guwahliq bérisiler, chünki siler bashtin tartip Silerge buyrughan emrlirimni ada qilsanglar, men bilen bille boldunglar.

méning dostlirim bolisiler. **15** Emdi mundin keyin men silerni «qul» dep atimaymen. Chünki qul xojayinining néme qiliwatqinini bilmeydu. Uning ornigha silerni «dost» dep atidim, chünki Atamdin anglichanlirimning hemmisini silerge yetküzdüm. **16** Siler méni tallighininglar yoq, eksiche men silerni tallidim we silerni béríp méwe bersun hemde méwiliringlar daim saqlansun, méning namim bilen Atidin néme tilisenglar, u silerge bersun dep silerni tiklidim. **17** Silerge shuni emr qilimenki, bir-biringlarnı sóyünglar. **18** Bu dunyadikiler silerdin nepretlense, silerdin awwal mendin nepretlen'genlikini bilinglar. **19** Silermu bu dunyadikilerdin bolghan bolsanglar, bu dunyadikiler silerni özimizningki dep, sóygen bolatti. Biraq siler bu dunyadin bolmighachqa, belki men silerni bu dunyadin ayrip tallighanlıqim üçün, emdi bu dunyadikiler silerdin nepretlinidu. **20** Men silerge éytqan sözni ésinglarda tutunglar: «Qul xojayinidin üstün turmaydu». Ular

16 Silerlarning putliship ketmeslikinglar üçün bularni silerge éyttim. **2** Ular silerni sinagoglarning jamaetliridin qogħlap chiqiriwétidu; hemde shundaq bir waqit-saet kéliduki, silerni öltürguchi özini Xudagħa xizmet qiliwatimen, dep hésablaydu. **3** Ular bularni ya Atini, ya méni tonumighanlıqi üçün qılıdu. **4** Lékin men bu ishlarni silerge éyttimki, waqit-saiti kelgende, men shundaq aldin'ala éytqinimni ésinglarga keltüreleysiler. **5** — Men bashta bularni silerge éytmidim, chünki men siler bilen bille idim. Lékin emdi méni ewetküchining yénigha qaytip kétimen. Shundaq turuqluq, aranglardan héchkim mendin: «Nege kétisen?» dep sorimaywatidu. **6** Eksiche, silerge bularni éytqinim üçün, qelbinglar qayghuga chomüp ketti. **7** Emma men silerge heqiqetni éytip qoyayki, méning kétishim silerge paydiliqtur. Chünki eger ketnisem, Yardemchi silerge kelmeydu. Emma ketsem, Uni silerge ewetimen. **8** U kelgende, bu dunyadikilerge gunah toghrisida, heqqaniyliq

toghrisida we axiret soriqi toghrisida heqiqetni siler bilen qayta körüşhimen, qelbinglar bilgizidu. **9** U ularni gunah toghrisida bilgizidu, shadlinidu we shadliqinglarni héchkim silerdin chünki ular manga étiqad qilmidi. **10** Ularni tartiwalalmaydu. **23** Shu künde siler mendin heqqaniyliq toghrisida [bilgizidu], chünki héchnerse sorimaysiler. Berheq, berheq, Atamning yénigha qaytip barimen we siler men silerge shuni éytip qoyayki, méning méni yene körelmeysiler. **11** Ularni axiret soriqi namim bilen Atidin némini tilisenglar, u toghrisida [bilgizidu], chünki bu dunyaning shuni silerge bérifu. **24** Hazirghiche méning hökümdarı üstige höküm chiqirildi. **12** Silerge namim bilen héchnéme tilimidinglar. Emdi éytidghan yene köp sözlirim bar idi; lékin tilenglar, érishiiler, buning bilen shadliqinglar siler ularni hazirche kötürelmeysiler. **13** Lékin tolup tashidu! **25** Silerge bularni temsiller U, yeni Heqiqetning Rohi kelgende, U silerni bilen éytip berdim. Biraq shundaq bir waqtı barlıq heqiqetke bashlap baridu. Chünki U kéliduki, u chaghda silerge yene temsiller bilen özlükidin sözlimeydu, belki némini anglighan sözlimeyment, Ata togruluq silerge ochuq bolsa, shuni sözleydu we kelgüsilde bolidighan éytimen. **26** Shu künü tilekliringlarni méning ishlardin silerge xewer bérifu. **14** U méni namim bilen iltija qilisiler. Men siler üchün ulughlaydu; chünki U mende bar bolghanni Atidin telep qilimen, dep éytmaymen; **27** tapshuruwélip, silerge jakarlaydu. **15** Atida bar chünki Ata özimu silerni söyidu; chünki siler bolghanning hemmisi hem méningkidur; mana méni soyisiler we méning Xudanıng yénidin shuning üchün men: «U mende bar bolghanni kelgenlikime ishendinglar. **28** Men Atining tapshuruwélip, silerge jakarlaydu» dep éyttim. yénidin chiqip bu dunyagha keldim; emdi **16** Az waqittin kényin, méni körmeyssiler; we men yene bu dunyadin kétip Atining yénigha yene bir'az waqit ötkendin kényin, méni qayta barimen». **29** Muxlisliri: — Mana sen hazir körisiler, chünki men Atamning yénigha ochuq étyiwatisen, temsil keltürüp sözlimiding! kétimen». **17** Shunga muxislarning beziliri **30** Biz séning hemmini bilginingni, shundaqla bir-birige: — Bizlerge: — «Az waqittin kényin, héchkimning sendin soal sorishining hajiti méni körmeyssiler; yene bir'az waqit ötkendin yoqluqini emdi bilip yettuq. Shuningdin séning kényin, méni qayta körisiler» we yene «Chünki Xudanıng yénidin kelgenlikingge ishendeuq, men Atamning yénigha kétimen» dégini néme — déyishti. **31** Eysa jawaben ulargha: — Hazir déginidu? **18** «Az waqittin kényin» dégen sözining ishendinglarmu? **32** Mana, shundaq waqit-menisi néme? Unıng némilerni dewatqanlırinı saiti kéley dep qaldi, shundaqla kélip qaldiki, bilmiduq, — déyishidu. **19** Eysa ularning özidin hemminglar méni yalghuz tashlap herbiringlar némini sorimaqchi bolghinimi bilip ulargha öz yolliringlarga tarqılıp kétisiler. Biraq men mundaq dédi: — «Méning «Az waqittin kényin, yalghuz emesmen, chünki Ata men bilen méni körmeyssiler; yene bir'az waqit ötkendin billidur. **33** Silernen mende xatirjemlikke ige kényin, méni körisiler» déginimning menisini bolushunglar üchün bularni silerge éyttim. Bu bir-biringlardın sorawatamsiler? **20** Berheq, dunyada turup azab-oqubet tartisiler, emma berheq, men silerge shuni éytip qoyayki, siler gheyretlik bolunlar! Men bu dunya üstidin yığha-zar kötürlüslər, lékin bu dunyadikiler ghelibe qildim!

xushal bolushup kétidu; siler qayghurisiler, lékin qayghuliringlar shadliqqa aylinidu. **21** Ayal kishi tugutta azablınidu, chünki uning waqit-saiti yétip kelgen; lékin bowiqi tugulup bolghandin kényin, bir perzentning dunyagha kelgenlikining shadliqi bilen tartqan azabını untup kétidu. **22** Shuningha oxshash, silermu hazır azabliniwatisiler, lékin men

17 Eysa bu sözlerni qilghandin kényin, közlini ershke tikip, mundaq dua qildi: — I Ata, waqit-saet yétip keldi; Sen Oghlungni ulughlatquzghayen; buning bilen Oghlungmu Séni ulughlatquzidu; **2** yeni, uning Sen uningha tapshurghan insanlarga menggüllük hayat ata qilishi üchün, uningha pütkül et igiliridin üstün hoquq ata qilghiningdek, uni

ulughlatquzghaysen. (aiōnios g166) 3 Menggülük chünki söz-kalaming heqiqettur. 18 Sen hayat shuki, birdinbir heqiqiy Xuda — Séni we méní dunyagha ewetkiningdek, menmu ularni Sen ewetken Eysa Mesihni tonushtin ibarettur. 19 Ularmu heqiqette (aiōnios g166) 4 Men Séning emel qilishim üçhün méní dunyagha ewetkiningdek, menmu ularni tapshurghan ishingni orundishim bilen Séni Sanga xas ataymen. 20 Men yalghuz ular yer yüzide ulughlatquzdu. 5 I Ata, Séning üchünlə emes, yene ularning sözi arqılıq manga alem apiride bolushtin burun men Özüngning étiqad qılıdighanlar üçhünmü dua qilimen. 21 yéningda ige bolghan shan-sherep bilen méní Ularning hemmisi bir bolghay; i Ata, Sen mende, Özüngning yéningda ulughlatquzghaysen. 6 Sen men Sende bolghandek, ularmu Bizde bir bu dunyadin manga tallap bergen ademlerge bolghay; shundaq bolghanda, bu dunyadikiler Séning namingni ayan qildim. Ular Séningki méní Séning ewetkenlikingge ishinidu. 22 Sen idi, Sen ularni manga berding we ular Séning manga ata qilghan shan-sherepni ulargha ata söz-kalamingni tutup keldi. 7 Ular hazır Sen qildimki, biz ikkimiz bir bolghandek, ularmu manga bergen hemme nersilerning Séningdin bir bolghay; 23 yeni men ularda, sen mende kelgenlikini bildi. 8 Chünki Sen manga bolup, ular birlitke kamil qilin'ghay. Shu arqılıq tapshurghan sözlerni ulargha yetküzdüm; bu dunyadikiler méní ewetkenlikingni hem ularmu bularnı qobul qıldı, shuning bilen méní söyginingdek ularnimu söygenlikingni Sendin chiqqinimni heqiqeten bilip yetti hemde bili. 24 I Ata, Sen manga bergenliringning Séning méní ewetkenlikinggimu ishendi. 9 hemmisining men bolghan yerde men bilen Bularha dua qilimen; bu dunyadiki ademlerge birge bolushini, shundaqla ménin shan-emes, belki Sen manga bergen ademlerge dua sherişimni, yeni Sen alem apiride bolushtin qilimen; chünki ular Séningkidur. 10 Méning burun méní söygenliking üçhün, manga bergen barlıqım Séningkidur we Séning barlıqıng bolsa shan-sherepni ularning körüşhini xalaymen. 25 I ménin kidur we men ularda sherep taptim. 11 heqqaniy Ata, bu dunyadikiler séni tonumığan, Men emdi bu dunyada turiwermeymen; lékin emma men Séni tonuymen we bularmu méní ular bu dunyada qaldi we men Séning yéningha Séning ewetkenlikingni bildi. 26 We men kétiwatimen. I muqeddes Ata, Sen manga bergen Séning namingni ulargha ayan qildim we yene naming arqılıq ularni saqlighinki, biz ikkimiz bir dawamlıq ayan qilimen. Shuning bilen, Séning bolghinimizdek, ularmu bir bolghay. 12 Men ular manga körsetken méhir-muhebbiting ularda bilen bille bolghan waqtimda, Sen manga bergen bolidu we menmu ularda bolay.

naming bilen ularni saqlidim hem qoghdidim; we muqeddes yazmilardiki besharetning emelge ashurulushi yolda, ularning ichidin halaketke xas bolghan kishidin bashqa birimu yoqalmidi. 13 Mana emdi séning yéningha barimen. Méning shadlıqım ularda tolup tashsun dep, bu sözlerni dunyadiki waqtimda sözlidim. 14 Men ulargha söz-kalamingni tapshurdum. Men bu dunyadin bolmighinimdek, ularmu bu dunyadin bolmighini üçhün, bu dunyaning ademliri ulardin nepretlinidu. 15 Ularni bu dunyadin ayriwetkeysen dep tilimeyment, belki ularni rezil bolghuchidin saqlighaysen, dep tileyment. 16 Men bu dunyadin bolmighinimdek, ularmu bu dunyadin emestur. 17 Ularni heqiqet arqılıq Özüngge muqeddes qilip atighuzghaysen,

18 Eysa bularnı éytqandin keyin, muxlisliri bilen bille tashqirigha chiqip Kidron jilghisining u qétigha ötti. U yerde bir baghche bar idi. Eysa bilen muxlisliri u baghchige kirdi. 2 Uningha satqunluq qılıdighan Yehudamu u yerni biletta, chünki Eysa muxlisliri bilen pat-pat u yerde yighilip olтуратти. 3 Shuning bilen Yehuda bir top Rim leshkerliri bilen bash kahinlar hem Perisiyler ewetken qarawullarnı bashlap bu yerge keldi. Ularning qollırıda panus, mesh'el we qorallar bar idi. 4 Eysa beshigha chüshidighanlarning hemmisini bilip, ularning aldigha chiqip: — Kimni izdeysiler? — dep soridi. 5 Nasaretlik Eysani, — dep jawab bérishi ular. Eysa ulargha: — Mana men bolimen, — dédi. (Uningha satqunluq

qilghan Yehudamu ularning arisida turatti). we ibadetxanida daim telim bérif keldim, 6 Eysa: «Mana men bolimen» déwidi, ular men yoshurun héchnéme démidim. 21 Bularni arqisigha yénip yerge yiqlishti. 7 Shuning némishqa mendin soraysen? Éytqan sözlirimni bilen Eysa ulardin yene bir qétim: — Kimni anglichanlardin sorighin; mana, ular néme izdeysiler? — dep soridi. — Nasaretlik Eysani, — dégenlikimni bilidu. 22 Eysa bu sözlerni déyishti ular. 8 Eysa: — Silerge éyttimghu, men qilghanda, yénida turghan qarawullardin biri shu bolimen. Eger izdigininglar men bolsam, uni bir kachat urup: — Bash kahin'għa bularni ketkili qoyunglar, — dédi. 9 Buning mushundaq jawab qayturamsen? — dédi. 23 — bilen özining: «[Ata], Sen manga bergenlerdin Eger yaman söz qilghan bolsam, uning yaman héchqaysisini yittürmidim» dégen sözi emelge ikenlikini köpchlilikning aldida körsetkin. Emma ashuruldi. 10 Simon Pétrusning yénida bir éytqanlirim durus bolsa, méni néme üchün qilich bolghach, u shuan uni sugħurup, bash urisen? — dédi Eysa uningħha. 24 Buning kahinning chakirigha birni urup, ong quliqini bilen Annas uni bagħlaqliq péti bash kahin shilip chūshürüwweti. Chakarning ismi Malkus Qayafagħa yollidi. 25 Simon Pétrus [otning] idi. 11 Eysa Pétrusqa: — Qilichni ghilapqa sal! aldida issinip turuwatqanidi. [Yénidikiler]: — Ata manga tapshurghan qedehni ichmemdim? Senmu uning muxlisliridin emesmiding? — dédi. 12 Shuning bilen, leshkerler topi bilen déyishti. — Yaq, emesmen, — dep tandi Pétrus. mingbési hem Yehudiylarning qarawulliri 26 U yerde bash kahinning chakarliridin, Pétrus Eysani tutup bagħlashti. 13 Andin uni aldi quliqini késip tashlighan kishige tughqan birsti bilen Annasning aldīgha élip bérishti. Annas bar id. U Pétrusqa: — Bagħchide séni uning bolsa shu yili bash kahin bolup turghan bilen bille körgenidimghu?! — dédi. 27 Pétrus Qayafaning qéynatisi idi. 14 Burun Yehudiy yene tandi, Del shu chaghda xoraz chillidi. 28 kéngeshmisidikilerge: «Pütün xelqning [halak Andin ular Eysani Qayafaning yénidin rimliq bolushining] ornigha, birla ademning ular waliyning ordisigha élip keldi (shu chaghda üchün halak bolushi yaxshi» dep meslihet tang atqanidi). Uni élip kelgen [Yehudiylar] bergen kishi del shu Qayafa idi. 15 Emđi bolsa özimizni napak qilip bulghimayli dep, Simon Pétrus bilen yene bir muxlis Eysanining ordigha kirmidi. Bolmisa ötüp kétish héytining keynidin egiship bargħanidi. U muxlis bash dastixinidin ghizalinalmaytti. 29 Shunga [walij] kahin'għa tonuħi bolghachqa, bash kahinning Pilatus sirtqa chiqip, ularning aldīgha bérif sariyigha Eysa bilen teng kirdi. 16 Lékin ularġha: — Bu ademning üstdin néme erz Pétrus bolsa derwazining sirtida qaldi. Shunga qilisiler? — dep soridi. 30 ular: — Bu adem bash kahin'għa tonuħi bolghan héliqi muxlis jinayetħi bolmisa, uni sizge tapshurmīghan tashqirigha chiqip, derwaziwen qiz bilen bolattuq, — dep jawab bérishti. 31 — Uni sözlīship, Pétrusni ichkirige bashlap kirdi. 17 özünglar élip kétip, öz qanununglar boyiche Derwaziwen bolghan shu dédek Pétrustin: — höküm chiqiringħar! — dédi Pilatus ularġha. Senmu bu ademning muxlisliridin emesmu? — Yehudiylar: — Bizning héchkimni ölmäge dep soridi. Yaq, emes, — dédi Pétrus. 18 Emđi mehkum qilish hoquqimiz yoq tursa, — déyishti. hawa soħuq bolghanliqi üchün, chakarlar we 32 Bu isħħar Eysanining özi qandaq ölüm bilen qarawullar shaxardin għul-xan yaqqan bolup, ölüdighini toghrisidiki aldin éytqan besharetilik uning chöriside issinip turushatti. Pétrusmu sözinining emelge ashurulushi üchün yüz berdi. ularning yénida turup issindi. 19 Bash kahin 33 Andin Pilatus yene ordisigha kirip, Eysani bolsa Eysadin muxlisliri toghruluq we telimi chaqirtip, uningdin: — Sen Yehudiylarning toghruluq soal sorashqa bashħidi. 20 Eysa padishahimu? — dep soridi. 34 Eysa uningħha: — uningħha jawaben mundaq berdi: — Men Bu soalni özüng sorawatamesen, yaki bashqilar xelq-alem aldida ashkara söz qilghanmen, men toghruluq sanga shundaq éytqanmu? barliq Yehudiylar yighthid qiegħi sinagogħi larda — dédi. 35 — Men bir Yehudiyu?! Séni

manga tapshurghanlar öz xelqing we bash — dédi. 7 Yehudiylar uningha jawaben: — Bizde kahinlарghu! Néme [jinayet] ötküzgeniding? shundaq bir qanun bar. Shu qanunimizgha — dédi Pilatus. 36 Eysa jawaben: — Méning asasen u ölümge mehkum qilinishi kérek, chünki padishahliqim bu dunyaghа tewe emestur. Eger u özini Xudaning Oghli dep atiwaldi. 8 Pilatus bu bu dunyaghа tewe bolghan bolsa, xizmetchilirim sözni anglap téximu qorquq, 9 yene ordisigha méning Yehudiylargha tapshurulmasliqim kirip, Eysadin: — Sen zadi qeyerdin kelgen? — üchün jeng qiliwatqan bolatti. Halbuki, méning dep soridi. Lékin Eysa uningha jawab bermidi. padishahliqim bu yerge tewe emestur, — 10 Shunga Pilatus uninggha: — Sen manga gep dédi. 37 Shunga Pilatus uninggha: — Undaqta, qilmamsen? Séni qoyup bérishke hoququm sen padishahmu? Eysa jawaben: — Shundaq, barliqini, shundaqla kréstleshkimu hoququm éytqiningdek, padishahmen. Men shuningha barliqini bilmensen? — dédi. 11 Eysa jawaben: tughulghanmen, we shuningha dunyaghа — Sanga ershtin bérilmigen bolsa, méning keldim: — heqiqetke guwahliq bérishim üstümdin héchqandaq hoququng bolmighan üchündin ibarettur. Heqiqetke tewe bolghan bolatti. Shuning üchün méni sanga tapshurup herbir kishi bolsa méning awazimgha qulaq bergen ademning gunahi téximu éghirdur, salidu, — dédi. 38 Pilatus uningdin: — «Heqiqet» — dédi. 12 Shu chaghdin tartip, Pilatus uni dégen néme? — dep soridi. Pilatus mushularni qoyuwétishke amal izdeyti. Lékin Yehudiylar dep, yene tashqirigha, Yehudiylarning aldigha warqiriship: — Bu ademni qoyuwetsingiz, siz chiqip ulargha: — Men uningdin héchqandaq Qeyserning dosti bolmighan bolisiz! Özini jinayet tapalmidim. 39 Lékin her yili ötüp padishah dégen herbir kishi Qeyserge qarshi kétish héytida siler üchün [mehbuslardin] chiqqan bolidu! — dep chuqan sélishti. 13 birni qoyup bérish qaidem bar. Shunga bu Pilatus bu sözlerni anglap, Eysani tashqirigha «Yehudiylarning padishahi»ni silerge qoyup chiqardi we «tash taxtayliq hoyla» dep atalghan, bérishimni xalamisiler? — dédi. 40 Ularning ibraniy tilida «Gabbata» dep atalghan yerde hemmisi jawab béríp: — Bu ademni emes, «soraq texti»ge olturdi 14 (u waqit ötüp kétish Barabbasni qoyup béríng! — dep qiyqas-süren héytining teyyarliq künining altinchi saiti sélishti (Barabbas bolsa bir qaraqchi idi).

19 Shuning bilen, Pilatus Eysani élip béríp

qamchilatti. 2 Leshkerler tikenlik shaxlarni örüp, bir taj yasap, uning bésigha kiydürüshti we uningha [shahane] sösün renglik bir ton kiydürüp, 3 uning aldigha kélip: — Yashighayla, i Yehudiylarning «padishahi»! — dep mesxire qiliship, uning yüzige qayta-qayta kachat saldi. 4 Pilatus bolsa yene ordisidin chiqip, xalayiqqa: — Mana! Uningdin héchqandaq jinayet tapalmighanlıqimni bilishinglar üchün, uni silernen aldinglargha élip chiqtim, — dédi. 5 Buning bilen Eysa bésigha tikenlik taj we uchisigha sösün ton kiygüzülgén halda tashqirigha élip chiqildi. Pilatus ulargha: — Qaranglar, u ademge! — dédi. 6 Bash kahinlar we qarawullar uni körüp: — Uni kréstleng, kréstleng! — dep warqirashti. Pilatus ulargha: — Uni élip béríp özünglar kréstlenglar! Chünki men uningdin héchqandaq jinayet tapalmidim!

etrapida idi). Pilatus Yehudiylargha: Mana bu silernen padishahinglardur! — dédi. 15 Lékin ular warqiriship: — Yoqiting, yoqiting, uni kréstengl! — dédi. Pilatus ulargha: — Méni padishahinglarni kréstligin, demsiler? — dédi. Bash kahinlar jawaben: — Qeyserdin bashqa héchqandaq padishahimiz yoqtur! — dep [towlashti]. Buning bilen Pilatus uni kréstleshke ulargha tapshurup berdi. 16 [Leshkerler] Eysani élip mangdi. U öz kréstini yüdüp, «Bash söngék jayı» (ibraniy tilida «Golgota») dégen yerge bardı. 18 Ular uni shu yerde yene ikki kishi bilen teng kréstke tarttı; bu teripide birsi, u teripide birsi we Eysa ularning ottorisida kréstke tartıldı. 19 Pilatus taxtigha élan yézip kréstke békítip qoysi. Uningha: — «Nasaretlik Eysa — Yehudiylarning padishahi» dep yézilghanidi. 20 Eysa kréstlinidighan yer sheherge yéqin bolghachqa, surghun Yehudiylar taxtidiki sözlerni oqudi. Taxtidiki sözler ibraniyche,

latinche we grékche yéziqta yézilghanidi. 21 alliqachan ölgénlikini kördi, shuning bilen Shunga Yehudiylarning bash kahinliri Pilatusqa: uning putini chaqmidi. 34 Emma leshkerlerdin — «Yehudiylarning padishahi» dep yazmang, biri uning biqinigha neyzini sanjiwidi, shuan belki «U özini men Yehudiylarning padishahi, qan we su éqip chiqtı. 35 Buni körgüchi dégen» dep yézing, — déyishti. 22 Biraq Pilatus silerning ishinishinglar üçhün guwahliq bérifu; jawaben: — Yazidighanni yézip boldum! — körgüchining guwahliqi heqtur, u özining dédi. 23 Leshkerler Eysani kréstligendin kéyin, éytqanlırını heq dep biliğu. 36 Bu ishlarning uning kiyimlirini élip, tötké bölüp, herbir hemmisi muqeddes yazmilarda: «Uning bir leshker bir ülüshtin élishti; ular hem ichidiki tal söngikimu sundurulmaydu» we yene bir uzun köngleknimu élishti; lékin bu könglek béssharete: «Ular özliri sanjighan ademge tikilmigen, üstidin ayighighiche bir pütün qaraydu» dep aldin éytiganganlarni emelge toqulghanidi. 24 Shuning üçhün leshkerler bir- ashurush üçhün yüz berdi. 38 Bu ishlardin birige: — Buni yirtmayli, belki chek tartishayli, kék, Arimatiyaliq Yüsüp Pilatustın Eysanining kimge chiqsa shu alsun, — déyishti. Bu jesitini élip kétishni telep qildi (Yüsüp Eysanining ishlar muqeddes yazmilardiki munu sözler muxlisliridin idi, lékin Yehudiylardin qorqqini emelge ashurulush üçhün yüz berdi: — «Ular üçhün buni mexpiy tutatti); Pilatus ruxset berdi, méning kiyimlirimni öz arısida üleshti, Méning shuning bilen Yüsüp bérüp Eysanining jesitini élip könglikimge érishish üçhün chek tashlashti». ketti. 39 Burun bir kéchisi Eysanining yénigha Derweqe, leshkerler shundaq qilishti. 25 kelgen héliqi Nikodimmu murmekki bilen sebre Eysanining kréstining yénida anisi, anisining arilashturulghan xushbuy dora-dermandin yüz singlisi, Klopasnig ayali Meryem we Magdalliq jingche élip, [uning] [bilen bille] keldi. 40 Meryemler turattı. 26 Eysa anisi bilen özi ikkiyen Eysanining jesitini Yehudiylarning depne sóyidighan muxlisining birge turghanlıqını qilish aditi boyiche dora-dermanlarni chéchip, körüp, anisiga: — I xanim, mana séning kanap rextler bilen orap képenlidi. 41 Eysa oghlung! — dédi. 27 Andin u bu muxlisqa: — kréstlen'gen yerde bir bagh bolup, baghning Mana séning anang! — dédi. Shundin étibaren, ichide téxi héchkim yerlenmigen yéngi bir u muxlis uni özining öyide turghuzdi. 28 Andin bosh yerlik bar idi. 42 Bu Yehudiylarning Eysa hemme ishlarning tamam bolghinini héytining teyyarlıq küni bolghachqa hem bu bilip (muqeddes yazmilardiki béssharet emelge yerlik yéqin jayda bolghanlıqi üçhün, ular ashurulush üçhün): — Ussap kettim! — dédi. Eysani shu yerlikke qoydi.

29 U yerde sirke sharab bilen toldurulghan bir koza bar idi. Ular bir parche bulutni sirke sharabqa chilap, bir lépekgül gholigha baghlap, Eysanining aghzığha tenglidi. 30 Eysa sirke sharabni ichkendin kék: — Tamam boldi! — dédi-de, bésħini töwen qılıp, rohini tapshurup berdi. 31 U küni [ötüp kétish héytining] teyyarlıq küni bolghachqa, kréstlen'genlerning jesetlirini shabat künide kréstte qaldururmaslıq üçhün (shabat kün «ulugh kün» hésablan'ghachqa) Yehudiylar Pilatustın kréstlen'genlerning putlirini chéqip andin jesetlirini krésttin tézrek chüshürüwtishni telep qildi. 32 Shuning bilen leshkerler bérüp Eysa bilen bille kréstlen'gen birinchi andin ikkinchi ademning putlirini chaqtı. 33 Lékin Eysagha kelgende, uning

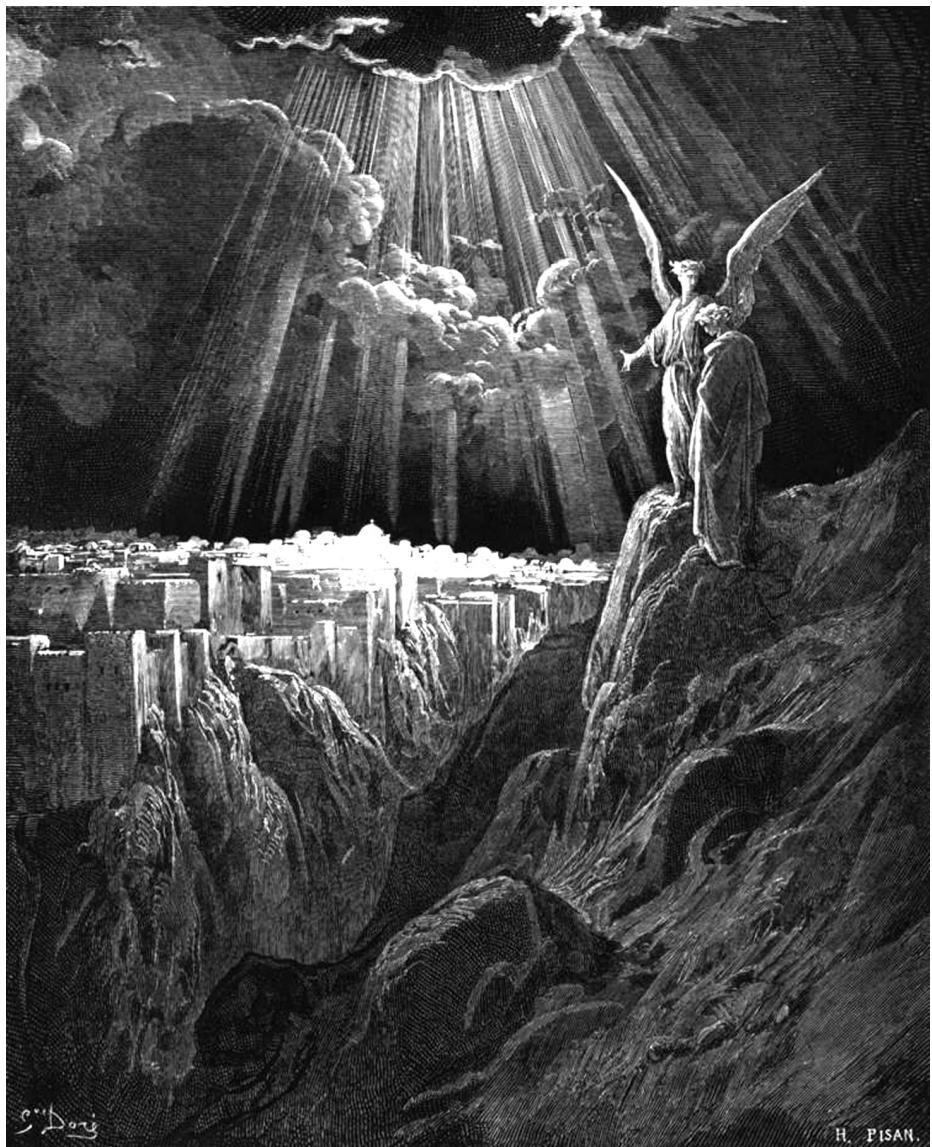
20 Heptining birinchi küni tang seher, Magdalliq Meryem qebrige bardı we qebrining aghzidiki tashning éliwétigenlikini kördi. 2 Shunga u yügüriniche kélép Simon Pétrus we Eysa sóygen héliqi muxlisning yénigha kélép, ulargha: — Ular Rebni qebridin yötkiwétiptu, uni qeyerge qoyghinini bilmiduq! — dédi. 3 Pétrus bilen héliqi muxlis tashqırıgha chiqıp, qebrige qarap yol aldi. 4 İkkiyen teng yügürüp mangdi, lékin héliqi muxlis Pétrustin téz yügürüp, qebrige birinchi bolup yétip bardı. 5 U éngiship ichige qarap, kanap képenlerning u yerde yéyiqliq turghanlıqını kördi, lékin ichkirige kirmidi. 6 Uningha egiship kelgen Simon Pétrus yétip kélép, qebrige kirdi we u yerde yéyiqliq turghan kanap

képenlerni, 7 shundaqla Eysaning bészigha shadlandı. 21 Shunga Eysa ulargha yene: — oralghan yaghlıqınım kördi. Yaghlıq képenler Silerge aman-xatirjemlik bolghay! Ata méni bilen bir yerde emes, belki ayrım yerde ýögeklik ewetkinidek, menmu silerni ewetimen, — dédi. turatti. 8 Andin qebrige awwal kelgen héliqi 22 Bu sözni éytqandin kényin, u ularning üstige muxlismu qebrige kirip, ehwalni körtüp ishendi bir püwlep: — Muqeddes Rohni qobul qilinglar. 9 (chünki ular uning ölümdin qayta tirilishining 23 Kimning gunahlirini kechürsenglar, uning muqerrerlikı heqqide muqeddes yazmilardiki gunahi kechürüm qilinidu; kimning gunahlirini besharetni téxiche chüşhenmeytti). 10 Shuning tutuwalsanglar, shuning gunahi tutuwélinidu! bilen ikkiylen öz turalghulirigha qaytishti. 11 — dédi. 24 Emma on ikkiylenning biri, yeni Emma Meryem bolsa qebrining sirtida turup «qoshkézek» dep atalghan Tomas Eysa kelgende yighlawatatti. U yighlap turup qebrining ichige ularning yénida emes idi. 25 Shunga bashqa éngiship qariwidi, 12 mana aq kiyim kiygen ikki muxlislar uninggħha: — Biz Rebni kördüql — perishte turatti; ularning biri Eysaning jesiti déyishti. Lékin Tomas ulargha: — Uning qollirida qoyulghan yerning bash teripide, yene biri mixlarning izini körmigüche, mixlarning izığha ayagh teripide olturnatti. 13 Ular Meryemin: — öz barmiqimni we biqinigha öz qolumni tiqip Xanim, némishqa yighthasen? — dep soridi. — baqmighuche, hergiz ishenmeymen, — dédi. Rebbimni élip kétiptu, uni nege qoyghanlıqını 26 Sekkiz kündin kényin, muxlislar yene shu bilelmeywatimen, — dédi u ulargha. 14 U shu öy ichide jem bolghanda, Tomasmu ular sözlerini qilipla, keynige buruluwidi, Eysaning bilen bille idi. Ishikler taqaqliq tursimu, Eysa shu yerde turghanlıqını kördi. Lékin u uning kélip ularning arisida turup: — Silerge aman-Eysa ikenlikini bilmidi. 15 Eysa uningdin — xatirjemlik bolghay! — dédi. 27 Andin u Xanim, némishqa yighthasen, kimni izdeyen? — Tomasqa: — Barmiqingni bu yerge tegküzip, dep soridi. Meryem uni baghwen shu, dep oylap: qollirimgha qara. Qolungni uzitip, biqinimgha — Teqsir, eger uni siz shu yerdin ýötkiwetken tiqip, gumanda bolmay, ishen'guchi bolghin! bolsingiz, qeyerge qoyghanlıqingizni éytip — dédi. 28 Tomas uninggħha: — Méning bergeysiz. Men uni élip kétimen, — dédi. Rebbim hem méning Xudayimsen! — dep jawab 16 Meryem! — dédi Eysa uninggħha. Meryem berdi. 29 Eysa uninggħha: — Méni körgenliking burulupla,ibraniy tilida: — Rabboni! — dédi (bu üchün ishending. Körmeye turup ishen'guchieler söz «ustaz» dégen menide). 17 Eysa uninggħha: — bextiktur! — dédi. 30 Eysa muxlislirining alidida Manga ésilmighin! Chünki men téxi atamning bu kitabta xatirilenmigen bashqa nurghun yénigha chiqmidim. Bérip qérindashlirimgha: möjizilik alametlernimu körsetti. 31 Lékin Méni «Silerningu Atanglarning, yeni méning mushular silerni Eysaning Mesih, shundaqla Atamning, silerning Xudayinglarning, yeni Xudaningu Oghli ikenlikige ishensun hem bu méning Xudayimning yénigha chiqimen!» arqiliq [uningħha] étiqad qilip, uning nami deydu, — dep yetküzin, dédi. 18 Shuning arqiliq hayatliqqa érishsun, dep yézildi. bilen Magdalliq Meryem muxlislarning yénigha bérif, ulargha: «Rebni kördüm!» dédi we shundaqla Eysa özige éytqan u sözlerni ulargha yetküdzi. 19 Shu künü kechte, yeri heptining birinci künü kechte, Yehudiylardin qorqqanlıqi üchün muxlislar yighilghan öyde ishiklirini him taqwalghanidi; shu waqitta, Eysa kélip ularning otturisida [körünüp], öre turghan halda ulargha: — Silerge aman-xatirjemlik bolghay! — dédi. 20 Buni dep, qollirini we biqinimi ulargha körsetti. Shuning bilen muxlislar Rebni körginidin

21 Bu ishlardin kényin, Eysa Tibériyas déngizining boyida muxlislirigha yene bir qétim köründi. Uning bu qétimqi körünüshi mundaq boldi: 2 Simon Pétrus, «qoshkézek» dep atalghan Tomas, Galiliyediki Kanaliq Nataniyel, Zebediyning oghulliri we bashqa ikki muxlis bille idi. 3 Simon Pétrus: Men béliq tutqili barimen, — dédi. Köpçhilik: Bizmu sen bilen bille barimiz, — déyishti. Ular tashqirigha chiqip, kémige olturdi, lékin shu bir kéche héchnerse tutalmidi. 4 Tang atay déginide, Eysa qirghaqta

turatti, biraq muxlislar uning Eysa ikenlikini sen hemmini bilisen, séni söyidighanlıqimnim bilmedi. 5 Shunga Eysa: — Balilar, silerde bilisen, — dédi. Eysa uningga: — Undaqta, yégüdek bir nerse yoqqu? — dep soridi. — Yoq, qoylirimni otlat. 18 Berheq, berheq, sanga — dep jawab berdi ular. 6 Eysa ulargha — Torni shuni éytip qoyayki, yash waqtində bélinqi kémining ong teripige tashlanglar, shundaq özüng baghlap, qeyerge baray déseng shu yerge qilsanglar tutisiler, — dédi. Shuning bilen ular mangatting; lékin yashan'ghanda, qolliringni torni [shu yaqqal] tashlap, shundaq köp béliq uzitisen we bashqa birsi séni baghlap, sen tuttiki, hetta torni tartip chiqiralmay qaldi. xalimaydighan yerge élip kétidu, — dédi. 7 Eysa sóygen muxlis Pétrusqa: — Bu Rebqu! 19 Eysa bu sózni Pétrusning qandaq ölüsh — dédi. Simon Pétrus uning Eysa ikenlikini arqliq Xudagha shan-sherep keltürigidighanlıqını anglap, tonini özige yögep (chünki [bélining éniq bildürüsh üchün ýetti. Andin, uningga astı] yalingach idi) özini déngizgha tashlidi. 8 yene: — Manga egeshküchi bolghin, — dédi. Qirghaqtin anche yiraq emes bolup, texminen 20 Pétrus keynige burulup, Eysa söyidighan ikki yüz gez yiraqlıqta bolghachqa, qalghan muxlisning egiship kéliwatqanlıqını kördi (bu muxlislar béliq bilen tolghan torni tartip kichik muxlis kechlik tamaqta Eysanıng quchiqığa kémisi bilen qırghaqqaa keldi. 9 Ular qırghaqqaa yölinip: «I Reb, séni tutup bérnidighan kimdu?» chiqqanda, shaxardin yéqilghan, üstide béliq dep sorighan muxlis idi). 21 Pétrus uni qoyuqluq gülxanni we nanni kördi. 10 Eysa: — körüp, Eysadin: — I Reb, bu adem kényin Emdi tutqan béliqinglardın ekélinglar, — dédi. 11 qandaq bolar? — dep soridi. 22 Eysa uningga: Simon Pétrus [kémige] chiqip, torni qırghaqqaa — Eger men qayta kelgütche uning turup tartip chiqardi. Tor chong béliqlar bilen tolghan qélishini xalisammu, séning buning bilen néme bolup, jemiy bir yüz ellik üch béliq bar idi. Béliq karing?! Manga egeshküchi bolghin, — dédi. shunche köp bolghini bilen, tor yirtilmaghanidi. 23 Buning bilen qérindashlar arisida «Héliqi 12 Eysa: — Kélinglar, nashta qilinglar, — dédi. muxlis ölmeydu» dégen gep tarqaldi. Lékin Muxlislarning ichidin héchkim uningdin: — Eysa Pétrusqa: «U ölmeydu» démigenidi, belki Sen kim bolisen? — dep sorashqa pétinalmidi. peqet: «Eger men qayta kelgütche uning turup Chünki ular uning Reb ikenlikini bildi. 13 Eysa qélishini xalisammu, séning buning bilen néme nanni ekilip ulargha berdi hem béliqlarnimu karing?!» dégenidi. 24 Bu ishlargha guwahliq shundaq qildi. 14 Mana bu Eysanıng ölgendin bergütchi hemde bu ishlarni xatirılıgüchi une kényin tirilip, özini muxlislirığa üchinchi qétim shu muxlistur. Uning guwahliqining heqiqet ayan qilishi idi. 15 Ular nashta qilghandin ikenlikini bilimiz. 25 Eysa bulardin bashqa kényin, Eysa Simon Pétrustin: — Yunusning nurghun ishlarnimu qilghanidi; eger ularning oghli Simon, sen méni bulardinmu chongqur hemmisi bir-birlep yézilghan bolsa, ménингчे söyemsen? — dep soridi. — Shundaq Reb, yézilghan kitablar pütkül alemning özige ménинг séni söyidighanlıqimni sen bilisen! sighmaytti!

— dédi Pétrus. Eysa uningga: Undaqta, qozilirimni otlitip baq! — dédi. 16 U ikkinchi qétim yene uningdin: — Yunusning oghli Simon, méni söyemsen? — dep soridi. Pétrus yene: — Shundaq, Reb, ménинг séni söyidighanlıqimni bilisen, — dédi. Eysa uningga: — Undaqta, qoylirimni baq, — dédi. 17 Üchinchi qétim uningdin yene: — Yunusning oghli Simon, méni söyemsen? — dep soridi. Pétrus Eysanıng üchinchi qétim özidin: «Méni söyemsen?» dep sorighanlıqığha köngli yérim bolup: — Reb,

*Muqeddes sheherning, yeni Xudadin chiqqan, xuddi öz yigitige toy perdazlirini qilip hazırlan'ghan
qizdek yéngi Yérusalémning ershtin chüshüwatqanlıqni kördüm. Ershtin yuqiri kötürlügen bir
awazning mundaq dégenlikini anglidim: «Mana, Xudaning makani insanlarning arisididur;*

U ular bilen bille makanliship turidi, ular Uning xelqi bolidu.

Xuda Özimu ular bilen bille turup, ularning Xudasi bolidu.»

Wehiy 21:2-3

Wehiy

19 Bu ishlardin kényin, ershte zor bir top ademlerning warqirashliridek bir awazni anglidim. Ular: — Hemdusana! Nijat, shanshrep we qudret Xudayimizgha mensuptur!

2 Chünki Uning hökümliri heq we adildur; U yer yüzini öz buzuqluqi bilen buzghan chong pahishining üstidin höküm chiqirip, Öz qul-xizmetkarlirining qénining intiqamini uningdin aldi, — déyishetti.

3 Ular ikkinchi qétim: — «Hemdusana!» déyishti. Uningdin chiqqan istüteklер ebedil'ebedgiche purqiraydu! (aiōn g165)

4 Yigirme töt aqsaql we töt hayat mexluq yerge yiqilip: — «Amin! Hemdusana!» dep, textte olturghan Xudagha sejde qilishti.

5 Andin texttin kötürülgен bir awaz mundaq dédi: — «Ey uning barliq qul-xizmetkarliri, Uningdin qorqidighan kattilar bolsun, töwenler bolsun, Hemminglar Xudayimizni medhiyilenglar!»

6 Andin zor bir top ademlerning awazigha, nurghun sularning sharqirishiga, qattiq güldürmamilarining güldürlishige oxshash bir awazning mundaq dégenlikini anglidim: — «Hemdusana! Hemmige Qadir Perwerdigar Xudaymiz seltenet qildi! **7** Shadlinayli, tentene qilayli we uni medhiyilep ulughlayli! Chünki Qozining toy-merike küni ýetip keldi, Qiz özini teyyar qildi!» **8** Qizgha kiyish üchün pakiz, parqirap turidighan nepis libas bérildi (nepis libas bolsa muqeddes bendilerning heqqaniy emelliridur).

9 Andin, [perishte] manga: — Munu sözlerni xatiriliwal: — «Qozining toy ziypitige chaqirilghanlar bektiktur!» — dédi. U manga yene: — Bular Xudaning heqiqiy sözliridur, — dédi.

10 Men uninggha sejde qilghili ayighigha yiqildim. Lékin u: — Hergiz undaq qilma! Menmu Xudaning sen we Eysagha guwahliq bergüchi qérindashliring bilen oxshash qul-xizmetkarmen. Xudaghila ibadet qil! Chünki wehiy-bésharetning roh-mahiyiti bolsa Eysa heqqide guwahliq bérishsur, — dédi.

11 Andin kördümki, asman échildi we mana, bir aq at turatti; üstige min'güchinining bolsa nami «Sadiq» we «Heqiqiy» bolup, U heqqaniyliq bilen höküm chiqiridu we jeng qilidu.

12 Uning közlini ot yalqunigha oxshaytti, beshida nurghun taji bolup, téniide Özidin bashqa héchkim bilmeydighan bir nam pütlük idı. **13** U uchisigha qan'gha milen'gen bir ton kiygenidi, Uning nami «Xudaning Kalamı» dep atilidu.

14 Uning keynidin egiship kéliwatqan ershtiki qoshunlar bolsa, aq atlarga min'gen, ap'aq, pak nepis kanap libas bilen kiydürülgenidi. **15** Uning aghzidin ötkür bir qılıch chiqip turatti; U buning bilen barliq ellerni urudu; U ularını tömür kaltek bilen padichidek baqidu; U Hemmige Qadir Xudaning dehshetlik ghezipining «sharab kölchiki»ning cheyligüchisidur.

16 Uning toni we yotisi üstige «Padishahlarning Padishahi we reblerning Rebbi» dégen nam yézilghanidi.

17 Andin men quyashning ichide turghan bir perishtini kördüm. U asmanning otturisida uchuwatqan barliq qushlargha yuqiri awaz bilen: — Kélinglar, Xudaning katta ziypitige yighilinglar!

18 Padishahlarning, serdarlarning we palwanlarning, atlarning we ulargha min'genlerning, shundaqla barliq et igilirining, qullarning hem hörlerning, kattilarning hem töwenlerning göshlirini yenglar! — dédi.

19 Shuning bilen men diwe, yer yüzidiki padishahlar we ularning qoshunlirining atqa Min'güchi hem Uning qoshuni bilen jeng qilish üchün toplan'ghanlıqını kördüm.

20 Emdi diwe we uningha wakaliten möjizilik alametlerni körsetken saxta peyghemberning her ikkisi tutuwélindi (saxta peyghember shu alametler bilen diwining tamghisini qobul qilghan hemde uning but-heykilige choqun'ghanlarni azdurup yürgenidi). Ular ikkisi güngürt yéniwatqan ot kölige tirik tashlandı. (Limnē Pyr g3041 g4442) **21** Qalghini bolsa atqa Min'güchining aghzidin chiqqan qılıch bilen qirildi. Barliq pütün uchar-qanatlar bularning göshi bilen yep toyundi.

tashlap hangning aghzini étip péchetliwetti. Bu waqitlardin kényin, u waqtinché qoyup bérilishi muqerrer. (*Abyssos g12*) **4** Andin men textlerni we ularda olturghanlarni kördüm. Ulargha höküm qilish hoquqi bérilgenidi. Men yene, Eysagha bergen guwahliqi wejidin we Xudaning söz-kalami wejidin kallisi élin'ghanlarning janlirinimu kördüm. Ular diwige we uning but-heykilige choqunmighan, uning tamghisi péshansisige we qoligha urulmighanlar idi. Ular tirilip, Mesih bilen birlikte ming yil höküm sürdi **5** (ölgelnerning qalghanlari ming yil toshmighuche tirilmeydu). Bu deslepki tirilish idi. **6** Deslepki tirilishtin nésiwe bolghanlar bextlik we muqeddestur; ikkinchi ölümnинг bularni ilkige élish hoquqi yoqtur. Ular Xudaning we Mesihning kahinliri bolidu we Uning bilen birlikte ming yil höküm süridu. **7** Ming yil toshqanda, Sheytan zindandin boshitilip, **8** yer yüzining töt bulungidiki ellerni, yeni Gog we Magogni azdurush we ularni jeng qilishqa bir yerge toplashqa chiqidu. Toplan'ghanlarning sani déngiz sahilidiki qumdek sanaqsız bolidu. **9** Ular yer yüzidiki keng tüzlenglilikke chiqip, muqeddes bendilerning bargahini, yeni Xuda söyidighan sheherni muhasirige alidu. Lékin asmandin ot yéghip, ularni yutuwétidu. **10** Ularni azdurghan Iblis bolsa diwe bilen saxta peygamber köyüwatqan ot we güngürt kölige tashlinip, u yerde kéchekündüz ebedil'ebedgiche qiynilidu. (*aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442*) **11** Uningdin kényin, chong bir aq text we uningda Olturghuchini kördüm. Asman bilen zémén Uning yüzidin özini qachurup, ular turghan jay hergiz tépilmaydu. **12** Men yene katta bolsun, yaki töwen bolsun, ölgelnerning hemmisining textning alidda turghanlıqını kördüm. Kitablar échildi; andin yene bir kitab — «Hayatlıq deptiri» dep atalghan kitab échildi. Ölgelnerge kitablarda xatirilen'gini boyiche öz emeliyitige qarap höküm qilindi. **13** Déngiz özide ölgelnerni tapshurup berdi, ölüm we tehtisaramu özliridiki ölgelnerni tapshurup bérishi. Herkimning üstige öz emeliyitige qarap höküm qilindi. (*Hadēs g86*) **14** Andin ölüm we tehtisara ot kölige tashlandi. Mana ikkinchi

ölüm — ot kölidur. (*Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442*) **15** Kimning ismining «Hayatlıq deptiri» de yézilmighanlıqi bayqalsa, ot kölige tashlandi. (*Limnē Pyr g3041 g4442*)

21 Andin, yéngi asman we yéngi zéminni kördüm; chünki burunqi asman we zémén ötüp ketkenidi, déngizmu mewjut bolmidi. **2** Muqeddes sheherning, yeni Xudadin chiqqan, xuddi öz yigitige toy perdazlirini qılıp hazırlan'ghan qızdekk yéngi Yérusalémning ershtin chüshüwatqanlıqını kördüm. **3** Ershtin yuqırı kötürlügen bir awazning mundaq dégenlikini anglidim: «Mana, Xudaning makani insanlarning arisididur; U ular bilen bille makanlıship turidu, ular Uning xelqi bolidu. Xuda Özimu ular bilen bille turup, ularning Xudasi bolidu. **4** U ularning közleridiki her tamche yashni sürtidu; emdi ölüm esla bolmaydu, ne matem, ne yığha-zar, ne qayghu-elem bolmaydu, chünki burunqi ishlar ötüp ketti». **5** Textte Olturghuchi: — Mana, hemmini yéngi qilimen! — dédi. U manga yene: Bularni xatiriliwal! Chünki bu sözler heqiqiy we ishenchlikтур, — dédi. **6** U yene manga mundaq dédi: — «İsh tamam boldi! Men «Alfa» we «Oméga»durmen, Muqeddime we Xatime Özümdurmen. Ussighan herkimge hayatlıq stüyining buliqidin heqsiz bérinen. **7** Ghelibe qilghuchi herkim bulargha mirasxorluq qılıdu; Men uning Xudasi bolimen, umu Ménin oghlum bolidu. **8** Lékin qorqunchaqlar, etiqadsızlar, yirginçlikler, qatıllar, buzuqluq qılghuchilar, séhirgerler, butperesler we barlıq yalghanchılararga bolsa, ularning qismiti ot bilen güngürt yénip turuwatqan köldür — bu bolsa ikkinchi ölümdür». (*Limnē Pyr g3041 g4442*) **9** Axırkı yette balayı'pet bilen tolghan yette chinini tutqan yette perishtidin biri kélép, manga sözlep: — Kel! Sanga Qozining jorisi bolidighan qızını körsetip qoyay, — dédi. **10** Andin u méni Rohning ilkide bolghan halda yoghan we égiz bir tagħqa élip qoysi. U yerdin manga Xudadin chiqqan muqeddes sheher Yérusalémning ershtin chüshüwatqanlıqını körsetti. **11** Uningda Xudanıng shan-sheripi bar idi, uning julası intayin qimmetlik göherning, yéshil yaqtuttek

yaltirighan xrustalning julasigha oxshaytti. **12** we hörmet-izziti uning ichige élip kélinidu. Uning chong hem égiz sépili bar idı; sépilning **27** Herqandaq haram nerce we herqandaq on ikki derwazisi bolup, derwazilarda on ikki yirginchlik ishlarni qilghuchi yaki yalghanchılıq perishte turatti. Herbir derwazining üstige qilghuchi uninggha kirelmeydu; peqet nami Israillarning on ikki qebilisidin birining ismi Qozining hayatlıq deptiride yézilghanlarla yézilghanidi. **13** Meshriq teripide üch derwaza, kireleydu.

shimal teripide üch derwaza, jenub teripide üch derwaza we meghrip teripide üch derwaza bar idı. **14** Sheherning sépilining on ikki ul téshi bolup, ularning üstige on ikki isim, yeni Qozining rosulining isimliri pütkültür. **15** Manga sóz qilghan perishtining qolida sheherni, uning derwazilari we uning sépilini ölcheydigan altun qomush ölcögich hasa bar idı. **16** Sheher töt chasa bolup, uzunluqi bilen kengliki oxshash idı. Perishte sheherni hasa bilen ölcchiedi — on ikki ming stadion keldi (uzunluqi, kengliki we égizliki tengdur). **17** U sépilnimu ölcchiedi. Sépilning [qélinliqi] insanlarning ölchem birliki boyiche, yeni shu perishtining ölcchimi boyiche bir yüz qiriq töt jeynek keldi. **18** Sépilning qurulushi bolsa yéshil yaqtutin, sheher eynektek süziük sap altundin bina qilin'ghanidi. **19** Sheher sépilining ulliri herxil qimmetlik yaqtular bilen bészegenidi. Birinchi ul tash yéshil yaqt, ikkinchisi kök yaqt, üchinchisi héqiq, tötinchisi zumret, **20** beshinchisi qizil héqiq, altinchisi qizil qashtash, yettinchisi sériq kwarts, sekkizinchisi sus yéshil yaqt, toqquzinchisi topaz, oninchisi yéshil kwarts, on birinchisi sösün yaqt we on ikkinchisi piroza idi. **21** On ikki derwaza on ikki merwayit idı, démek derwazilarning herbiri birdin merwayittin yasalghanidi. Sheherning ghol yoli eynektek süziük sap altundin idi. **22** Sheherde héchqandaq ibadetxana körmidim, chünki Hemmige Qadir Perwerdigar Xuda we Qoza uning ibadetxanisidur. **23** Sheherning yorutulushi üchüin quyashqa yaki aygha mohtaj emes, chünki Xudanıng shan-sheripi uni yorutqanidi, uning chirighi bolsa Qozidur. **24** Eller sheherdiki yoruqluqta yürüdü; yer yüzdikli padishahlar shanushewkitini uning ichige élip kéléidu. **25** Uning derwazilari kündüzde hergiz taqalmaydu (emeliyyette u yerde kéche zadi bolmaydu). **26** Herqaysi ellerning shanushewkiti

22 Andin [perishte] manga xrustaldek parqiraq hayatlıq süyi éqiwatqan deryani körsetti. Derya Xudanıng we Qozining textidin chiqqan bolup, **2** sheherning ghol yolining ottorisida éqiwatqanidi. Deryanıng bu teripide we u teripidimu on ikki xil méwe bérídighan, her ayda méwileydighan hayatlıq derixi bar idı; derexning yopurmaqlıri ellerning shipasi üchüin idı. **3** Lenet dégen emdi bolmaydu; Xudanıng we Qozining texti sheherning ichide bolup, Uning qul-xizmetkarlırları Uning xizmetibaditide bolidu. **4** Ular Uning jamalını körildi; Uning nami ularning péshanlırlıge pütküllük bolidu. **5** U yerde esla kéche bolmaydu, ne chiragh nurığha, ne quyash nurığha mohtaj bolmaydu. Chünki Perwerdigar Xuda ularning üstide yoridu, ular ebedil'ebedigiche höküm sürüdü. (*aiōn g165*) **6** Perishte manga: — Bu sözler heqiqiy we ishenchlikтур; peyghemberlerning rohllirining Reb Xudasi yéqin kelgüsidi yüz bérishi muqerrer bolghan ishlarnı Öz qul-xizmetkarlırlığha körśitish üchüin, perishtisini ewetti, — dédi. **7** («Mana, pat yéqinda kélimen! Bu kitabtiki besharetnıng sözlerini tutquchi kishi bextliktur!») **8** Bularnı anglighuchi we körgüchi men Yuhannamen. Bu ishlarnı anglighinimda we körgünimde, bularnı manga körsetken perishtige sejde qilghili ayighi aldigha yiqildim. **9** Lékin u manga: — Hergiz undaq qilma! Menmu Xudanıng sen we qérindashliring bolghan peyghemberler bilen oxshash qul-xizmetkarımen. Xudaghila ibadet qıl! — dédi. **10** U manga yene: — Bu kitabtiki besharetnıng sözlerini péchetlime; chünki bularning waqtı yéqin keldi. **11** Qebihlik qilghuchi kishi qebihlikni qiliwersun; peskesh kishi bolsa peskeshlikte turiwersun; heqqaniy kishi bolsa heqqaniyliqini yürgüziwersun; pak-muqeddes kishi bolsa pak-muqeddeslikte turiwersun, — dédi. **12** «Mana, pat yéqinda kélimen!

Herkimning emeliyitige qarap bérídighinimni
Özüm bilen bille élip kélimen. **13** Men
«Alfa» we «Oméga», Birinchi we Axirqi,
Muqeddime we Xatime Özümdurmen». **14**
Hayatlıq derixining méwisdin nésip bolush
we derwaziliridin sheherge kirishke tuyesser
bolush üçün tonlirini yughanlar bextliktur!
15 Sheherning sirtidikiler — itlar, séhirgerler,
buzuqluq qilghuchilar, qatillar, butperesler,
yalghanchiliqqqa xushtar bolghanlar we emel
qilghuchilardur. **16** «Menki Eysa jamaetlerni
dep silerge bu ishlarning guwahliqini yetküzüsh
üchün perishtemni ewettim. Dawutning Yiltizi
hem Nesli, Parlaq Tang Yultuzidurmen!» **17**
Roh we toyi bolidihan qiz: «Kel!» deydu.
Anglighuchi: «Kel!» désun. Ussighuchi herkim
kelsun, xalighan herkim hayatlıq süyidin heqsiz
ichsun. **18** Menki bu kitabtiki besharetning
sözlirini anglighanlargha guwahliq bérip
agahlandurimenki: kimdikim bu sözlerge
birnémini qoshsa, Xuda uninggha bu kitabta
yézilghan balayı'apetlerni qoshidu. **19** Kimdikim
bu besharetlük kitabning sözliridin birer sözni
élip tashlisa, Xudamu uningdin bu kitabta
yézilghan hayatlıq derixidin we muqeddes
sheherdin bolidihan nésiwisini élip tashlaydu.
20 — Mana, bulargha agah-guwah Bergüchi
bolsa mundaq deydu: — «Shundaq, pat yéqinda
kélimen!» — «Amin! Kel, ya Reb Eysal» **21**
Reb Eysa Mesihning méhir-shepqiti barlıq
muqeddes bendiler bilen bille bolghay, amin!

66 Verses

Uyghur tili at AionianBible.org

The Bible is a library of 66 books in the Protestant Canon written by 40 different men over a span of 1,500 years from 1435 BC to 65 AD with one consistent message. From the first page through the last, Jesus. Genesis promised our deliverer is coming, Jesus. Moses said our better prophet is coming, Jesus. Isaiah prophesied our Messiah will be a suffering servant, Jesus. John announced our Anointed One is here, Jesus. Jesus himself testified he is our Lord God, Yahweh. The gospels agree our conqueror of death has risen, Jesus. The Apostles witnessed our victor ascend to his throne in Heaven, Jesus. And Revelation promises Jesus' return for our final judgment. Are you ready? Read the Bible cover to cover at AionianBible.org and answer these questions. How did I get here? Why am I here? How do I determine right or wrong? How can I escape condemnation? What is my destiny? Begin with the primer verses below.

Yaritilish 9:8 Andin Xuda Nuh bilen uning oghullirigha söz qılıp mundaq dédi: — «Mana Özüm siler bilen we silerdin kényin kélédighan ewladliringlar bilen, shundaqla siler bilen bille turghan herbir jan igisi, ucharqanatlar, mal-charwilar, siler bilen bille turghan yer yüzidiki herbir yawayi haywanlar, kémidin chiqqanlarning hemmisi bilen — yer yüzidiki héchbir haywanni qaldurmay, ular bilen Öz ehdemni tüzimen. 9:11 Men siler bilen shundaq ehde tüzimenki, ne barlıq et igiliri topan bilen yoqitilmas, ne yerni weyran qılıdighan héchbir topan yene kelles». 9:12 Xuda yene: — «Men Özüm siler bilen we qéshinglardiki hemme jan igiliri bilen menggülük, yeni pütkül ewladliringlarchiche békitken mushu ehdemning belgisi shuki: — Mana, Men Özüm bilen yerning otturisida bolghan ehdining belgisi bolsun dep hesen-hüsünimni bulutlar ichige qoyimen;

Misirdin chiqish 14:13 Buning bilen Musa xelqqe: — Qorqmay, tik turunglar, Perwerdigarning bugün silerge yürgütidighan nijatini körisiler; chünki siler bugün körgen misirliqlarnı ikkinchi körmeysiler. 14:14 Perwerdigar siler üchtün jeng qılıdu, lékin siler bolsanglar jim tursanglarla boldi, dédi.

Lawiylar 20:26 Siler Manga xas pak-muqeddes bolushunglar kérek; chünki Men Perwerdigar pak-muqeddesturmen, silerni Manga xas bolsun dep barlıq ellerdin ayrim qilghanmen.

Chöl-bayawandiki seper 6:24 «Perwerdigar silerge bext-beriket ata qilghay, silerni Öz panahida saqlighay; 6:25 Perwerdigar yüzini silerning üstünglerde yorutup, silerge shapaet qilghay; 6:26 Perwerdigar yüzini üstünglarga qaritip kötüüp, silerge xatirjemlik bergey!» — dep tilenglar.

Qanun sherhi 18:18 Men ulargha qérindashliri arisidin sanga oxshaydighan bir peyghemberni turhuzimen, Men Öz sözlirimni uning aghzığha salimen we u Men uningha barlıq tapilighinimni ulargha sözleydu. 18:19 We shundaq boliduki, u Ménинг namimda deydighan sözlirimge qulaq salmaydighan herqandaq kishi bolsa, Men uningdin hésab alimen.

Yeshua 1:7 Ménинг qulum Musa sanga buyrughan barlıq qanun'ga emel qilishqa köngül bölüp, qet'iy jür'etlik we tolimu qeyser bolghin; sen qeyergila barsang ishliring ghelibilik bolushi üçün uningdin ya ong ya solgha chetnep ketme; 1:8 bu qanun kitabını öz aghzingdin néri qilmay, uning ichide pütlüğnenning hemmisini tutup, uni kéche-kündüz zikir kilip oyla; shundaq qilsang yolliringda ghelibilik bolup, özüng ronaq tapisen. 1:9 Mana sanga: — Jür'etlik we qeyser bol, dep buyrughanidimghu? Shunga héch wehimige chüshme, yüreksiz bolma; chünki qeyerge barsang Perwerdigar Xudaying sen bilen birgidur.

Batur Hakimlar 2:7 Yesuaning pütkül hayat künliride, shundaqla Yesuadin keyin qalghan, Perwerdigarning Israil üçhün qilghan hemme karamet emellirini obdan bilgen aqsaqallarning pütkül hayat künlidimu [Israil] xelqi Perwerdigarning ibaditide bolup turdi.

Rut 1:16 Lékin Rut jawaben: — Méning séning yéningdin kétishimni we sanga egishish niyitimdir yénishni ötünme; chünki sen nege barsang menmu shu yerde barimen; sen nede qonsang menmu shu yerde qonişen; séning xelqing méningmu xelqimdur we séning Xudaying méningmu Xudayimdur. 1:17 Sen nede ölseng menmu shu yerde ölimen we shu yerde yatimen; ölümdin bashqisi méni sendin ayriwetse Perwerdigar méni ursun hem uningdin ashurup jazalisun! — dédi.

Samuil 1 16:7 Lékin Perwerdigar Samuilgha: — Uning teqi-turqigha yaki boyigha qarimighin. Men uni shalliwettim, chünki Xuda insan körgendek körmeydu; insan bolsa sirtqi qiyapitige qaraydu, lékin Perwerdigar qelbe qaraydu, dédi.

Samuil 2 7:22 Shunga Sen ulughsen, i Perwerdigar; qulaqlirimiz barlıq anglichinidek, Séning tengdishing yoq, Sendin bashqa héchqandaq ilah yoqtur.

Padishahlar 1 2:3 Sen barlıq qiliwatqan ishliringda hemde barlıq niyet qilghan ishliringda rawaj tépishing üçhün Musagha chüshürülgen qanunda pütlgendek, Perwerdigar Xudayingning yollirida méngip, Uning belgilimiliri, Uning emrliri, Uning hökümliri we agah-guwahliqlırıda ching turup, Uning tapshuruqını ching tutqın.

Padishahlar 2 22:19 Chünki könglüng yumshaq bolup, mushu jay we uningda turghuchilar ning weyrane we lenetke aylandurulidighanlıqı toghrisida ularni eyiblep éytqan sözlirimni anglichiningda, Perwerdigarning aldida özüngni töwen qılıp, kiyimliringni yirtip, Méning aldimda yighthining üçhün, Menmu duayingni anglidim, deydu Perwerdigar.

Tarix-tezkire 1 29:17 I Xudayim, shuni bilimenki, Sen insanning qelbini sinap, durusluqtin kurşen bolisen; men bolsam durus qelbimin bularnı ixtiyaren teqdim qildim; we bu yerde hazır turghan xelqingningmu Sanga teqdim qilghinini xushal-xuramlıq bilen kördüm.

Tarix-tezkire 2 7:14 [shu chaghda] namim bilen atalghan bu xelqim özini kemter tutup, dua qılıp yüzümni izlep, rezil yolliridin yansa, Men asmanda turup anglap, ularning gunahini kechürinen we zémiminini saqyatimen.

Ezra 7:10 Chünki Ezra köngül qoyup Perwerdigarning Tewrat-qanunini chüshinip tehsil qilishqa hem uningha emel qilishqa we shuningdek Israil ichide uningdiki höküm-beglimilerni ögitishke niyet qilghanidi.

Nehemiya 6:3 Shunglashqa men elchilerni ewetip: — Men ulugh bir ish bilen shughulliniwatqanlıqimdir siler terepke chüshmeymen. Men qandaqmu silerning qeshinglarga barimen dep, ishni tashlap uni toxtitip qoyay? — dédim.

Ester 4:14 Eger bu chaghda sen jim turuwsang, Yehudiylargha bashqa tereptin medet we nijat chiqishi mumkin; lékin u chaghda sen öz ata jemeting bilen qoshulup yoqitilisen. Kim bilsun, séning xanishliq mertiwisige érishkining del bügürki mushundaq peyt üçhün bolghanmu?».

Ayup 19:25 Biraq men shuni bilimenki, özümning Hemjemet-Qutquzghuchim hayattur, U axiret künide yer yüzide turup turidu!

Zebur 23:1 Dawut yazghan kuy: — Perwerdigar méni baqquchi Padichimdur, Mohtaj emesmen héch nersige; 23:2 U méni yumran chöplerde yatquzup dem aldurar; Tinch aqidighan sularni

boylitip baqidu; **23:3** U wujudumni yéngilaydu; U heqqaniqliq yolda Öz nami üchün yétekleydu; **23:4** Hetta men ölüm sayisi bolghan jilghidin ötsemmu, Héch yamanlıqtin qorqmaymen; Chünki Sen men bilen billidursen; Séning hasang hem tayiqing manga tesellidur. **23:5** Méni xar qilghuchilarning köz aldida manga keng dastixan salisen; Méning bëshimni may bilen mesih qilisen; Qedehim tashidi; **23:6** Berheq, barlıq künlirimde yaxshiliq we özgermes shepqet manga egiship hemrah bolidu; Menggüdin-menggüge Perwerdigarning dergahida yashaymen!

Pend-nesihetler **3:5** Öz eqlingge tayanmay, Perwerdigargha chin qelbing bilen tayan'ghin; **3:6** Qandaqla ish qilsang, Perwerdigarni tonushqa intil; U sanga toghra yollarni körsitidu.

Hékmet toplichuchi **3:10** Men Xuda insan balilirigha yüklichen, ishlep japa tartish kérek bolghan ishni körgenmen. **3:11** U herbir ishning waqtı kelgende güzel bolidighanlıqını békiteken; u yene menggülüknı insanlarning könglige salghan; shunga, insan Xudanıng öz hayatığha bashtın axırghiche némini békitekenlikini bilip yetmestur.

Küylerning küyi **2:4** U méni sharabxanıgha élip kirdi; Uning üstümde kötügen tughi muhebbettur.

Yeshaya **9:6** Chünki biz üchün bir bala tughildi; Bizge bir oghul ata qilindi; Hökümrانlıq bolsa uning zimmisige qoyulidu; Uning nami: — «Karamet Meslihetchi, Qudretlik Tengri, Menggülük Ata, aman-xatirjemlik Igisi Shahzade» dep atılıdu. **9:7** U Dawutning textige olturghananda we padishahliqıgha hökümrانlıq qilghanda, Shu chaghdin bashlap ta ebedil'ebedigiche, Uni adalet hem heqqaniqliq bilen tikleydi, shundaqla mezmut saqlaydu, Uningdin kélidighan hökümrانlıq we aman-xatirjemlikning éshishi pütmes-tügimes bolidu. Samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigarning otluq muhebbiti mushularni ada qildi.

Yeremiya **1:4** Perwerdigarning sözi manga kélip: **1:5** — Anangning qorsiqida séni apiride qilishin ilgirila Men séni bilettilim; sen balyatqudin chiqishtin burun séni Özümge atap, ellerge peyghember bolushqa tiklidim, — déyildi. **1:6** Men bolsam: — Apla, Perwerdigar! Men hep qilishni bilmeymen; chünki men gödek balidurmen, dédim. **1:7** Lékin Perwerdigar manga: — Özüngni gödek bala, déme; chünki Men séni kimge ewetsem, sen shulargha barisen; we Men séni néme de dep buyrusam, sen shuni deysen. **1:8** Ulardin qorqma; chünki séni qutquzush üchün Men sen bilen billidurmen, — dédi. **1:9** We Perwerdigar qolini sozup aghzimgha tegküzdi; Perwerdigar manga: Mana, Öz sözlirimni aghzinggha qoydum; **1:10** Qara, mushu künü Men séni yulush, söküş, halak qilish we örüş, qurush we térip östürüş üchün eller we padishahliqlar üstige tiklidim, — dédi.

Yeremianing yığha-zarliri **3:21** Lékin shuni könglümge keltürüp esleymenki, Shuning bilen ümid qaytidin yanidi, — **3:22** (Xet) Mana, Perwerdigarning özgermes méhribanlıqları! Shunga biz tügeshmiduq; Chünki Uning rehimdilliqlirining ayighi yoqtur; **3:23** Ular her seherde yéngilinidu; Séning heqiqet-sadiqliqing tolimu moldur!

Ezakiyal **36:26** Men silerge yéngi qelb bérímen, ichinglarga yéngi bir roh salímen; téninglardiki tash yürekni élip tashlap, méhrlík bir qelbni ata qilímen. **36:27** Méning Rohimni ichinglarga kirgüzüp, silerni emr-permanlırim boyiche manghuzímen, hökümlírimni tutquzímen, shuning bilen ularغا emel qilisiler;

Daniyal **3:16** Shadrak, Mishak, Ebednégolar padishahqa jawaben: — I Néboqadnesar, bu ishta biz özimizni aqlishimiz hajetsiz. **3:17** Biz sejde qilip kéliwatqan Xudayimiz bizni dehshetlik yalqunlap turghan xumdan din qutquzalaydu; i aliyliri, U choqum özlirinining ilkidin bizni qutquzidu. **3:18** Lékin bizni qutquzmaghan teqdirdimu, aliylirige melum bolsunki, biz yenila lahlirining xizmitide bolmaymiz we sili ornatqan altun heykelge sejde qilmaymiz, — dédi.

Hoshiya 6:6 Chünki Men qurbanliqlardin emes, belki méhir-muhebbettin, Köydürme qurbanliqlardin köre, Xudani tonush hem bilishtin xursenlik tapimen.

Yoél 2:28 Hem keyin, Men Öz Rohimni barliq et igiliri üstige quyimen; Silerning oghul-qizliringlar besharet béridu, Qériliringlar alamet chüshlerni körodu, Yigitliringlar ghayibane alamet körünüşlerni köröd; 2:29 Berheq, shu künlerde qullar üstigimu, dédeklər üstigimu Rohimni quyimen. 2:30 Men asmanlarda, zémində karametlerni, Qan, ot, is-tütek tüwrüklerini körşitimən. 2:31 Perwerdigarning ulugh hem dehshetlik küni kelmigüche, Quyash qarangghuluqqa, Ay qan'gha aylandurulidu. 2:32 Hem shundaq emelge ashuruliduki, Perwerdigarning namini chaqirip nida qilghanlarning hemmisi qutquzulidu; Chünki Perwerdigar déginidek, Zion téghida hem Yérusalémda, Hemde Perwerdigar chaqırmaqchi bolghan «qaldisi»lar üçün qutquzushijat bolidu.

Amos 5:24 Buning ornida adalet xuddi sharqiratmidek, Heqqaniyliq ebediy aqidighan éqimdek dolqunlisun!

Obadiya 1:15 Chünki Perwerdigarning küni barlıq eller üstige chüshüshke yéqin qalghandur; Séning bashqılargha qılghiningdek, sangimu shundaq qilinidu; Sanga téghilik jaza öz beshingha chüshidu;

Yunus 2:6 Men taghlarning teglirigiche chüshüp kettim; Yer-zémin tégidiki taqaqlar méni ebedil'ebedkiche qamap qoysi; Halbuki, Sen jénimni hang ichidin chiqarding, i Perwerdigar Xudayim. 2:7 Jénim ichimde halidin ketkende Perwerdigarnı ésime keltürdüm, Duayim Sanga yétip, Muqeddes ibadetxanangha kirip keldi. 2:8 Bimene erzimes butlарgha choqun'ghanlar özige nésip bolghan méhribanlıqtin mehrum bolidu. 2:9 Biraq men bolsam teshekkür sadayım bilen Sanga qurbanlıq qilimen; Men ichken qesemlirimni Séning aldingda ada qilimen. Nijat-qutquzush Perwerdigardindur!»

Mikah 6:8 I insan, U sanga néme ishning yaxshi ikenlikini körsetti, Berheq, Perwerdigar sendin néme telep qilghanlıqını körsetti — Adaletni yürgüzüsh, Méhribanlıqni söyüsh, Séning Xudaying bilen bille kemterlik bilen méngishtin bashqa yene néme ishing bolsun?

Nahum 1:2 Perwerdigar otluq muhebbetlik, intiqam alghuchi bir Xudadur; Berheq, Perwerdigar bir intiqam alghuchi, Derghezep Igisidur; Perwerdigar yawliridin intiqam alidu, Düshmenliri üchiün adawet saqlaydu. 1:3 Perwerdigar asanlıqche achchiqlanmaydu, Küch-qudrrette ulughdur, Gunahi barni héch aqlimaydu; Perwerdigar — Uning yoli qara quyunda we borandidur, Bulutlar Uning ayaghłarı purqıratqan chang-tozangdur.

Habakkuk 3:17 Chünki enjür derixi chécheklimisimu, Üzüm tallırıda méwe bolmisimu, Zeytin derixige qilghan ejir yoqqa chiqqan bolsimu, Étizlar héch hosul bermigen bolsimu, Qotandin qoy padisi üzülgén bolsimu, Éghilda kala padisi yoq bolsimu, 3:18 Men haman Perwerdigardin shadliniminen, Manga nijatimni bergüchi Xudayımdın shadlıqqa chomülimen, 3:19 Perwerdigar, Reb, méning küch-qudritimdur; U méning putlirimni kényikingkidek qılıdu; Méni yuqırı jaylırimda mangghuzidu! (Bu küy negħmichilerning beshigha tapshurulup, tarlıq sazlar bilen oqulsun).

Zefaniya 3:17 Perwerdigar Xudaying arangda, Qutquzidighan qudret Igisidur! U shadlıq bilen üstüngde shadlinidu; Öz méhir-muhebbitide aram alidu; Üstüngde naxshilar ýetip yayrap-yashnaydu.

Hagay 1:4 Bu öy téxichila xarabe tursa, bu siler taxtaydin bészegen öyliringlarda yashaydighan waqitmu? 1:5 Mana, Perwerdigar mundaq deydu: — — Qiliwatqininglar üstide köngül qoyup

oylininglar! 1:6 Térighininglar köp, yighiwalidighininglar az; Yeysiler, biraq toymaysiler; Ichisiler, biraq qanmaysiler; Kiyisiler, biraq héchqandaq illimaysiler; Ish heqqi alghuchi bolsa, Xuddi ish heqqini töshük hemyan'gha salghan'gha oxshashtur. 1:7 — Samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar mundaq deydu: — Qiliwatqininglar üstide köngül qoyup oylininglar!

Zekeriya 12:10 We Men Dawut jemeti we Yérusalémda turuwatqanlar üstige shapaet yetküzungüchi we shapaet tiligüchi Rohni quyimen; shuning bilen ular özliri sanjip öltürgen Manga yene qaraydu; birsining tunji oghli üchün matem tutup yığha-zar kötürgendek ular Uning üchün yığha-zar kötiridu; yekke-yégane oghlidin juda bolghuchining derd-elem tartqinidek ular uning üchün derd-elem tartidu.

Malaki 4:2 Lékin namimdin eyminidighan siler üchün, qanatlirida shipa-derman élip kélédighan, heqqaniqliqni parlitidighan Quyash ornidin turidu; siler talagha chiqip bordaq mozaylardek qiyghitip oynaysiler; 4:3 siler rezillerni cheylep dessiwétiler; ular Men teyyarlıghan künide tapininglar astida kül bolidu, — deydu samawi qoshunlarning Serdari bolghan Perwerdigar.

Matta 28:18 Eysa ularning yénigha kélip, mundaq dédi: — Ershte we yer yüzide barlıq hoquq manga bérildi. 28:19 Shuning üchün, bérüp pütkül ellerni [özümge] muxlis qılıp yéitishtürüngler, shundaqla ularni Ata, Oghul we Muqeddes Rohning namigha tewe qılıp chömüldürüp, 28:20 ulargha men silerge tapilghan barlıq emrlerge emel qılıshni ögitinglar. We mana, men zaman axirighiche her kuni siler bilen bille bolimen. (aión g165)

Markus 1:14 Emdi Yehya solan'ghandin kényin, Eysa Galiliye ölkisige bérüp: «Waqit-saiti toshti, Xudaning padishahliqi yéqinlashti! Towa qilinglar, xush xewerge ishininglar!» dep Xudaning padishahliqining xush xewirini jakarlashqa bashlidi. 1:16 [Shu künlerde] u Galiliye déngizi boyida kétiwétip, Simon bilen inisi Andriyasni kördi. Ular béliqchi bolup, déngizgha tor tashlawatatti. 1:17 Eysa ulargha: — Méning keynimdin ménginglar, men silerni adem tutquchi béliqchi qilimen! — dédi. 1:18 Ular shuan torlirini tashlap, uninggha egiship mangdi.

Luqa 4:18 — «Perwerdigarning Rohi méning wujudumda, Chünki U méni yoqsullargha xush xewerler yetküzüshke mesih qildi. Tutqunlarga azadliqni, We korlarga körüşh shipasini jakarlashqa, Ézilgenlerni xalas qılıshqa, Perwerdigarning shapaet körsitudighan yilini jakarlashqa méni ewetti».

Yuhanna 3:16 Chünki Xuda dunyadiki insanlarni shu qeder söyiduki, Özining bardinbir yégane Oghlini pida bolushqa berdi. Meqsiti, uningha étiqad qılghan herbirining halak bolmay, mengülük hayatqa érishishi üchündür. (aiónios g166) 3:17 Xuda Oghlini dunyadiki insanlarni gunahqa békítish üchün emes, belki ularning u arqliq qutquzulushi üchün dunyaghá ewetti.

Rosullarning paaliyetliri 1:7 U ulargha mundaq dédi: — Ata Öz hoquqigha asasen békítken waqit-peytlerni silerning bilish nésiwenglar yoq. 1:8 Biraq Muqeddes Roh tüstünglarga chüshkende siler kück-qudretke ige bolisiler, Yérusalém, pütün Yehudiye we Samariye boyiche hem jahanning chetlirigiche manga guwahchi bolisiler.

Rimliqlargha 11:32 Chünki Xuda pütkül insan'gha rehim-shepinqet körsitish üchün, hemmeylenni itaetsizlikke solap qoydi. (eleésé g165) 11:33 — Ah! Xudaning danalığı we ilim-hékmitining bibaha bayliqliri hem hésabsız chongqurluqi! Uning hökümlirining téğige yetkili bolmas! Uning yolliri izdep tépishtin shunche yiraqtur! 11:34 «Kimmu Perwerdigarning oy-muddialırını chüshinip yetti? Kimmu Uninggha meslihetchi bolalidi?» 11:35 «Uningha kim awwal bir nerse bérüp, Kéyin uni qayturup ber déyelidi?». 11:36 Chünki barlıq mewjudatlar Uningdin kelgen, U arqliq mewjut bolup turidu, Xem Uning üchün mewjut bolup turidu. [Barlıq] shan-sherep ebedgiche Uningha bolghay! Amin. (aión g165)

Korintliqlargha 1:9 Heqqaniysizlarning Xudaning padishahliqigha warisliq qilalmaydighanliqini bilmensiler? Aldinip ketmenglar! Buzuqchiliq qilghuchilar, butperesler, zina qilghuchilar, bechchiwazlar, bashqa erler bilen buzuqluq qilghuchilar, 6:10 oghrilar, nepsaniyetchiler, haraqkeshler, töhmetxorlar yaki aldamchi-kazzaplar Xudaning padishahliqigha warisliq qilalmaydu; 6:11 bezinglar derweqe shundaq bolghansiler; emma siler Reb Eysa Mesihning namida we Xudayimizning Rohi bilen yuyuldunglar, pak-muqeddes qilindinglar, heqqaniy qilindinglar.

Korintliqlargha 2:17 Shunga emdi birsi Mesihde bolsa, u ýengi bir yaritilghuchidur! Kona ishlar ötüp, mana, hemme ish ýengi boldi! 5:18 We barliq ishlar Xudadindur; U bizni Mesih arqliq Özige inaqlashturdi, shundaqla bizge inaqlashturush xizmitini tapshurdi: — 5:19 démek, Xuda Mesihde ademlerning itaetsizliklirini ularning eyibi bilen hésablashmay, alemni Özige inaqlashturdi; shuningdek bizge inaqlashturush xewirini amanet qilip tapshurdi. 5:20 Shunga xuddi Xuda biz arqliq [ademlerdin inaqlıqqa kéléşni] ötün'ginidek, biz Mesihke wakaliten elchilerdurmiz; Mesihning ornida «Xudagha inaqlashturulghaysiler!» dep ötünimiz. 5:21 Gunahqa héch tonush bolmighan kishini Xuda bizni dep gunahning özi qildi; meqsiti shuki, bizning Uningda Xudaning heqqaniyliqi bolushimiz üchündur.

Galatiyalıqlargha 1:6 Siler özünglarni Mesihning méhir-shepqiti arqliq Chaqirghuchining yénidin shunche téz yiraqlashturup bashqiche bir xil «xush xewer»ge egiship kétiatqininglarga intayin heyran qalmaqtimen! 1:7 Emeliyette u héchqandaq bashqa «xush xewer» emestur! — peqetla bezi kishiler silerni qaymaqturup, Mesihning xush xewirini burmilimaqchi bolghan, xalas.

Efesusuqlargha 2:1 We siler bolsanglar, qebihlikliringlar hem gunahliringlarda ölgen bolup, 2:2 bu dunyaning dewrige egiship, hawaning hoquqini tutqan hökümdargha, yeni bugünkü künde itaetsizliktin bolghan perzentlerni qutritiwatqan rohqa egiship, bu ishlarda ilgiri mangghansiler; (aión g165) 2:3 biz herbirimizmu ilgiri shularning arısida etlimizdiki shehwet-heweslerde hayat ötküzgenmiz, etlimiz hem öz oy-xiyalimizning xahishliriga emel qilip, bashqilargha oxshash, mahiyet «ghezeptiki perzentler» bolghanmiz; 2:4 biraq Xuda, mol rehim-shepqetni körsetküchi bolup, bizni söygende bizge körsetken alembexsh méhir-muhebbiti tüpeylidin, — 2:5 hetta itaetsizliklerde ölgen waqtimizdimu, bizge Mesih bilen bille jan kirgüzüp (méhir-shepqet bilen qutquzuldunglar!), 2:6 bizni Uning bilen bille tirildürüp, ershlerde Mesih Eysa bilen bille olтурghuzhan; 2:7 meqsiti kelgüsü zamanlarda Uning Mesih Eysada bizge qaritilghan méhribanlıqı bilen ipadilen'gen shapaitining shunche ghayet zor ikenlikini kösitsishtin ibarettur; (aión g165) 2:8 chünki siler shepqet bilenla ishchenq arqliq qutquzuldunglar. Bu ish özünglardin kelgen ish emes, belki Xudadin kelgen iltipat, 2:9 u zadila ademlerning emel-ejridin kelmeydu, bu hem héchkimning maxtanmaslıqı üchündur. 2:10 Chünki biz Xudaning ishlichen hüniridurmiz, xeyrxah ishlar üçün Mesih Eysada yaritilghanmiz; Xuda esli bizning ularda ménghishimiz üçün bu ishlarni aldin'ala teyyarlıghanidi.

Filippiqlargha 3:7 emma manga néme ish «paydiliq» bolsa, bularni Mesih sewebidin ziyanlıq dep hésablidim; 3:8 Mesih Eysa Rebbimni tonushning ewzelliki wejidin, men bashqa hemme ishni ziyanlıq dep hésablaymen; men derweqe Uning üçünmu hemmidin mehrum bolghan; berheq, Mesihke érishishim üçün bularni nijaset dep hésablaymenki, 3:9 Mesihde bolup, özümdiki qandaqtur heqqaniyliq (Tewrat qanunidin chiqqan heqqaniyliq)tin waz kéchip, Mesihning étiqad-sadiqliqi arqliq bolghan heqqaniyliq, yeni étiqad arqliq Xudadin bolghan heqqaniyliqqa érisheleymen;

Kolossiliklerge 1:15 U bolsa körünmes Xudaning süret-obrazidur, pütkül kainattiki tunjidur; 1:16 chünki Uningda barlıq mewjudatlar, asmandıki bolsun, zémindiki bolsun, körünidighan bolsun, körünmes bolsun, meyli textler, xojayinlar, hökümranlıqlar, hoquqdarlar bolsun, barlıq hemme Uning teripidin we Uning üçhün yaritilghandur. 1:17 U hemmidin burundur, we hemme mewjudatlar Uningda bir-birige baghlinip turmaqta; 1:18 U yene tenning, yeni jamaetning beshidur; u bashlinishtur, ölgenerdin tunji bolup tirilgüchidur; buningdiki meqset, Uning pütkül mewjudatlar ichide her jehettin eng üstün orunda turushi üchündür. 1:19 Chünki Xuda Özining mukemmel jewhirini Uningda turghuzushqa, 1:20 we Uning arqlıq barlıq mewjudatlarnı Özi bilen epleshtürüşke layiq körgenidi, yeni, Uning kréstte tökülgén qéni arqlıq inaqlıq élip kelgendifin keyin, — U arqlıq meyli zéminda bolsun, ershlerde bolsun barlıq mewjudatlarnı Özi bilen epleshtürüşke layiq körgenidi;

Tésalonikaliqlargha 1 4:1 Axirida, i qérindashlar, biz Reb Eysada turup silerdin shuni ötünimiz hem jékileymizki, siler bizdin Xudani xursen qılıshqa qandaq méngishinglar kéreklikini tapshuruwalghininglardek hem hazır shu boyiche méngiwatqininglardek, shundaq qilishinglar téximu éship tashqay. 4:2 Chünki siler bizning Reb Eysa arqlıq silerge néme emrlerni tapilighanlıqimızni bilisiler. 4:3 Chünki Xudaning iradisi shuki, pak-muqeddes qilinish, herqandaq buzuqchılıqtın saqlinish, 4:4 yeni herbiringlar Xudani tonumaydighan taipilerdek shehwaniy heweslerge bérilmey, belki qandaq qılıp öz ténni bashqurup, uni pak-muqeddeslikte ar-nomus bilen saqlashni öginiwélishtur.

Tésalonikaliqlargha 2 3:6 Emdi qérindashlar, Rebbimiz Eysa Mesihning namida shuni tapilaymizki, bizdin alghan telimlerge riaye qılmay, tertipsiz yúrgenlerdin özünglarnı néri tutunglar. 3:7 Bizdin qandaq ülge élishinglar kéreklikini özünglar bilisiler; chünki biz siler bilen bille bolghanda tertipsiz yúrmigeniduq. 3:8 Héchkimning nénini bikargha yémeyttuq; belki biz héchqaysinglarga éghirimizni salmaslıq üçhün, kéche-kündüzlep tiriship-tirmiship japalıq ishleyttuq. 3:9 Bundaq qılıshimiz, silerdin yardım kütüşke heqliq bolmaghanlıqimızdin emes, belki özimizni silerge bizdin yaxshi ülge qaldurup, silerning bizge egishishinglar üçhün idi. 3:10 Chünki biz silerning yéninglarda bolghinimizda silerge: «Birsi ishlimeyen dése, u yémisun!» dep tapilighaniduq.

Timotiygha 1 2:1 Men hemmidin awwal, [étiqadchilargha] pütkül insanlar üçhün Xudadın tilekler tilishini, dua-tilawet qılıshini, bashqilar üçhün murajiet qılıshini we teshekkürler éytishini, 2:2 bolupmu padishahlar we barlıq emeldarlar üçhün dua-tilawet qılıshini jékileymen. Shundaq qılghanda, biz toluq ixlasmenlik we salmaqliq bilen tinch we aman-ésen hayat kechiürelyimiz. 2:3 Bundaq dua-tilawet qılısh güzel ishtur, Qutquzghuchimiz Xudani xursen qılıdu. 2:4 Chünki U pütkül insanning qutquzulushi we ularning heqiqetni tonup yétilishini xalaydu. 2:5 Chünki birla Xuda bardur, Xuda bilen insanlar arısida bir kélishtürgüchimu bar, U bolsimu Özi insan bolup kelgen Mesih Eysadur.

Timotiygha 2 2:8 Sen Dawutning nesli bolghan, ölümdin tirilgen Eysa Mesihni men yetküziwatqan xush xewer boyiche ésingde ching tut. 2:9 Bu xush xewerni dep köp xarqliq-musheqket chékip, hetta jinayetchi hésablinip kishenlinip yatimen. Halbuki, Xudanı sözkalamı héch kishenlenmeydu! 2:10 Emdi men del shu sewebtin, [Xuda] tallıghan bendilerning Mesih Eysada bolghan nijatqa menggülüq shan-sherep bilen érishishi üçhün hemme ishqqa berdashlıq bérímen. (aiōnios g166)

Titusqa 2:11 Chünki Xudanı nijatni barlıq insanlargha élip kélidighan méhir-shepqiti ayan boldi; 2:12 u bizge ixlazzılıq we bu dunyaning arzu-heweslirini ret qılıp, hazırkı zamanda salmaq, heqqaniy, ixlasmen hayatni ötküzhishimiz bilen, (aiōn g165) 2:13 ulugh Xuda, nijatkarımız

Eysa Mesihning shan-sherep bilen kélidighanlıqığha bolghan mubarek ümidimizning emelge éshishini intizarlıq bilen küttüşni öğitiidu. **2:14** U bedel tölep bizni hemme itaetsizliklerdin azad qılış hemde bizni özü üçün pak qılıp, Özige mensup bolghan, yaxshi emellerge qızghın intilidighan xelq qılışqa biz üçün qurban boldı.

Filémongha **1:3** Xuda'Atimiz we Rebbimiz Eysa Mesihdin silerge méhir-shepinq we xatirjemlik bolghay! **1:4** Rebbimiz Eysagha we barlıq muqeddes bendilerge bolghan méhir-muhebbingit we ishench-étiqadingni anglap, men dualırımda hemishe séni yad étip turuwatimen, sen üçün teshekkür ýýtimen; **1:6** Bizge nésip bolghan, Mesihni ulughlaydighan barlıq yaxshi iltipatni toluq tonup ýetishing bilen, séning étiqadning emelliride merdlerche ortaqlishishing kúcheytilsun dep dua qilimen. **1:7** Chünki séning méhir-muhebbingit manga zor xushallıq we righthet élip keldi; chünki i qérindishim, muqeddes bendilerning ich-baghırlıri séning arqılıq köp söyündürüldi.

Ibraniylargha **1:1** Xuda burunqı zamanlarda ata-bowılargha peyghemberler arqılıq türküm-türküm boyiche we nurghun yollar bilen söz qılghan bolup, **1:2** mushu axırkı künlerde bolsa bizge Oghlı arqılıq sözlidi. U Oghlini pütkül mewjudatning mirasxori qılıp békvetken, Uning arqılıq kainatlarnı yaratqan. (*aión g165*) **1:3** U Xudanıng shan-sheripidin parlıghan nur, Uning eyniyitining ipadisidur, U quğretlik söz-kalami bilen pütkül kainattiki mewjudatni öz ornida turghuzuwatqan bolup, U gunahlarnı tazilash xizmitini ada qılghandin keyin, ershtiki shanu-shewket igisining ong ýénida olturdi.

Yaqup **1:16** Shunga söyümlük qérindashlirim, aldinip qalmanglar! **1:17** Barlıq yüksek séxiyliq we herbir mukemmel iltipat yuqırıdin, yeni [asmandıkı] [barlıq] yoruqluqların Atısının chüshüp kélélidı; Uningda héchqandaq özgirish bolmaydu yaki Uningda «aylinish» bilen hasıl bolidighan kólenggilermu bolmaydu. **1:18** U bizni [Özi yaratqan barlıq] mewjudatlarining ichide Özige deslep pishqan méwidek bolsun dep, Öz iradisi boyiche bizni heqiqetning söz-kalami arqılıq tughdurdi.

Pétrus 1 **3:18** Chünki Mesih bizni Xuda bilen yarashturush üçün, yeni Heqqaniy Bolghuchi heqqaniy emeslerni dep, birla qétimliq azab-oqubet chekti; gerche U ten jehette öltürülgen bolsimu, lékin rohta janlanduruldu;

Pétrus 2 **1:3** Bu [duayimning] asası — biz bizni Özining shan-sheripi we ésil pezilitining tesiri arqılıq Chaqırghuchını chongqur tonughanlıqımız üçün, Uning ilahiy kúch-quğriti hayatımızga we ixlasmenlikte méngishimizgha kéreklik bolghan hemmini ata qıldı. **1:4** U mushu peziletlirli arqılıq bizge qimmetlik, eng ulugh wedilerni berdi, bular bilen siler bu dunyadıki hawaiyı-heweslerdin bolghan ipaslıqtı qutulup, Xudalıq tebetke ortaq nésip bolalaysiler.

Yuhanna 1 **2:1** I eziz balılırim, men silerni gunah sadır qilmisun dep, bu sözlerni ýeziyatimen. Mubada birsi gunah sadır qılsa, Atining ýénida bir yardenchi wekilimiz, yeni Heqqaniy Bolghuchi Eysa Mesih bardur. **2:2** U Özi gunahlırimız üçün [jazanı kötürgüči] kafarettur; mushu kafaret peqet bizning gunahlırimız üçhünla emes, belki pütkül dunyadikilerning gunahlıri üçhündür.

Yuhanna 2 **1:7** Chünki nurghun aldamchilar dunyanıng jay-jaylırida chiqtı. Ular Eysanıng dunyagha insaniy tende kelgen Mesih ikenlikini étirap qilmaydu. Bundaqlar del aldamchi we dejaldur.

Yuhanna 3 **1:4** Manga nisbeten, eziz balılırimning heqiqette méngiwtqanlıqını anglashtıtmu chong xushallıq yoqtur.

Yehuda **1:3** I söyümlüklerim, men esli silerge ortaq behrimen boluwtqan nijatımız toghrisida xet ýezişqı zor ishtiyaqım bolsimu, lékin hazır buning ornığa silerni muqeddes bendilerge bir yolila amanet qılın'ghan étiqadnı qolunglardın bermeslikke jiddiy küresh qılışqa jékilep

ushbu xetni yazmisam bolmidi. **1:4** Chünki melum kishiler — ixlassiz ademler, xéli burunla munu soraqqa tartilishqa pütilgenler aranglargha suqunup kiriwalghan. Ular Xudanining méhir-shepqitini buzuqluq qilishning bahanisigha aylanduruwalghan, birdinbir Igimiz we Rebbimiz Eysa Mesihdin tan'ghan ademlerdur.

Wehiy **3:19** Men kimni söysem, shuning eyibini körsitip terbiyileymen; shuning üchün qizghin köyüp-piship towa qil. **3:20** Mana, Men hazır ishik aldida turup, ishikni qéqiwatimen. Eger biri awazimni anglap ishikni achsa, uning yénigha kirimen. Men uning bilen, umu Men bilen bille ghizalinidu. **3:21** Ghelibe qilghuchini bolsa, Menmu ghelibe qilip, Atamning textilede uning bilen birge olturghinimdek, unimu textimde Men bilen birge olturushqa tuyesser qilimen. **3:22** Qulqi barlar Rohning jamaetlerge dégenlirini anglisun!»

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Mesopotamia

Haran

Damascus

Mediterranean
Sea

Babylon

Salem

Egypt

Persian
Gulf

Abraham's Journey

Êtiqadi bolghachqa, Xuda İbrahimî uningħha miras süpitid bermekħi bolghan zemmin għa qaqiġħanda, u itaq qid;

u qeyerġe bardīgħani iqini bilmej yolgha chiqt. - Ibrany largħha 11:8

Emma Pirewn xelqni kétishke qoyghandin keyin, Filistiyerning zémindäki yol yéqin bolsmu, Xuda ularni shu yol bilen bashlimidi; chüñki u: «xelqim jengge uchrap qalsa, qorqup pushayman qılıp, Misirgha yénip kétishi mumkin» dep oytagħaridi. - Misirdin chiqish 13:17

Mediterranean
Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-
Philippi
Syria

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Chünki İnsan'ıghılmı dərweqe shu yolda köpçilik méninq xizmitinde bolsun démey, belki köpçilikking xızmittide bolay we jénnimi
piça qılış bedilige nurgħun ademni ħorlükke chiqiray dəp keldi. - Markus 10:45

Paul's Missionary Journeys

Rosulluqqa tallap chaqırılgan, Xudanıñ xush xewirini jakartashqa ayıp teyiñlen'gen, Mesih Eysanıng quň bolghan menki Pavlustin salamı: - Rimliqlarqha 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Uyghur tili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Shuning üçhün, bérip pitkül elleni [özümgə] muxlis qılıp yetıştırıngıar, shundaqla ulamı Ata, Oghul we Muqedes Rohning namığha tewe qılıp chömüldürüp, - Matta 28:19

